

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

DEVELOPMENT OF THE SELECTIVE SUBJECT OF
CHORAL COURSE FOR HIGH STUDENTS AT
MATTAYOMSANGKEETWITTAYA BANGKOK SCHOOL

เขมณีจ รัตนเดชาภิวัดน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
การข้บร้องประสานเสียง ั้้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

เขมนิจ รัตนเดชาภิวัดน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
คณะครุศาสตรู้ตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

**DEVELOPMENT OF THE SELECTIVE SUBJECT OF
CHORAL COURSE FOR HIGH STUDENTS AT
MATTAYOMSANGKEETWITTAYA BANGKOK SCHOOL**

KHEMMANIT RATTANADECHAPIWAT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILL OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM,
TECHNOLOGY IN CURRICULUM
RESEARCH AND DEVELOPMENT, THE FACULTY
OF TECHNICAL EDUCATION**

RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ACADEMIC YEAR 2011

**COPYRIGHT OF RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY THANYABURI**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร
 Development of the Selective Subject of Choral Course for High School
 Students at Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School

ชื่อ-นามสกุล นางสาวเขมนิจ รัตนเดชาภิวัฒน์

สาขาวิชา เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร แพร้วพินิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนทลี พรธาดาวิทย์

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุทธิพร บุญส่ง)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร แพร้วพินิต)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมนา ระบอบ)

.....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนทลี พรธาดาวิทย์)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
 ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

.....คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2555

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวเขมนิจ รัตนเดชาภิวัดน์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพร แพรวพินิต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นนทลี พรธาดาวิทย์
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ในการขับร้องประสานเสียง 2) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติที่กำหนด และรวบรวมศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการ และตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียง โดยข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการเรียงเรียงและจัดหมวดหมู่ข้อมูล ซึ่งข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่าน ทำการวิพากษ์หลักสูตร และนำหลักสูตรมาปรับปรุงอีกครั้ง

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ได้องค์ความรู้ 2 ด้าน คือ ด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ โดย 1) ต้องเริ่มด้านทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียงเป็นอันดับแรก 2) การฝึกทักษะปฏิบัติขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง ทักษะการฝึกปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงควรเริ่มฝึกจากเพลงง่ายๆ ไม่ซับซ้อน และหมั่นฝึกซ้อมรวมวง โดยจะทำให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม และขับร้องประสานเสียงได้อย่างมีความสุข

Thesis Title	Development of the Selective Subject of Choral Course for High School Students at Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School
Name-Surname	Miss Khemmanit Rattanadechapiwat
Program	Technology in Curriculum Research and Development
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Supaporn Praewpanit
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Nonthalee Prontadavit
Academic Year	2011

ABSTRACT

This study was designed to 1) study the knowledge of choral singing 2) develop choral singing, the selective subject course of the high school level of Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School.

The researcher collected data through the interview of 5 experts on choir singing according to their specific qualifications. Information was gathered from academic documents and texts on subjects related to the choir singing. The data were analyzed by using qualitative content which were compiled and categorized. The research has been introduced to design a choral singing curriculum for the students of Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School. This curriculum was criticized by 5 experts on curriculum and instruction. Then, the curriculum was developed again.

The results showed that the curriculum of the selective subject of choral singing on high school level of Mattayomsangkeetwittaya Bangkok School has two aspects of knowledge; both theory and practice. Firstly, the students must start with the basic theory. Secondly, the students must practice basic skills. The practice of singing choral music should be started with a simple rehearsal continuously and diligently. This will enable the students to concentrate on the practice. they can be both good listeners and good practitioners that can lead them to adjust themselves to the society. Eventually, they can enjoy choral singing.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร แพรวพนิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยให้คำแนะนำปรึกษาด้วยความอดทนตลอดจนผลักดันให้กำลังใจ และดูแลผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งการให้คำแนะนำในการแก้ไขงานวิจัย ครั้งแล้วครั้งเล่าจนเสร็จสมบูรณ์ลุล่วง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนทลี พรธาดาวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ความเมตตากำลังใจและความเอาใจใส่ ท่ามกลางอุปสรรคและปัญหาที่ผู้วิจัยได้เผชิญจนสามารถฝ่าฟันและผ่านพ้นวิกฤตมาได้ด้วยความดีตลอดมา นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ดร. สุทธิพร บุญส่ง ที่รับเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนา ระบอบ ที่ได้กรุณา รับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงให้คำแนะนำประเด็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่สละเวลาอันมีค่าตอบข้อสัมภาษณ์อันเป็นผลให้ งานวิจัยมีความชัดเจน ครบถ้วนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริง ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่เมตตาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการร่วมวิพากษ์หลักสูตรให้กับผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ วัคปัญญานันทาราม ต.คลองหก อ. คลองหลวง จ.ปทุมธานี สถานที่อันเป็นที่พึ่งทั้งทางกายและทางใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (พระสรชัย วัจคำ) เพื่อนร่วมรุ่นที่เคารพและศรัทธาของผู้วิจัย ท่านได้ให้ธรรมะให้กำลังใจและความเอ็นใจ ไมตรีที่ท่านเมตตาตอบให้ฉัน ผู้วิจัยขอระลึกอยู่ในความทรงจำตลอดไป

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ท่านผู้อำนวยการ ประทุม จิวรยากุล คณะครูและนักเรียนวงขับร้องประสานเสียง ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณคณะเพื่อนครูจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ลำลูกกา ทุกท่านที่ให้ความรักความห่วงใยและไมตรีจิต ตลอดจนทุกกำลังใจจากครอบครัวข้างที่มอบให้ผู้วิจัยจากใจจริง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เขมนิจ รัตนเดชาภิวัดน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญต่อ.....ช	
บทที่	
1 บทนำ.....1	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....3	
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....3	
1.4 นิยามศัพท์.....3	
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....4	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....5	
2.1 การพัฒนาหลักสูตร.....6	
- ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....6	
- องค์ประกอบของหลักสูตร.....9	
- การคัดเลือกและการจัดเนื้อหา.....12	
- การนำหลักสูตรไปใช้.....15	
- การประเมินหลักสูตร.....17	
2.2 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....21	
2.3 องค์ความรู้การขบร่องประสานเสียง.....44	
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....55	
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....56	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
3.3 ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
3.4 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์.....	62
4.1 องค์ความรู้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขบร้องประสานเสียง.....	64
4.2 แนวทางหลักสูตรรายวิชาการขบร้องประสานเสียง.....	79
4.3 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการขบร้องประสานเสียง.....	170
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	188
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	188
5.2 การอภิปรายผล.....	189
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	190
บรรณานุกรม.....	192
ภาคผนวก.....	196
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	197
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	199
ประวัติผู้เขียน.....	200

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาควบคู่กับมนุษย์ในทุกสังคม ดนตรีได้รับการสรรค์สร้างขึ้นเพื่อใช้การดำรงชีวิตของมนุษย์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มนุษย์ใช้เสียงดนตรีเพื่อผ่อนคลายหลังการทำงาน เช่น ร้องเพลงเกี่ยวสาว ร้องเพลงเกี่ยวข้าว ร้องเพลงเรือ ในบางโอกาสใช้ดนตรีเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึก หรือใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ในสังคม เช่น ร้องเพลงประกอบพิธีแห่นางแมวเพื่อขอให้ฝนตก ร้องเพลงประกอบพิธีทำบุญบั้งไฟของชาวอีสาน ร้องเพลงประสานเสียงในโบสถ์ นอกจากนี้ดนตรียังเป็นศิลปะที่แสดงออกถึงสุนทรียศาสตร์ในจิตใจของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ดังคำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุ อ้างถึงใน (คมสัน วงศ์วรรณ, 2551: 3) กล่าวไว้ว่า “ ดนตรีและศิลปะบริสุทธิ์มีคุณสมบัติสนองความมีจิตว่าง เราฟังดนตรีกันที่ความไพเราะ เหมือนกับการศึกษาธรรมะ ก็เพราะความไพเราะของพระธรรม ” นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (2459) ทรงพระราชนิพนธ์แปลบทละครเรื่อง The Merchant of Venice บทประพันธ์ของ เช็กสเปียร์ ฉากที่ 1 องค์กรที่ 5 มาเป็นบทกลอนอันไพเราะ เรื่อง เวนิสวานิช ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญของดนตรีที่มีต่อมนุษย์เป็นบทกลอนดังนี้

ชนใดไม่มีดนตรีการ	ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ	เขานั้นเหมาะคิดขบถอัปลักษณ์
หรืออุบายมุ่งร้ายฉมังนัก	มโนหนักมีดมีวเหมือนราตรี
และดวงใจยอมคำสกปรก	ราวรกรคนเช่นกล่าวมานี้
ไม่ควรใครไวใจในโลกนี้	เจ้าจงฟังดนตรีเถิดชื่นใจ

จะเห็นได้ว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ มนุษย์โดยปกติทั่วไปนั้นจะมีความสวยงามทางอารมณ์และมีสุนทรีย์ด้านดนตรีอยู่ในจิตใจ ซึ่งเสียงดนตรีที่ไพเราะจะช่วยให้สมองของมนุษย์ทำงานได้ดี ส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การร้องเพลงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากการร้องเพลงเป็นการแสดงที่ต้องใช้การผสมผสานระหว่างศาสตร์และศิลป์อย่างลงตัวจึงจะได้ผลงานที่ออกมาไพเราะกลมกลื่นน่าฟังรวมทั้งยังสามารถสื่อความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการอธิบายความรู้สึกได้ตามต้องการ ดังนั้นผู้ที่ร้องเพลงได้ไพเราะจะต้องผ่านการเรียนรู้และฝึกฝนมาอย่างถูกวิธี บางคนมีพื้นฐานเสียงที่ดีก็สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้โดยการฟังเพลงหลากหลายรูปแบบจากนักร้องที่มีคุณภาพ แล้วนำเอาส่วนดีของแต่ละคนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเสียงของตนเอง แต่สำหรับบุคคลทั่วไปแล้วการจะร้องเพลงให้ได้ดีควรจะต้องมีผู้สอนเพื่อบอกข้อผิดพลาด จุดบกพร่องและสิ่งที่ควรแก้ไข รวมทั้งเป็นกระจกส่องและแสดงตัวอย่างที่ถูกต้อง และมีรายละเอียดประกอบมากมายในการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่การหายใจ การออกเสียงที่ถูกต้อง ทั้งด้านภาษาศาสตร์ อักษรระ ตัวสะกด คำปิดคำเปิด ระดับเสียง จังหวะ อารมณ์เพลง ท่าทางประกอบ รวมไปถึงสีหน้าแวตาดและน้ำเสียงซึ่งจะต้องสื่อออกมาให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการตามได้อย่างใกล้เคียงที่สุด (เป็นศิริ ศิริปิ่น, 2551) รวมทั้งต้องกลมกลืนกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วและแผ่กระจายไปทุกแห่งอย่างรวดเร็วไม่มีขอบเขตจำกัด

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการร้องเพลงจะต้องเริ่มจากรากฐานของเสียงมนุษย์นับตั้งแต่การรู้จักบังคับควบคุมการทำงานของอวัยวะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียง เช่น กะบังลม ปอด หลอดลม สายเสียง ช่องปาก ช่องจมูก ช่องกะโหลกศีรษะ รวมถึงอวัยวะต่างๆภายในช่องปากให้สามารถทำงานที่เกี่ยวกับการควบคุมเสียงสระ พยัญชนะ ถ้อยคำภาษา เสียงดัง – เบา เสียงสั้นพลิว เสียงกังวาน เสียงหวาน เสียงไพเราะ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (ศิลาปะคนตรี , 2549)

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในรายวิชาขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการผลิตนักร้องประสานเสียงให้ทางโรงเรียนและเป็นกรรมการในการตัดสินนักเรียนในการประกวดร้องเพลงตามโรงเรียนต่าง ๆ ได้พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจและขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะในการสอนขับร้องประสานเสียงและนอกจากนั้นยังไม่มีหลักสูตรรายวิชาขับร้องประสานเสียง ซึ่งครูผู้สอนการขับร้องประสานเสียงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรการขับร้องประสานเสียงที่เป็นมาตรฐานและส่งเสริมด้านความเป็นเลิศทางดนตรีและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรการขับร้องประสานเสียง โดยได้รับความร่วมมือกับสมาคมขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 ศึกษาองค์ความรู้ในการขับร้องประสานเสียง
- 2 พัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตเชิงประชากร ผู้เชี่ยวชาญการขับร้องประสานเสียง จากสมาคมขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย และอาจารย์ผู้สอนขับร้องประสานเสียง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 ท่าน

ขอบเขตเชิงเนื้อหา องค์ความรู้และหลักการขับร้องประสานเสียง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การขับร้อง หมายถึง ศิลปะการใช้เสียงร้องถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งต่างๆ โดยใช้ถ้อยคำบรรยายหรือพรรณานำเสนอสาระที่ต้องการบอกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ซึ่งเรียกว่า เนื้อร้องหรือคำร้อง ประกอบกับลีลาจังหวะหรือทำนองเพลง

การขับร้องประสานเสียง หมายถึง การเปล่งเสียงหรือออกเสียงที่มีแนวทำนองและแนวประสานเสียงหรือแนวทำนองอื่น ๆ มากกว่าหนึ่งแนวร้องในช่วงเวลาเดียวกัน ในการร้องเพลงประสานเสียงอย่างน้อยจะแบ่งผู้ร้องออกเป็นสองกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีแนวทำนอง หรือแนวประสานเสียงเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งต้องใช้การฝึกฝนทักษะและสมาธิ

การขับร้องประสานเสียง 2 แนว หมายถึง การขับร้องที่ต้องมีทำนองเพลง 2 ทำนองร้องไปพร้อมๆกัน โดยมีทำนองหลักทำนองหนึ่ง ส่วนอีกทำนองหนึ่งเป็นทำนองประสาน

การขับร้องประสานเสียง 3 แนว หมายถึง การขับร้องที่ต้องมีทำนองเพลง 3 แนว ร้องไปพร้อมๆกัน โดยมีทำนองหนึ่งเป็นทำนองหลัก ส่วนอีก 2 แนว เป็นทำนองประสาน ซึ่งทำนองประสานทั้งสองแนว อาจมีทำนองแตกต่างกันไป

การขับร้องประสานเสียง 4 แนว หมายถึง การขับร้องที่ต้องมีแนวทำนองเพลงที่แตกต่างกัน 4 ทำนอง โดยเป็นทำนองหลัก 1 ทำนอง ส่วนอีก 3 ทำนอง เป็นทำนองประสานร้องไปพร้อมๆกันหลายๆคน ทำนองเพลงแต่ละแนวที่ใช้ขับร้อง ต้องประสานสอดคล้องกันและกันตามแนวสูงต่ำที่กำหนดโดยยึดทำนองหนึ่งเป็นหลัก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมความรู้ ทักษะ และเป็นแนวทางนำไปสู่ความสำเร็จทั้งผู้เรียนและผู้สอนในการศึกษารายวิชาการขับร้องประสานเสียงและรายวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆในหลักสูตรคนตรีต่อไป

2.ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พัฒนาเป็นหลักสูตรที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจที่จะเรียนและสอนในรายวิชาการขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

3.การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแนวทางหนึ่งที่ขยายโอกาสให้กับครูหรือผู้ที่มีความสนใจต้องการศึกษาในรายวิชาการขับร้องประสานเสียง ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและสนใจทางดนตรีอยู่ก่อนแล้ว อันเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านการขับร้องประสานเสียงให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขบร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

- ความหมายหลักสูตร
- องค์ประกอบของหลักสูตร
- ความสำคัญของหลักสูตร
- ประเภทของหลักสูตร
- กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายการพัฒนาหลักสูตร

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

- การนำหลักสูตรไปใช้
- การประเมินหลักสูตร

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขบร้องประสานเสียง

2.3 องค์ความรู้การขบร้องประสานเสียง

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

คำว่า “หลักสูตร” มีความหมายแตกต่างกันหลายความหมายตามบริบทที่ใช้ซึ่ง Beauchamp (1981) ได้จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดผลและประเมินผล
2. หลักสูตร หมายถึง ระบบการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการใช้หลักสูตร และกระบวนการประเมินหลักสูตร
3. หลักสูตร หมายถึง ศาสตร์สาขาหนึ่งทางการศึกษาเป็นความหมายที่ใช้ในสถาบันการศึกษา ระดับสูง

สงัด (2532: 16) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ

- 1.หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว
- 2.หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ
- 3.หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
- 4.หลักสูตร ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้รับรู้และ ตอบสนองต่อการแนะแนวทางของโรงเรียน

Taba (1962:4) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข

Good (1973:157) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง โครงการทั่วไปทั้งหมดของเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่สถาบันได้จัดไว้ให้นักศึกษาเรียน เพื่อให้มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะจบการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพต่อไป

วีเลอร์ (Wheeler, D.K. 1974 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 4) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

คลาวแอนด์คัลลา (Crow and Crow, 1962 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 4) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ

(สวัสดี ประทุมราช และคณะ, 2521 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 6) ได้กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือแนวทางการจัดศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งหมด ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้เยาวชนหรือพลเมืองของประเทศได้พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

(สุมิตร คุณากร, 2518 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 6) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการ การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 7) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือข้อกำหนดด้วยจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระ ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ชาฟฟาซิก และ แฮมสัน (Schaffarzick and Hampson, eds., 1975 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2532: 7) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ซึ่งจัดในลักษณะที่ง่ายแก่การประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 ได้กล่าวว่า หลักสูตรแปลจากคำภาษาอังกฤษว่า “Curriculum” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Currere” หมายถึง “Running” หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งและหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมาย และนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ หลักสูตรจะเป็นเสมือนหางเสือที่จะคอยกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ

ธำรง บัวศรี, 2532 กล่าวว่าหลักสูตรคือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

นิกลีย์ และอีแวนส์ (Neagley and Evans, 1967) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้วางไว้ และจัดให้โดยผ่านโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียนเหล่านั้น

องค์ประกอบของหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2532: 8-9) ได้กล่าวอธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผนฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

Tyler (1949) ได้กำหนดปัญหาพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 4 ข้อ ซึ่งจะต้องตอบให้ครบเรียงลำดับจากข้อ 1 ถึงข้อ 4 ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Purposes) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนบรรลุมีอะไรบ้าง
2. การที่จะบรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดนั้นจะต้อง มีประสบการณ์ทาง

การศึกษา (Educational Experiences) อะไรบ้าง

3. ประสบการณ์ทางการศึกษาที่กำหนดคนนั้น สามารถจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้น ๆ แล้ว

จากคำถามทั้ง 4 ข้อ ซึ่งให้เห็นว่าการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดประสบการณ์ทางการศึกษา การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้ผู้เรียนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรในการกำหนดจุดมุ่งหมาย Tyler ยังได้กล่าวถึงจุดประสงค์ต่าง ๆ โดย Tyler เสนอว่านักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป (General objectives) โดยศึกษาจากข้อมูล 3 แหล่งคือ เนื้อหาวิชาจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และข้อมูลเกี่ยวกับสังคม จุดประสงค์ทั่วไปนี้จะ เป็นจุดประสงค์ชั่วคราว (Tentative objectives) จากนั้นจุดประสงค์ชั่วคราว จะได้รับการกลั่นกรองจากข้อมูลด้านปรัชญาการศึกษาและปรัชญาที่สังคม โรงเรียนยึดถืออยู่และด้านจิตวิทยา การเรียนรู้ซึ่งจะตัดทอนจุดประสงค์ที่ไม่จำเป็นออก และทำให้จุดประสงค์มีความชัดเจนขึ้น จุดประสงค์ที่ได้นี้จะ เป็นจุดประสงค์ที่แท้จริงในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือประสบการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด

นอกจากนี้ Omstein (1993) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรซึ่งตรงกับ Tabá ที่ได้รวบรวมการใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรไว้ด้วย ดังนี้องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มี 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย
2. เนื้อหา
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลักสูตรทั้ง 4 ประการดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อให้องค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดที่จะนำเสนอ ดังนี้การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีผู้กล่าวถึงพอสรุปได้ ดังนี้

McNeil (1981) ได้แบ่งรูปแบบการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรออกเป็น 4 รูปแบบดังนี้
 รูปแบบที่ 1 รูปแบบของการวิเคราะห์ความต้องการ (Needs Assessment Model) เป็นการ
 จัดลำดับความสำคัญของความต้องการทางการศึกษา คือ สภาพซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่าง
 พฤติกรรม ทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้น และที่ผู้เรียนมีอยู่จริง เป็นรูปแบบที่นิยมมากรูปแบบหนึ่ง
 ในการกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

รูปแบบที่ 2 รูปแบบของนักอนาคตนิยม (The Futurist Model) โดยมีพื้นฐานมาจากความ
 ตระหนักว่า โลกในอนาคตจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมาก และสังคมต้องการคนรุ่นใหม่ ดังนั้น
 การเตรียมคนเพื่อสังคมอนาคตนั้น จำเป็นต้องพัฒนาจุดมุ่งหมายปลายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับ
 สภาพความต้องการจำเป็นในอนาคต และมีความเฉพาะเจาะจงสามารถนำไปใช้ได้

รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ใช้เหตุผล (The Rational Model) เกิดขึ้นจากหลักเหตุผลของ Tyler
 (1949) ซึ่งได้ตั้งคำถามพื้นฐาน 4 ข้อ เกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือก การจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินจุดมุ่งหมายโดยบรรลุแล้ว รูปแบบนี้บางทีเรียกอีกชื่อ
 หนึ่งว่า รูปแบบจุดมุ่งหมายปลายทางและวิถีทาง (End-Means Approach) ตามรูปแบบนี้ แหล่งข้อมูลที่สำคัญ
 ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย คือ ผู้เรียน สภาพสังคม ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ เมื่อได้จุดมุ่งหมาย
 ชั่วคราวแล้ว จึงผ่านการกลั่นกรองด้วยปรัชญาและจิตวิทยา เพื่อให้ได้จุดมุ่งหมายที่แท้จริง

รูปแบบที่ 4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอาชีพหรือการฝึกอบรม (The Vocational or Training
 Model) ใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางด้านกำลังคน หรือการจ้างงาน
 และในการกำหนดสมรรถภาพเฉพาะที่ต้องสอน เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในอาชีพนั้นๆ ได้ การ
 กำหนดจุดมุ่งหมายด้วยรูปแบบนี้มักใช้ในหลักสูตรวิชาชีพหรือหลักสูตรสำหรับสถานศึกษา

Taba (1962) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass roots Approach” หรือ
 วิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ทาบาเชื่อว่าผู้ที่ทำหน้าที่สอนในหลักสูตรควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา
 หลักสูตรด้วย ขั้นตอนซึ่งครูผู้สอนควรมีบทบาทสำคัญ ขั้นตอนดังกล่าว ได้แก่

1. วินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) สืบรวจสภาพปัญหาความต้องการและความ
 จำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน
2. กำหนดจุดประสงค์ (Formulation of Objectives) กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนหลังจากที่
 ได้วินิจฉัยความต้องการ

3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) จุดประสงค์ที่กำหนดแล้วจะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่เลือกนี้ นอกจากจะต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ วยและความสามารถของผู้เรียนแล้วเนื้อหาสาระยังต้องมีความเชื่อถือได้และสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วย

4. จัดเนื้อหา (Organization of Content) เนื้อหาสาระที่เลือกได้ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ของหลักสูตร

6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง

7. กำหนดสิ่งที่ประเมินและวิธีการประเมินผล (Determination of What to Evaluate and of the Ways and Means of Doing It) ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไรเพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของทาบาได้รับการยกย่องมาก วิธีการนี้เชื่อว่าครูมีความสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญและที่สำคัญมีเวลาพอที่จะพัฒนาหลักสูตรได้ การพัฒนาหลักสูตรตามวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนของทาบาได้ทำให้นักพัฒนาหลักสูตรทั้งหลายได้ตระหนักว่า ในการพัฒนาหลักสูตรควรมีบุคคลหลาย ฝ่ายมาร่วมดำเนินการด้วย โดยเฉพาะครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร

การคัดเลือกและการจัดเนื้อหา

การคัดเลือกและการจัดเนื้อหา เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นรองจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้จะเป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกและการจัดเนื้อหาสาระนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องมิติต่างๆ ของการคัดเลือกและการจัดเนื้อหา ซึ่งในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาหลักสูตรนั้นมีวิธีการต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การกำหนดเนื้อหาโดยวิธีการวิจัยค้นคว้า (Identifying Content through Research) เป็นการกำหนดกรอบความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น โดยมีพื้นฐานทางทฤษฎี รายงาน เอกสาร ที่มีผู้ได้ศึกษาไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหา

2. การกำหนดเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (Identifying Content with an Expert) โดยวิธีถามผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ผู้เชี่ยวชาญจะให้ข้อมูลที่มีคุณค่าแก่นักพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีทัศนคติที่กว้างไกลในเรื่องนั้นๆ และเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา วิธีนี้ช่วยประหยัดเวลาในการศึกษา

3. การกำหนดเนื้อหาโดยผู้ร่วมงาน (Identifying Content by Participants) วิธีนี้คณะทำงานหลักสูตรก็คือผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง โดยอาจจะศึกษาว่าเนื้อหาอะไรที่มีอยู่แล้วจากการสอบถามผู้ร่วมงาน คณะทำงานจะต้องทำการสังเคราะห์จากข้อมูลที่รวบรวมได้ วิธีนี้เหมาะในกรณีที่ยังไม่มีทฤษฎีและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ

4. กำหนดเนื้อหาโดยวิธีประเมินความจำเป็น (Identifying Content through Needs Assessment) เป็นการกำหนดเนื้อหาในกรณีไม่มีหลักสูตรอยู่ก่อน นักพัฒนาหลักสูตรมักจะมีคำถามว่าควรจะเริ่มต้นที่จุดใด การประเมินความต้องการและความจำเป็นเป็นวิธีประชาธิปไตยที่สุดในการคัดเลือกเนื้อหา เป็นกระบวนการที่หลายฝ่ายมีโอกาสเข้าร่วม เช่น การสัมภาษณ์ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง ผู้เรียน นักการเมือง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับปัญหาที่บุคคลเหล่านี้ประสบและต้องการที่จะแก้ไขหลังจากที่รวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่ายแล้วก็จะหาข้อสรุปโดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง (Wulf and Schave, 1984)

McNeil (1981) ได้เสนอเกณฑ์ในการคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ 5 เกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. เกณฑ์ทางปรัชญา โดยที่ค่านิยมพื้นฐานสำคัญของการคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ นักพัฒนาหลักสูตรมักจะต้องเผชิญกับทางเลือกต่างๆ อยู่เสมอซึ่งการเลือกของนักพัฒนาหลักสูตรย่อมสะท้อนถึงค่านิยมที่ยึดถือ

2. เกณฑ์ทางจิตวิทยา โดยที่นักจิตวิทยาเชื่อในเรื่องการเรียนรู้จะเกิดขึ้นดีที่สุดในรูปร่างใด ดังนั้นจึงใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ในการตัดสินใจว่าจะยอมรับกิจกรรมหรือไม่

3. เกณฑ์ทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา ได้จากการศึกษาตัวแปรต่างๆ และกระบวนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

4. เกณฑ์ทางด้านนโยบาย โดยถือว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายเป็นสิ่งจำเป็นมากกว่าการพิจารณาตัวแปรอื่น

5. เกณฑ์การปฏิบัติ ในระดับ มหัพภาค (Macro Level) จะใช้เศรษฐกิจเป็นตัวพิจารณาว่าควรจะใช้กิจกรรมใดหรือไม่ ในระดับจุลภาค (Micro Level) จะคำนึงถึงการนำไปใช้ เช่น ความ

ปลอดภัย ความคงทน เป็นตัวแปรในการพิจารณาเนื้อหาและกิจกรรม

Omstein (1993) ได้กำหนดการคัดเลือกและการจัดเนื้อหา ดังนี้ คือ

1. Scope หมายถึง ขอบข่ายเนื้อหาที่เรียนในแต่ละระดับชั้น โดยยึดหลักสำคัญ คือ ความกว้างและความลึกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความเชื่อถือได้และน่าสนใจ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. Integration หมายถึง การบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันในแนวนอน (Horizontal Organization) คือ ในแต่ละระดับชั้นควรจัดสอนเนื้อหาวิชาต่างๆ มากน้อยเท่าไร และแนวตั้ง (Vertical Organization) คือ จะเรียนเรื่องอะไรก่อนหลังในแต่ละชั้นเรียน

3. Sequence หมายถึง การเรียงลำดับเนื้อหา ก่อนหลัง การจัดช่วงลำดับในแนวตั้ง ควรจัดจากง่าย-ยาก ใกล้ตัว-ไกลตัว รูปธรรม-นามธรรม ตัวอย่าง-กฎ หรือ กฎ-ตัวอย่าง ส่วนรวม-ส่วนย่อย หรือ ส่วนย่อย-ส่วนรวม เรียงตามลำดับเหตุการณ์และต้องพิจารณาในเรื่องเหล่านี้ คือ

3.1 วุฒิภาวะของผู้เรียน (The Maturity of the Learner)

3.2 ความสนใจของผู้เรียน (The Interest of the Learner)

3.3 ความพร้อมของผู้เรียน (The Readiness of the Learner)

3.4 ความยากของบทเรียน (The Difficulty of the Lesson)

3.5 ความสัมพันธ์ของเนื้อหา (The Relationship between Content)

3.6 ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น (Knowledge and Needs Prerequisite-Skills)

4. Continuity หมายถึง ความต่อเนื่องของเนื้อหาในแนวตั้ง คือ การสอนซ้ำเรื่องเดียวกันแต่เนื้อหาจะเข้มข้นขึ้นและสมบูรณ์ในแต่ละชั้น

5. Articulation and Balance หมายถึง ความต่อเนื่องระหว่างระดับ ระหว่างชั้น เนื้อหา มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ผู้เรียนเรียนแล้วมีร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สอดคล้องสมดุลกัน คือ มีเพลงหรือกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ

การคัดเลือกและจัดเนื้อหาอาจใช้รูปแบบของหลักสูตรเป็นหลัก เพราะรูปแบบของหลักสูตรจะสะท้อนแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรต่อหลักสูตรนั้น Saylor (1981) ได้แบ่งลักษณะรูปแบบของหลักสูตรออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ คือ

1. การยึดเอาเนื้อหาวิชาหรือสาขาเป็นหลัก
2. การยึดเอาความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก
3. การยึดเอากิจกรรมและปัญหาสังคมเป็นหลัก
4. การยึดเอาทักษะกระบวนการเป็นหลัก
5. การยึดเอาสมรรถภาพเป็นหลัก

การจัดเนื้อหาสาระเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะจัดในรูปแบบใดย่อมต้องให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา จุดเน้นของการจัดการศึกษา รูปแบบของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลอีกด้วย อย่างไรก็ตามไม่มีรูปแบบการจัดหลักสูตรใดที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ดีโดยตลอด การจัดหลักสูตรโดยทั่วไปจึงมีการจัดเนื้อหาสาระหลายๆ รูปแบบผสมผสานกันให้เหมาะสมกับสภาพของเนื้อหาสาระ หรือศาสตร์ในสาขาวิชาเหล่านั้น (สงัด, 2532: 231-233)

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เมื่อได้ร่างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำหลักสูตรไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป การนำหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนนั้นจะต้องผ่านผู้เกี่ยวข้องและผ่านระดับปฏิบัติหลายระดับ มีความสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง เพราะถึงแม้หลักสูตรจะสร้างไว้ดีเพียงใดก็ตามยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าหลักสูตรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ดีพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ มี 3 ลักษณะหลัก คือ

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในงานชั้นนี้ ได้แก่ คณะพัฒนาหลักสูตร หน่วยงานบริการทั้งส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการต่างๆ ในด้านบริหารและบริการในการนำหลักสูตรไปใช้ งานที่สำคัญ ได้แก่

- 1.1 การวางแผนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคณะกรรมการแห่งชาติ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะพัฒนาหลักสูตรทำหน้าที่ในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ประสานงานฝ่ายต่างๆ ที่

เกี่ยวข้องและจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น การผลิตสื่อวัสดุประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู สื่อการเรียน การวัดผลประเมินผล เป็นต้น

1.2 การเตรียมบุคลากร ได้แก่การทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรที่จัดทำขึ้น ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรนั้นอยู่ที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูที่มีความเข้าใจหลักสูตรตรงกันและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การจัดครูเข้าสอน เป็นงานของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง แม้ว่าครูจะผ่านการอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาจำต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคน เพื่อให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

1.4 การจัดตารางสอน เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ บุคลากร และที่สำคัญที่สุดคือ การเรียนรู้ของเด็ก รูปแบบการจัดตารางสอนขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา ความยากง่าย ความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

1.5 การจัดบริการวัสดุหลักสูตร วัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร วัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนทุกชนิดในหลักสูตร

1.6 การบริการหลักสูตรภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ผู้ใช้หลักสูตร เช่น ห้องสอนวิชาเฉพาะ ห้องสมุด โรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการทางภาษา เครื่องมือในการวัดผลประเมินผล การให้บริการแนะแนว เป็นต้น

1.7 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และการเลือกสรร โครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และให้บริการแก่ครูในด้านวิชาการทางหลักสูตร

1.8 การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้จัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรแก่ชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจหลักสูตรตรงกันและให้ความร่วมมือในโอกาสต่อไป

1.9 การจัดทำโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ผู้ที่สมควรเป็นคณะพัฒนาหลักสูตร

2. งานด้านดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร Saylor (1981) ได้กล่าวไว้ว่าประกอบด้วยกิจกรรมเหล่านี้ คือ

2.1 การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

2.2 การจัดทำแผนการสอน

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. งานด้านสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ในระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้นั้นอาจมี ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ควรจัดให้มีศูนย์วิชาการ หรือแหล่งวิทยากรท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือ

การประเมินผลหลักสูตร

การประเมิน หมายถึง กระบวนการแสวงหา รวบรวม จัดการ วิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางเลือก (Stufflebeam, 1977) มีลักษณะ ดังนี้

1. การปรับปรุงวิชา ช่วยในการตัดสินใจว่าสื่อที่ใช้สอนและวิธีการสอนมีความเหมาะสมหรือไม่และส่วนใดที่ควรเปลี่ยนแปลง

2. การตัดสินใจผู้เรียน ช่วยในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อวางแผนการเรียนของผู้เรียนผู้นั้น ช่วยในการประเมินผู้เรียน เพื่อคัดเลือกและจัดกลุ่มนักเรียนตามความก้าวหน้าและความสามารถของผู้เรียน

3. การปกครอง ช่วยในการประเมินระบบของสถานศึกษา หรือประเมินการทำงานของครูสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงาน และการปฏิบัติงานของครูผู้สอนการประเมินหลักสูตรมี ประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

เรียนการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อดูว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหรือไม่ รูปแบบการประเมินจึงเป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ชัดเจนซึ่งนับว่าเป็นรากฐานของการประเมินอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และทำให้กระบวนการประเมินก้าวหน้ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา

3.2 รูปแบบที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุง (Formative Evaluation) รูปแบบการประเมินที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบ

การประเมินที่เสนอ โดยคณะกรรมการการประเมินผลการศึกษาแห่งชาติ ของสหรัฐอเมริกา (The Phi Delta Kappa National study Committee on Evaluation) รูปแบบนี้เรียกชื่อย่อว่า CIPP Model และรูปแบบของ Provus คณะกรรมการการประเมินผลการศึกษาแห่งชาติ ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำโดย Stufflebeam (1977) ได้กำหนดหลักการสำคัญในการประเมินหลักสูตร โดยมุ่งประเมินสถานการณ์ต่างๆ ของหลักสูตร 4 ส่วนด้วยกัน คือ

3.2.1 การประเมินบริบท (Context) ได้แก่ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความต้องการของคนในชุมชน แนวคิด และปรัชญาในการจัดการศึกษาต่างๆ ซึ่งบริบทเหล่านี้จะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.2.2 การประเมินปัจจัยตัวป้อน (Input) ได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ความพร้อมของผู้สอน ผู้บริหาร อาคารสถานที่ งบประมาณ สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

3.2.3 การประเมินกระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะครอบคลุมกระบวนการบริการหลักสูตร กระบวนการสอนของครู กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

3.2.4 การประเมินผลผลิต (Product) หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ซึ่งเกิดกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของหลักสูตรหรือความคาดหวังของสังคม ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตรบรรลุผลตามหลักการและจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด

Provus (1971) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่มีส่วนสัมพันธ์กับรูปแบบของ Stufflebeam (1977) โดยเสนอขั้นตอนในการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ตั้งเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งที่ต้องการวัด (Standard)

ขั้นที่ 2 รวบรวมผลการปฏิบัติงาน (Performance)

ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (Criterion)

ขั้นที่ 4 จำแนกความแตกต่างระหว่างเกณฑ์มาตรฐานกับผลการปฏิบัติ (Discrepancy)

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจ (Decision Making)

กระบวนการที่ Provus เสนอนี้ จะช่วยให้มีการประเมินโครงการเป็นระยะๆ เมื่อพบส่วนใดบกพร่องก็จะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะเริ่มงานในขั้นตอนต่อไป ด้วยกระบวนการดังกล่าว จึงเชื่อว่าจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

3.3 รูปแบบที่ไม่ประเมินเป้าหมาย (Goal-Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ตัดสินสิ่งที่ประเมินโดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายไว้ เพราะนักประเมินผลมักจะโน้มเอียงไปสู่เป้าหมายที่นักพัฒนาหลักสูตรกำหนดไว้ ทำให้การประเมินมีอคติ จึงไม่ควรสนใจเป้าหมายทางการศึกษาที่นักพัฒนาหลักสูตรกำหนดขึ้น แต่สนใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตอย่างไม่มียุติ เพื่อตัดสินโครงการ รูปแบบนี้จัดเป็นรูปแบบการประเมินผลสรุปอย่างหนึ่ง (Summative Evaluation)

3.4 รูปแบบการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ (Accreditation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่ที่สุดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งใช้ในการประเมินเพื่อรับรองหรือยอมรับโครงการการศึกษา สถาบันจัดขึ้น หรือใช้ในการประเมินผลผู้เรียนเพื่อรับเข้าศึกษาต่อในสถาบัน รูปแบบการประเมินแบบนี้ใช้ผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่ประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการตัดสิน รูปแบบนี้อาจอิงวิธีการของรูปแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว เช่น อิงรูปแบบเน้นการตัดสินใจของ Stufflebeam โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ คณะกรรมการตัดสินตั้งมาตรฐานหรือเกณฑ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของการประเมิน ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อม ตัวป้อนเข้า กระบวนการ และผลผลิต เปรียบเทียบผลการปฏิบัติขององค์ประกอบกับมาตรฐานที่ตั้งไว้แล้วตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับโครงการ ประสิทธิภาพของการประเมินรูปแบบนี้อยู่ที่คุณภาพของมาตรฐานหรือเกณฑ์และความเที่ยงตรงในการพิจารณาของคณะกรรมการ

3.5 รูปแบบที่เน้นการตอบสนอง (Responsive Model) Stake (1967) เป็นผู้ริเริ่มในการใช้รูปแบบการประเมินผลนี้ โดยกล่าวถึงลักษณะของรูปแบบการประเมินว่า มีลักษณะที่เน้นกระบวนการมากกว่าจุดมุ่งหมาย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และพิจารณาความแตกต่างของสภาพก่อนและหลังการดำเนินงานโดยเสนอให้ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ในการประเมิน คือ

3.5.1 สิ่งที่มีมาก่อน

3.5.2 กระบวนการในการสอน

3.5.3 ผลที่เกิดขึ้น

วิธีการประเมินหลักสูตรตามแนวนี้ จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนดังกล่าว เพื่อใช้ในการอธิบายและตัดสินใจ ข้อมูลที่ใช้จำแนกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ข้อมูลเชิงบรรยาย (Descriptive) และข้อมูลเชิงตัดสินใจ (Judgemental) ข้อมูลเชิงบรรยาย ได้แก่ ข้อมูลที่อธิบายลักษณะความมุ่งหวังของโครงการ และสิ่งที่สังเกตได้จากการปฏิบัติตามโครงการ ข้อมูลเชิงการตัดสินใจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาคุณค่าของโครงการ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการประเมินหลักสูตรในรูปแบบนี้ ก็คือ การเปรียบเทียบผลที่คาดหวังและผลที่เกิดขึ้นจริงว่ามีความ

สอดคล้องกันเพียงใด ใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสิน และเกณฑ์นั้นได้มาอย่างไร นอกจากนั้น Stake ยังได้เสนอให้พิจารณาความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบด้วยการพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบใดในการประเมินหลักสูตร เป็นงานที่นักพัฒนาหลักสูตรต้องพิจารณาไตร่ตรองให้ละเอียดรอบคอบและตัดสินใจ เพื่อให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการประเมิน

สัจ (2532: 292) ได้เสนอแนะให้ใช้รูปแบบการประเมินหลายๆ รูปแบบผสมผสานกัน เพราะการใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างเดียวย่อมทำให้เกิดจุดบกพร่องในการประเมินได้ ดังนั้นถ้าต้องการประเมินผลหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตร ควรนำผลการวัดของสิ่งที่จะประเมินมาพิจารณาร่วมกัน เช่น ตัวเอกสาร หลักสูตร วัสดุหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน ผู้ใช้หลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจจะเป็นสถานประกอบการหรือชุมชนเป็นต้น วิชัย (2537: 217) ได้แบ่งการประเมินผลหลักสูตรเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

1. ระยะก่อนโครงการ ซึ่งอยู่ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร
2. ระยะระหว่างโครงการ ซึ่งอยู่ในระยะของการนำหลักสูตรไปใช้
3. ระยะหลังโครงการ ซึ่งอยู่ในระยะการติดตามประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบ

โดยทั่วไปแล้วการประเมินหลักสูตรใดๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายและแนวทางการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. การประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุง เป็นการประเมินในระยะพัฒนาหลักสูตรทั้งระยะก่อนใช้หลักสูตรและระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลของการประเมินมาประเมินว่าแต่ละขั้นตอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริงต่อไป
2. การประเมินหลักสูตรเพื่อการหาคุณค่าของหลักสูตร ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาได้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพียงใด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินหลักสูตร โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร จึงควรประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบ ซึ่งการใช้เครื่องมือแต่ละประเภทจะให้ระดับผลของการประเมินแตกต่างกันไป และการใช้ตามจุดมุ่งหมายของการสร้างหลักสูตรนั้นๆ

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การคัดเลือกและจัดเนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินหลักสูตร

ทั้ง 4 ข้อ คือหลักการในการดำเนิน งานด้านการพัฒนาหลักสูตรการสอนรวมถึงแนวทางการวิจัยวางแผนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขบร่องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังกัด กรุงเทพมหานครต่อไป

แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 5-6) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นข้อมูลทางวิชาการที่เป็นมาตรฐานและเป็นขั้นตอนชัดเจน จึงยึดหลักสำคัญตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ทางกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำไว้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
2. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
 - 2.2. การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.3. การจัดทำสาระของหลักสูตร
 - 2.4. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.5. การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และเกณฑ์การตัดสินการวัดและประเมินผล และเอกสารหลักฐานการศึกษา
 - 2.6. พัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน
 - 2.7. การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.8. แนวทางการตรวจหลักสูตรสถานศึกษา

1. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้าน หลักสูตรสถานศึกษาจึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ดี ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

ความสำคัญของ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา คือ

1. หลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลมีโอกาใช้ข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้เห็น สร้างความ มั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรมสังคมและ วัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อมั่นของตน ความเชื่อและ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและ ความอิสระของผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระเข้าใจใน การรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาคมีความ ตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

หลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นหลักสูตรที่เกิดจากที่สถานศึกษานำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์

เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชา ได้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน โดยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียน และชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพัฒนาคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ

หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากข้อมูลสารสนเทศด้านต่างๆ ของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการระดมทรัพยากร ทั้งของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่า เต็มตามศักยภาพ

บทบาทของหลักสูตรสถานศึกษามีหลายประการ คือ

- 1.เป็นข้อกำหนดที่ทุกคนในสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และพัฒนาให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น
- 2.เป็นเอกสารที่บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่างๆ มิได้ใช้ประโยชน์ในกรณีที่ต้องการศึกษาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อประเมินให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา

2.แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนอกสถานศึกษา เพื่อระดมความคิด ประสพการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีข้อควรคำนึง 2 ประการ คือ

- 1.หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นกรอบสำคัญของจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาทั่วประเทศ ส่วนสำคัญที่ต้องยึดคือ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งมาตรฐานดังกล่าว เป็นคุณภาพที่เกิดกับผู้เรียนทั้งประเทศ หลังจากที่ยจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้น หรือ จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากข้อที่ 1 หลักสูตรจะต้องตอบสนองต่อความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาถึงขีดสูงสุด

สถานศึกษาสามารถออกแบบหลักสูตรของตนได้อย่างอิสระ โดยยึดนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลักวิชาการที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น และมีความเป็นไปได้ ก่อนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น

- การสร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและยอมรับ
- การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาคณะต่างๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และตามความจำเป็นของสถานศึกษา
- การจัดทำระบบสารสนเทศใช้ในการจัดการศึกษา
- การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ฯลฯ

กระบวนการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา

มีข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการจัดทำ ดังต่อไปนี้

- 1.การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.การจัดทำสาระของหลักสูตร
- 4.การออกแบบการเรียนรู้
- 5.การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 6.การกำหนดรูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน การวัดและประเมินผลและเอกสารหลักฐานการศึกษา
- 7.การพัฒนากระบวนการส่งเสริมสนับสนุน
- 8.การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

1.) การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย

สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบๆ จะเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกันกับ คณะกรรมการสถานศึกษาแสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็น สถาบันพัฒนาผู้เรียนที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญๆ ของสถานศึกษาพร้อมด้วยเป้าหมาย แผนปฏิบัติการและการติดตามผล ตลอดจนการจัดทำรายงานแจ้ง สาธารณะชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษา เพื่อปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้

กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ โดยอาศัยบุคคลต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วมนี้เป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทาง ก่อให้เกิดเจตคติในทางที่สร้างสรรค์ดึงมาแก้สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่าย เพียบพร้อม เช่น ระบบคุณภาพ ระบบหลักสูตร สาระการ เรียนรู้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การติดตาม การรายงาน ฐานข้อมูลการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วมมีระบบสนับสนุนครูอาจารย์ เป็นต้น กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การกำหนดสารการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่อง ในท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของชุมชน

วิสัยทัศน์

-เป็นเจตนารมณ์ อุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ เป็นการคิดไปข้างหน้า มีเอกลักษณ์

ภารกิจ

-แสดงวิธีดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไป

เป้าหมาย

-กำหนดเป็นความคาดหวังด้านคุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นอกจากนั้น สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้ต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัยเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รายปี หรือรายภาค

2.) การจัดโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อสถานศึกษาจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

- สาระการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ครบ 8 กลุ่มสาระ รายปี หรือรายภาค ทั้งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและเพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจ

ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

- มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน

- เวลาแต่ละกลุ่มสาระ หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปีหรือรายภาค

3.) การจัดทำสาระของหลักสูตร

3.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น

การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษา กำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ แลสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

3.2 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1) และให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

3.3 กำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ดังนี้

- ช่วงชั้น ป.1 -3 ป.4 - 6 และม.1- 3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนคาบเวลาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

-ช่วงชั้น ม.4 – 6 กำหนดการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิตของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สำหรับสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะสายอาชีพหรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่นๆ ใช้เกณฑ์พิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสมและใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

4.) จัดทำคำอธิบายรายวิชา

โดยการเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ตามข้อ 1. 2. และ 3. มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ ซึ่งสามารถเขียนคำอธิบายรายวิชาได้หลายรูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 เป็นความเรียงเสนอภาพรวมของการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

รูปแบบที่ 2 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

-ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : เขียนเป็นความเรียง สรุปภาพการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

-สาระการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียงของขอบข่ายเนื้อหา

รูปแบบที่ 3 เขียนเป็นความเรียงประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

-ขอบข่ายกิจกรรมที่กำหนดกว้างๆ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา

-ขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของรายวิชา

-ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างกว้างๆ

รูปแบบที่ 4 เขียนเป็นความเรียง ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

-จุดประสงค์ของรายวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้รายวิชา

-ขอบข่ายการเรียนรู้

-กิจกรรมการเรียนรู้

-วิธีการวัดและประเมินผล

รูปแบบที่ 5 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

-ผลการเรียนรู้: เขียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านเป็นข้อๆ โดยไม่แยกด้าน

-สาระการเรียนรู้เป็นข้อๆ

สำหรับคำอธิบายวิชามีแนวทางการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ให้ใช้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมสามารถกำหนดตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้นๆ

5.) จัดทำหน่วยการเรียนรู้

โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้บูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้รู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกวิชา

ในการจัดการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

6.) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาค แต่ละหน่วย การเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

4. การออกแบบการเรียนรู้

4.1 การจัดการเรียนการสอน

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นกำหนดเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น มีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบวิชาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทย และคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความมนุษย์ ทักษะพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร ในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการมากขึ้น มุ่งเน้นให้

ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้น ความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพการศึกษา เฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

สำหรับการศึกษา นอกระบบ และการศึกษามอชยาศัย ให้ยึดหยุ่นวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น

4.2 สื่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภทรวมทั้งใช้จากเครือข่ายเรียนรู้ต่างๆ ที่มี อยู่ในท้องถิ่นชุมชนและแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อเรียนรู้ชิ้นเอง หรือนำสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบ สารสนเทศมาใช้ในความรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือ เรียน ควรมีเนื้อสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีเพียงพอ ทั้งนี้ ควรให้ผู้เรียน สามารถยืม ได้จากศูนย์สื่อ หรือของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อ ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วงส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมี คุณค่าน่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้วิธีการ แสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริงสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และที่มีผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการความรู้ของ ผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ ของผู้สอน

- 4.ศึกษาวิธีการเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 5.ศึกษาวิธีวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการความรู้ โดยมีวิเคราะห์แบบประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ที่นั้นสม่ำเสมอ
- 6.จัดหาและจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 7.จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชนและสังคมอื่น
- 8.จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ที่ใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ

4.3. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้ง ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนจากการวัดและประเมินผล ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอกเพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินผล จึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปในกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมของผู้เรียน การร่วมกิจกรรม และผลงาน จากโครงการงานหรือแฟ้มสะสมงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอนแลพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูล

เกณฑ์ต่างๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้าความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของนักเรียน

สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้นสถานศึกษานำข้อมูลได้นี้ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

5. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวนินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมวุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ ฐิติและหน้าที่ของตนเอง แบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรม ได้เป็น 2 ลักษณะ

1. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการ

ค้นพบความถนัดความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ยุวกาชาด สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์และกรมการรักษาดินแดน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนอาจจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1. จัดแบ่งสัดส่วนเวลาของกิจกรรมต่างๆ แล้วกำหนดเวลาเรียนในตารางเวลาเรียน เช่นเดียวกันกับกลุ่มสาระอื่น 8 กลุ่มสาระ

2. จัดแบ่งสัดส่วนเวลาของกิจกรรมต่างๆ แล้วกำหนดเวลาเรียนบางส่วนในตารางเวลาเรียนตามปกติ และบางส่วนเรียนนอกเวลา

3. จัดกิจกรรมต่างๆ ไปด้วย โดยวางแผนร่วมกันของกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม กำหนดเวลาเรียนบางส่วนในตารางเรียนเวลาปกติ บางส่วนเรียนนอกเวลา ฯลฯ

สถานศึกษา ต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

6. การกำหนดรูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน การวัดและประเมินผลและเอกสารหลักฐานการศึกษา

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่าจบการศึกษาภาคบังคับ และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ตามเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (จบการศึกษาภาคบังคับ)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กำหนด

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กำหนด

เอกสารหลักฐานการศึกษา

สถานศึกษาคงพิจารณาจัดทำเอกสารการประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนตามที่เห็นสมควร เช่น เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล ระเบียบสะสมแสดงผลพัฒนาการด้านต่างๆ และแบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น

7. พัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาคงพัฒนาระบบการส่งเสริม สนับสนุนต่างๆ ที่จะเอื้อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. การพัฒนาระบบการแนะแนว

สถานศึกษาคงพัฒนาระบบแนะแนวที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ประเมินการจัดการที่มีคุณภาพ โดยกำหนดพันธกิจระหว่างบ้าน ชุมชน และสถานศึกษาที่เน้นความร่วมมือกันระหว่างบ้าน ในฐานะแหล่งการเรียนรู้แรกของผู้เรียน ชุมชนจะเป็นเครือข่ายที่สำคัญของการแนะแนว ช่วยป้องกัน แก้ไข ปัญหาของสังคม สร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศ และพัฒนาเครือข่ายแนะแนวให้เข้มแข็ง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด ทางด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป

2.การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และห้องสมุด

สถานศึกษาจำเป็นต้อง ส่งเสริม สนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูน ประสบการณ์และความชำนาญ โดยเฉพาะห้องสมุดนั้น เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่ง เพราะจะเป็นแหล่งที่รวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นห้องสมุดที่มีความหรูหราหรือใหญ่โต อาจเป็นเพียงมุมหนังสือ เพื่อการศึกษาค้นคว้าก็ใช้ได้ นอกจากนี้ ต้องสนับสนุนให้มีแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ

3.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

สถานศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เน้นการวิจัยทั้งในห้องเรียน และการวิจัยภาพรวมของสถานศึกษา

4.เครือข่ายวิชาการ

สถานศึกษาต้องพัฒนา และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ทางวิชาการ จากครูในสถานศึกษาเดียวกัน และในสถานศึกษาอื่นๆ ตลอดจนชมรมวิชาการต่างๆ ในรูปของเครือข่ายเชื่อมโยงกันทั้งจากบุคคลต่างๆ และจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ และแนวคิดใหม่ๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

8.การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

จากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาจะมีรายละเอียดที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้าน ในขั้นนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์และเรียบเรียง เพื่อให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สมบูรณ์

ในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ควรคำนึงว่าสิ่งที่ปรากฏในหลักสูตรเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ตั้งแต่ต้น คือ การกำหนดควิสัยทัศน์ จนกระทั่งการนำหลักสูตรสู่ห้องเรียน คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารจัดการหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ ใช้ศักยภาพทั้งของสถานศึกษาและชุมชนเต็มที่ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริงประการสำคัญ หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสามารถบอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลในชุมชนทราบอย่างชัดเจนว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรในสถานศึกษานั้น เอกสารหลักสูตร สถานศึกษาอาจมี

หลายเล่ม ซึ่งในเล่มแรกควรเป็นเล่มที่กำหนดภาพรวม และมีเล่มอื่นๆ อีกตามความเหมาะสม ซึ่งอาจแยกเล่มตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือหน่วยการเรียนรู้

การเรียบเรียง เป็นหลักสูตรสถานศึกษา ควรประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
- 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) โครงสร้างหลักสูตร
- 4) รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 5) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 6) การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล
- 8) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 9) อื่นๆ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดหัวข้อเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

สำหรับเอกสารที่แยกเล่มตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความจำเป็นและความต้องการ ซึ่งอาจประกอบด้วย วิสัยทัศน์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้น โครงสร้างหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ รายปี หรือรายภาค รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ในการจัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระ สถานศึกษาอาจจัดแยกเล่มต่างหาก โดยกำหนดรูปแบบได้ตามความเหมาะสม

เมื่อสถานศึกษาจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาตามหัวข้อดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาจะต้องตรวจสอบแต่ละหัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 รวมทั้ง สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท/สภาพของสถานศึกษา จากนั้นนำร่างหลักสูตรดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบ

แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

1.การตรวจสอบวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย

วิสัยทัศน์เป็นภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานความจริง บ่งบอกภารกิจของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ที่ดี ต้องมีความชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคคลากรทุกฝ่าย เป็นความต้องการของท้องถิ่นและมีระยะเวลาที่แน่นอน

วิธีการตรวจสอบทบทวน สถานศึกษาคควรจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์วิสัยทัศน์และภารกิจรวมทั้งสอบถามสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางการตรวจสอบวิสัยทัศน์ ภารกิจ

- วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันหรือไม่
- วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องหรือไม่
- วิสัยทัศน์มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับหรือไม่
- ข้อกำหนดภารกิจเป็นการสะท้อนความคิดและการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและชุมชนหรือไม่

ฯลฯ

แนวทางการตรวจสอบเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษา

- เป้าหมายสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาหรือไม่
- เป้าหมายมีความชัดเจน และสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด
- เป้าหมายครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

ฯลฯ

2. การตรวจสอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมกับสังคมไทย โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะ นอกเหนือหรือเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ

สถานศึกษาต้องกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่คุณธรรม และ จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาต้องการปลูกฝังให้แก่ผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะนอกเหนือหรือเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาต่างๆ ตามสภาพปัญหาและความต้องการ

ทั้งนี้ อาจพิจารณากำหนดจากคุณลักษณะ จริยธรรม และค่านิยมที่อยู่ในสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆหรือพิจารณากำหนดขึ้นมาใหม่ก็ได้

สถานศึกษาต้องปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวตลอดมา ขณะที่จัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งโดยตรง คือ ในกรณีที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์เหล่านั้น ได้มีการกำหนดให้เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค หรือโดยอ้อมด้วยการสอดแทรกในขณะที่จัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ ในกรณีที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังกล่าว ไม่ได้มีการกำหนดให้เป็นการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค

แนวทางการตรวจสอบ

- คุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดตามสภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียนหรือไม่
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นของชุมชนมากน้อยเพียงใด

ฯลฯ

3.การตรวจสอบโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

- สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ของสถานศึกษามากน้อย เพียงใด
- สอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด
- เวลาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มสาระมีความเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค มากน้อยเพียงใด
- สัดส่วนเวลาระหว่างสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กับเพิ่มเติมมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
- สัดส่วนเวลาที่กำหนดระหว่างสาระการเรียนรู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ฯลฯ

4.การตรวจสอบรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

- รายวิชา ตอบสนองต่อสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมากน้อยเพียงใด
- รายวิชา ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค และสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคหรือไม่เพียงใด

- รายวิชามีความชัดเจน สะดวกต่อการนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด

๑๓๑

5.การตรวจสอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมมากน้อยเพียงใด
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเรียนเหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอบสนองต่อการต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

6.การตรวจสอบการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้

สถานศึกษากำหนดรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ตามสภาพ ของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้ง การส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัด โครงงาน การใช้แหล่งดา รเรียนรู้ และสื่อทางไกล การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมาย พิเศษ เป็นต้น

- สถานศึกษาได้มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการภายในกลุ่มสาระและระหว่าง กลุ่มสาระมากน้อยใด
- สถานศึกษามีการจัดวางแผนกำหนดให้ผู้เรียนได้ทำโครงการหรือไม่ อย่างไร
- สถานศึกษาได้มีการจัดโครงการที่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระหรือไม่ อย่างไร
- สถานศึกษา ได้กำหนดแนวทางการเรียนในแต่ละชั้นปีหรือไม่ อย่างไร
- สถานศึกษาจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ อย่างไร
- การให้การบ้าน สถานศึกษาควรให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระได้มีการประชุม ร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการให้การบ้านว่าในแต่ละชั้นปี ควรมีการให้ การบ้านกลุ่มสาระใดบ้างและจำนวนเท่าไร จึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน

๑๓๑

7. การตรวจสอบการวัดและประเมินผล

- รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดและประเมินผล ในแต่ละระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด
- รายละเอียดเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและเกณฑ์การจบหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพชุมชน/ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด
- วิธีการประเมินผลของสถานศึกษา ได้เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงมากน้อยเพียงใด
- หลักเกณฑ์การประเมิน ออกแบบได้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่

ฯลฯ

8. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการการบริหารจัดการนำหลักสูตร ไปใช้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุผลสูงสุด

การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรเป็นการกำหนดแผนปฏิบัติการ (Operation Plan) ที่เป็นรูปธรรมที่ช่วยให้ทราบแนวปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนกำหนดกิจกรรมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และมีการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดในเรื่องต่อไปนี้

8.1 การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญหนึ่งของสถานศึกษาที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด

ตัวอย่างการบริหารงานวิชาการ

8.1.1 โครงการประจำของโรงเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีโครงการประจำของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข เชื่อมั่น เช่น วันเจ็ดสุขศิษย์เก่าดีเด่น วันส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น วันตลาดนัดของโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งนักเรียน/ห้องเรียน

8.1.2 โครงการบริการและกิจกรรมห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้า

8.1.3 การจัดการการสอนของสถานศึกษาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการสอนของแต่ละกลุ่มสาระนั้น ไม่ควรกำหนดให้เท่ากันหมด สถานศึกษาควรมีการพิจารณาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- หลักการเรียนรู้ การเรียนรู้สาระต่างๆนั้น มีระดับความยากง่าย ความน่าสนใจแตกต่างกันไป
- จิตวิทยาการเรียนรู้ การจัดช่วงเวลาของการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมนั้น ควรให้สอดคล้องกับช่วงความสนใจของผู้เรียนด้วย
- เทคนิควิธีสอน เนื่องจากเทคนิคการสอนแต่ละวิธี เช่น การอภิปราย การศึกษาค้นคว้า การทดลอง การบรรยาย ฯลฯ จะใช้เวลาแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดช่วงเวลาการเรียนรู้ ต้องให้มีความเหมาะสมกับเทคนิควิธีการสอน นอกจากนั้น การจัดเวลาเรียนสถานศึกษาควรจัดเวลาเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น โครงการศึกษาป่าชุมชน โครงการศึกษาดูงานป่าชายเลน โครงการทัศนศึกษา ฯลฯ

8.1.4 การจัดกลุ่มผู้เรียนและห้องเรียน เป็นการจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยยึดหลักการจัดตามนโยบายที่ตกลงร่วมกัน

8.1.5 การลงโทษ และให้รางวัล ซึ่งต้องกำหนดไว้ในสถานศึกษาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

8.1.6 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กำหนดวิธีการ ส่งเสริม ทั้งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมตามความเหมาะสม

8.1.7 กิจกรรมวิชาการนอกห้องเรียน สถานศึกษาสามารถกำหนดได้หลากหลาย เช่น การเข้าค่ายจริยธรรม การเข้าค่ายวิชาการต่างๆ ฯลฯ

8.1.8 โครงการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทุกคนร่วมกันจัดทำ/พัฒนาสื่ออุปกรณ์ รวมทั้งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ/พัฒนาสื่ออุปกรณ์

8.1.9 เครือข่ายวิชาการภายในสถานศึกษา ได้แก่ การประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นของผู้สอน ทั้งที่รับผิดชอบเป็นชั้นปี หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

8.2 การบริหารทั่วไป

8.2.1 โครงการสร้างบรรยากาศให้ปลอดภัย เช่น โครงการปลอดสารเสพติด โครงการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

8.2.2 แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกเหนือจากห้องสมุดในโรงเรียนแล้ว ควรให้ผู้เรียนไปแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ภายนอก โดยการสอบถามบันทึกข้อมูลจะช่วยให้ผู้เรียนมีฐานความรู้กว้างขึ้น

8.2.3 การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการประสานงาน และพัฒนางาน

8.2.4 อาคารสถานที่สำรวจว่าได้มีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่ามากที่สุดเพียงใด โดยเฉพาะด้านการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน ฯลฯ ซึ่งอาคารสถานที่ต่างๆเหล่านี้ สถานศึกษาจะต้องมีการนำมาใช้ตลอดเวลา จึงจะถือว่าการใช้อาคารสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.5 การบริหารและพัฒนาบุคลากร เช่น การจัดครูให้ตรงตามความถนัด ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งการพัฒนาครู อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

8.2.6 งบประมาณ สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งระดมงบประมาณจากชุมชนหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

8.2.7 การพัฒนาคลังและสื่ออุปกรณ์ เพื่อการใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน ใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่า

8.2.8 การตรวจสอบและรายงาน ส่งเสริมให้ผู้สอนประเมินตนเอง ประเมินผลงานเป็นขั้นปี เป็นกลุ่มสาระและประเมินรวมทั้งสถานศึกษา เพื่อจัดทำรายงานต่อสถานศึกษาผู้ปกครองและต้นสังกัด

แนวการตรวจสอบ

- สถานศึกษาได้มีการบริหารงานวิชาการเพื่อสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างไรบ้าง

ฯลฯ

9. อื่นๆ

สถานศึกษาอาจกำหนดหัวข้อเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เช่น

- กิจกรรมที่เป็นผลมาจากการบริหารจัดการหลักสูตร ที่ต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ
- กิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนจัดร่วมกับชุมชน
- การประชุมผู้ปกครอง/การเยี่ยมบ้านผู้เรียน
- กิจกรรมส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

ฯลฯ

10. การตรวจความเชื่อมโยงและสอดคล้องทั้งหมด

เมื่อตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละหัวข้อแล้ว ควรมีการตรวจสอบความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งหมด ทุกหัวข้ออีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน

แนวการตรวจสอบ

- ความสอดคล้องของเป้าหมายกับ โครงสร้าง
- ความสอดคล้องระหว่างการจัดการเรียนรู้กับวิสัยทัศน์
- ความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ความเหมาะสมของงบประมาณและการระดมทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ประสิทธิผล (คุ้มค่า)
- การใช้ศักยภาพที่มีอยู่ใน โรงเรียน และชุมชน อย่างเต็มศักยภาพ

ฯลฯ

เมื่อสถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบ ทั้งนี้ ควรกำหนดให้ครูทุกคนได้ตรวจสอบหรือประเมินตนเองเป็นระยะๆ ตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละคน มีการบันทึกผลการประเมินตนเองไว้ และนำผลการประเมินตนเองร่วมกับผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนของระดับชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ และภาพรวมของสถานศึกษาเป็นระยะๆ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำผลการประเมินดังกล่าวนี้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างสม่ำเสมอ นำไปสู่การรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามสภาพจริง

องค์ความรู้การขับร้องประสานเสียง

วิชาขับร้องประสานเสียงมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ผู้เรียนควรเรียนรู้โดยละเอียด รวมถึง การดำเนินการวางแผนแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประสานเสียง ผู้วิจัยจึงได้รวบรวม แนวทาง การขับร้องประสานเสียง มีดังนี้

ความหมายของการขับร้องประสานเสียง

บุญส่ง วรรณ, 2550 ได้กล่าวถึงความหมายของการขับร้องประสานเสียงว่า การประสานเสียงหมายถึงการขับร้องแบบหนึ่งที่มีผู้ขับร้องตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อาจร้องเพลงที่มีทำนองเดียวกันแต่ ขึ้นต้นหรือจบลงไม่พร้อมกัน การขับร้องประสานเสียงทั่วไปเรียกว่า “คอรัส” (Chorus) การขับร้องประสานเสียงนั้นเราสามารถแยกส่วนของการขับร้องออกเป็นส่วนทำนองหลัก (Theme) ส่วนประสานเสียงและส่วนทำนองสอด เราเรียกการขับร้องแบบนี้ว่า “แบบพาร์ตซิงกิง” (Part Singing) และเรียกกลุ่มนักร้องว่า “ไควเออร์” (Choir) ผู้ที่ขับร้องที่อยู่ประจำโบสถ์ต่าง ๆ ก็เรียกว่า “ไควเออร์” เหมือนกัน หมู่ขับร้องประสานเสียงอาจประกอบด้วยชายล้วน หญิงล้วน หรือทั้งหญิงและชายก็ได้

ประเภทของการขับร้องประสานเสียง

เพลงขับร้องประสานเสียงมีหลายประเภทตั้งแต่เพลงง่ายๆ ไปจนถึงเพลงประสานเสียงระดับยาก การเลือกเพลงประสานเสียงมาใช้ในการปฏิบัติควรเลือกให้เหมาะกับระดับของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จีรพันธ์ สมประสงค์ (2547: 199) ได้แบ่งประเภทของการขับร้องประสานเสียงไว้ดังนี้

เพลงแซนท์ (Chant) เป็นการประสานเสียงแบบง่าย ๆ ด้วยการใส่แนวประสานซึ่งเป็นแนวต่ำกว่าแนวทำนอง โดยใช้ระดับเสียงไม่มากนัก ปกติประมาณ 2 – 3 เสียง โดยจะร้องซ้ำ ๆ ทั้งเพลง ซึ่งเรียกว่า ออสตินาโต (Ostinato)

เพลงเสียงสะท้อน (echo songs) เพลงบางเพลงมีแนวทำนองตอนท้ายของวรรคที่สามารถใส่แนวร้องได้อีก 1 แนว กล่าวคือ ตอนท้ายของวรรคมักเป็นโน้ตอัตราราวจังหวะยาว ผู้ร้องแนวทำนองจะร้องตัวโน้ตนั้นยาวจนครบจังหวะ ในขณะที่แนวประสานจะร้องแนวทำนองซ้ำในช่วงท้ายวรรคที่เป็นโน้ตจังหวะยาว

เพลงรวานด์ (round) หรือเพลงวน คือดนตรีประเภทโพลีโฟนิค (polyphonic) ที่ง่ายที่สุด การร้องเพลงรวานด์คือการร้องเพลง เพลงหนึ่ง โดยแบ่งผู้ร้องออกเป็น 2 กลุ่มขึ้นไป แต่ละกลุ่มจะร้องเพลงเดียวกันแต่ขึ้นต้นร้องไม่พร้อมกันโดยมีการร้องตามกันไปเรื่อย ๆ ก็ร้องก็ได้ การเริ่มต้นร้องของแต่ละกลุ่มหลังจากกลุ่มแรกร้องไปแล้วจะตามกันตามลักษณะวรรคของบทเพลงนั้น

เพลงแคนอน (canon) คือดนตรีประเภทโพลีโฟนิค มีลักษณะทั่ว ๆ ไปคล้ายเพลงรวานด์ บางครั้งเพลงรวานด์ใช้เป็นชื่อสามัญเรียกเพลงที่ร้องเล่น ๆ ส่วนแคนอนมักใช้เป็นลักษณะเกี่ยวข้องกับดนตรีที่เป็นแบบแผน แคนอนมีหลายลักษณะ บางลักษณะมีโครงสร้างสลับซับซ้อนกว่าเพลงรวานด์ บางครั้ง canon จะสะกดด้วยตัว k คือ kanon ซึ่งเป็นภาษาเยอรมันก็มี

เดสแคนท์ (descant) คือแนวทำนองที่อยู่เหนือทำนองเพลงหนึ่ง ปกติมักจะใช้ผู้ร้องประมาณ 4 – 5 คน ในขณะที่ผู้ร้องที่เหลือร้องเพลงหนึ่ง

เพลงประสานเสียงโดยการฟัง (improvised harmonization) ได้แก่ เพลงที่ผู้ร้องประสานกับแนวทำนองประสานเสียงโดยการฟังแนวทำนอง ซึ่งปกติมักจะมีประสานเสียงเป็นคู่ 3 สูงหรือต่ำกว่าแนวทำนอง บางครั้งอาจเป็นคู่ 6 จากแนวทำนอง

เพลงประสานเสียง 2 – 4 แนว (part – singing songs) ได้แก่ เพลงที่มีการประสานเสียงทำนองตลอดทั้งเพลง อาจมีแนวประสาน 2 – 4 แนวหรือมากกว่านี้ก็ได้

การแบ่งระดับเสียงในการขับร้องประสานเสียง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ได้กล่าวถึงการแบ่งระดับเสียงดังนี้ การขับร้องประสานเสียงหรือ ไควเออร์จะแบ่งเป็นผู้ร้องออกเป็นกลุ่มหรือก็แนวก็ได้ แต่ที่ถือว่าเป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป คือแบ่งเป็น 4 แนว ขับร้องในกลุ่มช่วงเสียงหรือ เรจิสเตอร์ที่แตกต่างกันดังนี้

ส่วนช่วงเสียงสูง แนวโซปราโน (Soprano) ขับร้องทำนองหลักในระดับช่วงเสียงแหลมสูง เป็นระดับเสียงสูงสุดของนักร้องผู้หญิง

ส่วนช่วงเสียงกลาง แนวอัลโต (Alto) ขับร้องแนวประสานเสียงในระดับช่วงเสียงต่ำ รองลงมาจากระดับเสียงสูงโซปราโน (Soprano) เรียกว่า “แนวโนบน” เป็นระดับเสียงต่ำสุดของนักร้องผู้หญิง

ส่วนช่วงเสียงค่อนข้างต่ำ แนวเทเนอร์ (Tenor) ช่วงขับร้องแนวประสานเรียกว่า “แนวในล่าง” ต่ำถัดลงมาจากแนวช่วงเสียงกลาง แนวอัลโต (Alto) เป็นระดับเสียงสูงสุดสำหรับนักร้องผู้ชาย

ส่วนช่วงเสียงต่ำ แนวเบส (Bass) ขั้บร็องแนวประสานเสียงแนวต่ำสุด เป็นระดับเสียงต่ำสุดของผู้ชาย

หลักการขั้บร็องเพลงแบบสากล

การขั้บร็อง คือ การใช้ร่างกายของเราเองเป็นเครื่องดนตรีสำหรับบรรเลง เรามีเสียง คิดคว่มาแต่กำเนิด สามารถนำออกมาใช้ขั้บร็องได้ทุกเวลาที่ต้องการ การขั้บร็องช่วยบริหารร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ เช่น การฝึกวางท่าทางทำให้กายงามสง่า การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงก็เป็นการออกกำลังกาย การควบคุมลมหายใจขณะเปล่งเสียงช่วยบริหารกล้ามเนื้อภายในช่องท้อง กระบังลม ปอด หลอดลม สายเสียง ช่องคอ ช่องจมูก ช่องปาก และอวัยวะภายในช่องปากที่เป็นฐานและกรณีในการเปล่งเสียงต่าง ๆ

ดังนั้นก่อนที่จะศึกษาหลักการขั้บร็องให้ได้ผลดีจำเป็นต้องศึกษาวิธีการควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขั้บร็องให้ดี

อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขั้บร็อง

การเปล่งเสียงขั้บร็องมีความเกี่ยวข้องกับหลักวิชาสรีระศาสตร์ ซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์การควบคุมส่วนของอวัยวะต่าง ๆ ที่อยู่ในช่องท้อง ทรวงอก ลำคอ ช่องปาก ช่องจมูก ใช้ทำหน้าที่เพื่อการเปล่งเสียงออกมาอย่างมาปฏิสัมพันธ์และเต็มประสิทธิภาพ

แหล่งกำเนิดเสียง

อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียงได้แก่ หลอดลม ช่องคอหอย กล่องเสียงและสายเสียง (Vocal Cords) ซึ่งมีลักษณะเป็นกล้ามเนื้อบาง ๆ 2 เส้น มีขนาดประมาณครึ่งนิ้ว อยู่ในกล่องเสียง ซึ่งอยู่ตรงตอนบนของหลอดลมในลำคอ กล่องเสียงจะมีสายเสียงอยู่ข้างในเมื่อมีลมผ่านก็จะก่อให้เกิดเสียง เนื้อกล่องเสียงมีลิ้นปิดเปิดรูปร่างเหมือนลูกฝรั่งทำหน้าที่เคลื่อนไหวปิดเปิดแยกส่วนหลอดลมกับหลอดอาหารส่วนต้นออกจากกัน ภายในกล่องเสียงมีสายเสียงคู่หนึ่งจึงปิดอยู่

เหนือสายเสียงขึ้นไปมีสายเอ็นอีกคู่หนึ่งพาดอยู่ มีลักษณะคล้ายกับสายเสียงจริงสายเอ็นคู่นี้จึงถูกเรียกว่า “สายเสียงปลอม” และเหนือสายเสียงปลอมขึ้นไปจึงเป็นลิ้นปิดเปิดค่องเสียง

เมื่อเราเปล่งเสียงลิ้นปิดค่องเสียงและสายเสียงปลอมจะเปิดออกแต่สายเสียงจริงจะยังปิดสนิทอยู่ ต่อเมื่อลมจากปอดถูกส่งขึ้นมาทางหลอดลมแล้วแรงกดของลมจึงจะทำให้สายเสียงจริงสั่นสะเทือนเกิดช่องให้ลมผ่าน ทำให้เกิดเสียงผ่านออกมาขยายเสียงในช่องปากหรือช่องจมูก หรือกระทบกับฐานกรรณต่าง ๆ กลายเป็นถ้อยคำภาษาที่สื่อความหมายได้

เสียงเกิดขึ้นได้อย่างไรเสียงเกิดจากการหายใจออกที่นำเข้าไปโดยผ่านจมูก หรือปาก แล้วออกมาโดยผ่านค่องเสียง และเส้นเสียงในลำคอ ทำให้สั่นสะเทือน เกิดเป็นคลื่นเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เสียงซึ่งเกิดจากความสั่นสะเทือนของสายเสียงจะได้รับการปรับแต่งเป็นการพูดหรือเสียงร้องเพลง เสียงจะเกิดความก้องกังวานโดยอาศัยอวัยวะในช่องปาก เช่น โพรงจมูก ช่องปาก เพดานลำคอ ริมฝีปาก ลิ้น และฟัน

จุดเริ่มต้นของการเปล่งเสียงได้แก่ กล้ามเนื้อหน้าท้อง กล้ามเนื้อระหว่างซี่โครง กระบังลม และปอด ซึ่งแต่ละส่วนทำหน้าที่แตกต่างกัน เช่น ปอดทำหน้าที่ในการสูดลมหายใจเข้าและผ่อนลมหายใจออก ปอดเคลื่อนไหวไม่ได้แต่ขยายตัวและบีบตัวได้ โดยอาศัยแรงขับเคลื่อนจากกะบังลม กล้ามเนื้อหน้าท้องและกล้ามเนื้อระหว่างซี่โครง โดยจะขยายตัวและบีบตัวเพื่อหายใจเข้าออกตามปกติประมาณ 10-20 ครั้งต่อนาที โดยปกติคนเราจะหายใจเข้าทุก ๆ 5 วินาที แต่ถ้าเราพูดหรือร้องเพลงด้วยประโยคยาว ๆ อัตราการหายใจเข้าออกก็จะเปลี่ยนไป

อวัยวะที่ทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงลักษณะเสียงได้แก่ อวัยวะปลีกย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ภายในช่องอาหารส่วนต้น ช่องปาก ช่องจมูก และโพรงกะโหลกศีรษะ ซึ่งช่องเหล่านี้ทำหน้าที่ขยายเสียงด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ช่องอาหารส่วนต้น เป็นช่องเชื่อมต่อระหว่างค่องเสียงกับช่องปากและช่องจมูก ซึ่งอยู่ถัดจากคอหอยขึ้นมา รูปร่างและขนาดของช่องอาหารส่วนต้นเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะการเคลื่อนของลิ้นและการเลื่อนขึ้นลงของค่องเสียง เมื่อเราเปล่งเสียงต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

ช่องปาก เป็นช่องที่อยู่ถัดช่องอาหารส่วนต้นขึ้นมา ช่องปากมีความสำคัญต่อการเปล่งเสียงทุกเสียงแม้แต่เสียงนาสิก (ง , น , ม) สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดได้มากกว่าช่องอื่น ๆ ด้วยการเคลื่อนไหวของลิ้นและริมฝีปากเมื่อเปล่งเสียงต่าง ๆ นอกจากนี้ภายในช่องปากยังมีอวัยวะปลีกย่อยที่ช่วยในการเปล่งเสียงต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดที่เคลื่อนไหวไม่ได้เรียกว่า “ฐาน” ได้แก่ ฟัน ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน อีกชนิดหนึ่งคือชนิดที่เคลื่อนไหวได้เรียก

“กรรม” ได้แก่ ริมฝีปากล่าง ลิ้น และสานเสียง แต่ก็มีความจำเป็นที่พื้นฐานบางอย่างที่เคลื่อนไหวได้บ้าง เช่น ริมฝีปากบนและลิ้นไก่

ช่องจมูก เป็นช่องที่ติดอยู่กับช่องอาหารส่วนต้นเช่นเดียวกันกับช่องปากแต่แยกส่วนกัน โดยช่องจมูกจะอยู่ทางด้านหลัง และโค้งขึ้นบนเหนือช่องปาก มีโพรงยาวประมาณ 4 นิ้ว มีช่องทางออก 2 ทาง คือ รูจมูกซ้ายขวา ด้านล่างของช่องมีลิ้นไก่เป็นตัวปิดเปิดช่องจมูกเมื่อเราเปล่งเสียง ง , น , ม ลิ้นไก่จะเปิดช่อง และปิดเมื่อเปล่งเสียงอื่นๆ เมื่อหายใจเข้าออกปกติลิ้นไก่ก็จะเปิด

โพรงกะโหลกศีรษะ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง คือ บริเวณสมองส่วนกลางจะเป็นตัวควบคุมการรับรู้ระดับของเสียงที่จะขับร้องออกมา โดยสมองจะเป็นผู้สั่งให้เราได้ยินระดับเสียงในหัวหรือในความคิดของเราก่อนที่จะเปล่งเสียงขับร้องออกมา นอกจากนี้ช่องว่างระหว่างกระดูกและระหว่างเนื้อสมองกับกะโหลกศีรษะเป็นตัวช่วยกำธรเสียงหรือขยายเสียงขับร้องได้ด้วย โดยเฉพาะการเปล่งเสียงแหลมสูงและเสียงสั้นพลิว จะต้องส่งเสียงขึ้นไปกำธรเสียงในช่องกะโหลกศีรษะ

การวางท่าทางในขณะที่ขับร้อง

(การขับร้องประสานเสียง, 2546:7)

การฝึกวางท่าทางในขณะที่ขับร้อง การวางท่าทางที่ถูกต้องเมื่อขับร้อง จะช่วยให้ควบคุมลมหายใจและเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งการวางท่าทางในขณะที่ขับร้องสามารถปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

1. ทำยืน เป็นท่าที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการร้องเพลง สามารถปฏิบัติได้โดยยืนตรงและยึดลำตัว ช่วงเหนือสะโพกขึ้น มือทั้งสองข้างชี้ลงสู่พื้น แต่อย่าให้ลำแขนและฝ่ามือชิดลำตัว สูดลมหายใจเข้าทางจมูกอย่างช้า ๆ ให้มากที่สุด เข้าข้างหนึ่งหย่อนลง ในการยืนถ้ารู้สึกว่กระดูกซี่โครงและช่วงอกของเรบาานออกแสดงว่าเรายืน ได้ถูกต้องลองยึดเข่าที่หย่อนอยู่ขึ้นตรงและพลิกฝ่ามือที่อยู่แนบลำตัวไปมา อย่าให้ฝ่ามือสัมผัสพื้นก่อนขา จนกระทั่งรู้สึกว่น้ำหนักของเราตกไปอยู่ที่อุ้งเท้าทั้งสองข้างในขณะที่ยืนไหล่ต้องถูกลงด้วยแรงดึงของนิ้วมือที่ชี้ลงสู่พื้น แล้วทรงอกจะบานออกโดยธรรมชาติ ร่างกายก่อนบนจะถูกยกขึ้นจากสะโพก และลมหายใจจะเข้าปอดอย่างอัตโนมัติ และเมื่อเปล่งเสียงขับร้องจะทำให้สามารถขับร้องประโยคยาว ๆ ของทำนองเพลงได้ดีขณะขับร้องต้องเก็บกางโดยให้ปลายกางชี้เข้าหาทรงอก อย่าแยกกางเพราะจะทำให้กระแสมและเสียงพุ่งออกมาทางช่อง

ปากได้ไม่สะดวก ลำคอตั้งตรง ช่องคอ ลึน ริมฝีปากและขากรรไกรอ่อนคลาย ส่วนใบหน้าและศีรษะอยู่ในแนวเดียวกับลำคอ

2. ทำนั้ง เป็นท่าที่นิยมในการใช้ฝึกขับร้องเพลง สามารถปฏิบัติได้โดยนั่งเก้าอี้โดยใช้ท่อนขาท่อนบนเป็นตัวรองรับน้ำหนัก อย่างนั่งทับกันกบหรือแก้มสะโพก นั่งให้เต็มที่นั่งโดยให้แผ่นหลังห่างพนักเก้าอี้ประมาณ 2-3 นิ้วลำตัวท่อนบนตั้งตรงและยืดขึ้นเหมือนกับทำยืน นั่งตัวตรง ศีรษะตั้งตรง สูดลมหายใจเข้าทางจมูกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อลมหายใจเข้าไปในปอดท้องจะป่องเล็กน้อยพยายามกักลมไว้ให้มากที่สุดแล้วค่อย ๆ ระบายลมออกมา

การฝึกควบคุมลมหายใจ

(ดวงใจ, 2546 : 50) วิธีควบคุมลมหายใจสามารถปฏิบัติได้โดย

1. วางท่าทางให้ถูกต้องตามลักษณะท่ายืนและทำนั้งดังได้กล่าวมาแล้ว เพื่อที่จะทำให้ปริมาณลมวิ่งเข้าสู่ปอดได้มากกว่าการหายใจปกติในชีวิตประจำวัน

2. สูดลมหายใจเข้าด้วยแรงลมปกติ ใช้สมาธิติดตามทิศทางลม โดยให้ตนเองรู้สึกว่าการสกลมได้ผ่านเข้าช่องจมูกผ่านหลอดลมเข้าไปอยู่ในปอดทั้งซ้ายและขวา ทำให้ซี่โครง หน้าอก กะบังลม และกล้ามเนื้อหน้าท้องบาน (ขยาย) ออกแล้วกักลมหายใจไว้ในปอดประมาณ 2-3 วินาที ก่อนที่จะหายใจออก

3. หายใจออกช้า ๆ โดยผ่อนลมหายใจออกทีละน้อย ให้เวลาของการหายใจออกนานกว่าเวลาของการหายใจเข้า

4. การฝึกควบคุมลมหายใจเข้าออกตามแบบข้อ 2 และ 3 ระยะเวลาจะรู้สึกเหนื่อย แต่เมื่อฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นปกติ ซึ่งการฝึกแต่ละครั้งให้เพิ่มเวลาของการหายใจออกให้ยาวเพิ่มขึ้นเสมอ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยการนับในใจ ดังนี้

รอบที่ 1 หายใจเข้านับ 1 หายใจออกนับ 1 2

รอบที่ 2 หายใจเข้านับ 1 หายใจออกนับ 1 2 3 4

รอบที่ 3 หายใจเข้านับ 1 หายใจออกนับ 1 2 3 4 5 6 7 8 เป็นต้น

5. วิธีตรวจสอบว่าเราหายใจเข้าเต็มประสิทธิภาพของปอดหรือไม่ปฏิบัติได้โดยเอาฝ่ามือข้างหนึ่งทาบนเหนือสะดือ อีกข้างหนึ่งทำสะเอวโดยให้หัวแม่มือชี้ออกมาข้างหน้า อีกสี่นิ้วชี้ไปข้างหลังเมื่อหายใจเข้าจะรู้สึกว่าการกล้ามเนื้อหน้าท้องเหนือสะดือและบริเวณบั้นเอวพองออกมากระทบฝ่ามือทั้ง

สองข้าง และเมื่อหายใจออกจะยุบลงอย่างชัดเจน ทำทางในการฝึกหายใจทุกครั้ง ต้องยืนตัวตรง ศีรษะตรง ออกผายไหล่ผึ่ง ไม่เกร็งส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับกรมศิลปากร, 2550 : 7)

6. หายใจเข้าช้า ๆ พร้อมทั้งยกแขนทั้งสองขึ้นระดับไหล่ นับ 1-2-3 แล้วกลั้นลมหายใจไว้ชั่วขณะหนึ่ง นับ 4-5-6 แล้วหายใจออกช้า ๆ พร้อมทั้งลดแขนลงแนบลำตัว และนับ 7-8-9 สังเกตดูทำทางยังอยู่ในลักษณะตรง และออกผายไหล่ผึ่ง

7. วางมือทั้งสองข้างอยู่ในลักษณะเท้าสะเอว ให้หัวแม่มืออยู่ด้านหลัง นิ้วที่เหลือวางที่หน้าท้องบริเวณซี่โครงซี่สุดท้าย และหายใจเข้าช้า ๆ ให้ลึกถึงกะบังลม กลั้นหายใจไว้ชั่วขณะปล่อยลมหายใจออกช้า ๆ ซึ่งทำได้ 2 วิธี

- ปล่อยลมออกช้า ๆ ออกเสียง เอส (SSSS) ให้ยาวที่สุด พร้อมทั้งจับเวลา หรือนับตามจังหวะชีพจรให้ได้จาก 1/40 วินาทีขึ้นไป

- ปล่อยลมหายใจออกช้า ๆ ออกเสียง ลา โดยยึดระดับเสียงโน้ตเสียงใดเสียงหนึ่งพร้อมทั้งนับ 1-10 ในครั้งแรกครั้งต่อไปนับ 1-15 , 1-20 , 1-25 , 1-30 ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

- ปล่อยลมหายใจเร็วเป็นเสียงสุนัขเห่า (โส่ง) ทำเสียงสั้น ๆ ให้เสียงออกจากท้องผ่านลำคอที่เปิด ออกเสียงติดต่อกัน 3-5 ครั้ง (โส่ง-โส่ง-โส่ง)

8. เป่าลมให้ท้องอยู่ในลักษณะแฉมั่วเข้า และขยายออกตามจังหวะที่ครูนับพร้อมทั้งออกเสียง ฮู ฮู ฮู ฮู ฮู ให้ระดับเสียงสูงที่สุด ขณะฝึกใหม่ ๆ เป่าลม 30 ครั้ง แล้วเพิ่มเป็น 50 ครั้ง จนถึง 100 ครั้ง

การเปิดช่องคอเพื่อเปล่งเสียง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับกรมศิลปากร, 2550 : 9)

1. เปล่งเสียงเลียนแบบอาการหาวนอน แล้วค้างไว้สังเกตให้รู้สึกได้ว่าช่องคอของเราตกลงกลม จากนั้นจึงคลายลงด้วยการผ่อนลมหายใจออก ลักษณะช่องคอเช่นนี้เหมาะกับการขับร้อง

2. สร้างจินตนาการว่ากำลังดื่มเครื่องดื่มและเตรียมช่องคอรองรับ สังเกตให้รู้สึกเห็นลักษณะการเปิดออกของช่องคอบนาคนั้น แล้วจำไว้ว่าทุกครั้งที่เปล่งเสียงขับร้องต้องเปิดช่องคอในลักษณะเดียวกันนี้

3. เปล่งเสียงใดเสียงหนึ่งพร้อมกับบอมนม ช่องคอก็จะเปิดออกเป็นช่องคอที่เหมาะสมกับการขับร้องอย่างอัตโนมัติ

4. ทำจิตใจให้สดใสและปลาบปลื้มจะทำให้ช่องคอเปิดออกอย่างอัตโนมัติ
5. อ้าปากให้กว้างที่สุด แล้วเงี่ยหูฟังเสียงที่เบาที่สุด แล้วช่องคอจะเปิดออก

การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง (Voice Register)

(เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ การขับร้องประสานเสียง ,2550)

ระดับเสียงของมนุษย์เราโดยทั่ว ๆ ไปแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำ แต่ละระดับเสียงมีตำแหน่งของการก้องกังวานต่างกันดังนี้

1. ระดับเสียงต่ำ เป็นเสียงที่มีความกังวานหุ้มใหญ่ลึก ขณะร้องเพลงในระดับเสียงต่ำ จะรู้สึกคล้ายมีความสั่นสะเทือนบริเวณทรวงอก ดังนั้นเมื่อร้องเสียงระดับนี้ จึงต้องใช้ความก้องกังวานบริเวณลำคอ และช่องในทรวงอกเป็นที่ขยายเสียงเรียกว่า Chest Tone

2. ระดับเสียงกลาง เป็นระดับเสียงที่อยู่ระหว่างต่ำกับเสียงสูง เมื่อเปล่งเสียงระดับกลางจะเกิดการสั่นสะเทือนบริเวณช่องปากและโพรงจมูก ดังนั้น ในขณะที่ร้องเสียงระดับกลาง จึงต้องใช้โพรงจมูก แก้ม และช่องปากที่ขยายเสียง เพื่อให้เกิดความก้องกังวานซึ่งเรียกว่า Mouth and Throat Tones

3. ระดับเสียงสูง เป็นระดับเสียงที่มีความใส แหลมสูงขณะเปล่งเสียงจะรู้สึกก้องกังวานในโพรงกะโหลกศีรษะ บริเวณหน้าผาก ดังนั้น เมื่อร้องเสียงระดับนี้ต้องให้เกิดความรู้สึกก้องกังวานในศีรษะซึ่งเรียกว่า Head Tones

การฝึกควบคุมฐานและกรณ์เพื่อเปล่งเสียงพยัญชนะ

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2550: 10)

อวัยวะในช่องปากที่เคลื่อนไหวได้เรียกว่า “กรณ์” ที่เคลื่อนไหวไม่ได้เรียกว่า “ฐาน” เวลาที่เราจะเปล่งเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกัน ก่อนจะเคลื่อนที่เข้าหาฐานที่แตกต่างกันด้วย ดังที่สามารถฝึกปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ให้เปล่งเสียง “ปา บา พา มา วา” (pa , ba , pa , ma , wa) ด้วยการเคลื่อนริมฝีปากล่างไปจรดริมฝีปากบน และปิดกันสนิท สูดลมหายใจเข้าเกือบเต็มปอดกักลมไว้ประมาณ 2-3 วินาที แล้วจึงเปล่งเสียง เสียงละ 1 ลม

2. ให้เปล่งเสียง “ฟา” (fa) ด้วยการเคลื่อนริมฝีปากล่างขึ้นไปและด้านหลังแถวฟันบนเกือบสนิท สูดลมหายใจเข้าเกือบเต็มปอด กักลมไว้ราว 2-3 วินาที แล้วจึงเปล่งเสียง

3. ให้เปล่งเสียง “ตา ตา ทา ซา นา ลาร่า” (ta , da , tha , sa , na , la , ra) ด้วยการเคลื่อนลิ้นส่วนปลายปุ่มเหงือกหลังฟันบน ระวังอย่าให้แตะแถวฟันบน สูดลมหายใจเข้าเกือบเต็มปอด กักลมประมาณ 2-3 นาที แล้วจึงเปล่งเสียง เสียงละ 1 ลม

4. ให้เปล่งเสียง “ซา จา” (tfa dza) ด้วยการเคลื่อนปลายลิ้นเข้าไปชิดเพดานแข็งซึ่งอยู่ถัดปุ่มเหงือกเข้าไป สูดลมหายใจเข้าเกือบเต็มปอด กักลมไว้ประมาณ 2-3 วินาที แล้วจึงเปล่งเสียง เสียงละ 1 ลม

การฝึกขับร้องสเกลเสียง

การฝึกขับร้องขั้นแรกจะต้องจดจำสเกลเสียงให้ได้ก่อน โดยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. ให้ฝึกขับร้องโน้ตในสเกลเพนตาโทนิคหลาย ๆ เทียบจนสามารถจำระดับเสียงในสเกลเสียงได้ พร้อมทั้งสามารถเปล่งเสียงนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง

2. ให้ฝึกขับร้องโน้ตในสเกลไดอาโทนิคหวมคเมเจอร์หลาย ๆ เทียบจนสามารถจำระดับเสียงได้ พร้อมกับเปล่งเสียงนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง

3. ให้ฝึกขับร้องโน้ตในสเกลไดอาโทนิคหวมคไมเนอร์หลาย ๆ เทียบจนสามารถจำระดับเสียงในสเกลได้ พร้อมกับสามารถเปล่งเสียงนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง

การฝึกขับร้อง เนื้อร้อง และทำนอง

สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. ให้ฟังเสียงต้นแบบขับร้องเนื้อร้อง และทำนองเพลงทั้งบทหลาย ๆ รอบโดยไม่ดูโน้ตหรือบทร้อง

2. ให้ทดลองขับร้องและทำนองเพลงทั้งเพลงทั้งบทด้วยตนเอง โดยไม่มีเสียงขับร้องต้นแบบแต่ดูโน้ตทำนองและบทร้องได้

3. ให้แบ่งวรรคตอนของเนื้อร้องออกเป็นวรรคตามวลีของทำนอง นำมาอ่านออกเสียงทีละวลีให้ชัดถ้อยชัดคำ ถูกต้องตามหลักวิชาสรีระศาสตร์ เมื่ออ่านแยกวรรคได้ถูกต้องแล้วจึงนำมาอ่านติดต่อกันทั้งบท

4. ให้ขับร้องเนื้อร้องและทำนองตามเสียงต้นแบบที่ละวลี ควบคุมเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับทางเดินทำนอง
5. ให้ผู้ฝึกซ้อมทำนองด้วยตนเอง โดยไม่มีเสียงต้นแบบ แล้วฝึกขับร้องเนื้อร้องและทำนองด้วยตนเอง โดยไม่มีเสียงต้นแบบ

เทคนิคพิเศษในการขับร้องเพลง

1. ให้เสียงขับร้องเกิดจากช่องคอหอย อย่าให้เกิดจากช่องท้อง หรือช่องปาก
2. ให้เสียงขับร้องพุ่งออกมาเหมือนน้ำพุ อย่าให้พุ่งตรงออกมาเหมือนสายน้ำจากหัวฉีดของสายรดต้นไม้
3. ให้ส่งกระแสเสียงไปหาผู้ฟังแบบกลิ้งไปเหมือนการส่งลูกบอลไปยังเพื่อนร่วมทีม อย่าให้พุ่งออกไปเหมือนการพุ่งแหลน
4. ต้องเปล่งเสียงขับร้องให้ได้สำเนียงภาษาตามเนื้อร้อง อย่าตะโกนแหกปากหรือร้องยานกาง
5. ต้องเปล่งเสียงขับร้องด้วยแรงดันอากาศ อย่าให้มวลอากาศพุ่งออกมาพร้อมกับเสียง
6. นักร้องต้องหมั่นออกกำลังกายและรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อให้อวัยวะทุกส่วนเกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียงทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ

การบำรุงรักษาเสียง

(เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ขับร้องประสานเสียงเบื้องต้น, 2550 : 11) ได้แก่

1. พักผ่อนให้เต็มที่ อย่าอดนอน
2. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดเสียงที่มีคุณภาพ
3. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
4. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
5. หยุดการขับร้องเมื่อเป็นหวัด หรือมีอาการไอเจ็บคอ

6. ถ้าเส้นเสียงอักเสบจากเชื้อโรคหรือจากการใช้เสียงที่หักโหม เช่น ตะโกนมาก จะทำให้เจ็บคอ เสียงแหบแห้ง และถ้าหากเส้นเสียงชำรุด อาจจะทำให้ไม่สามารถพูดได้ เพราะฉะนั้นจึงควรดูแลรักษาเสียงให้ยู่อยู่กับตัวเราและสามารถพูดได้ตลอดชั่วชีวิต

ขั้นตอนของการฝึกขับร้องประสานเสียง

ในเบื้องต้นจะต้องคัดเลือกนักร้องเข้าส่วนก่อน ซึ่งมีวิธีปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ฝึกพูดข้อความใดข้อความหนึ่ง ตามปกติทีละคนแล้วเทียบเสียงกับเครื่องดนตรีว่าระดับเสียงโดยรวมของข้อความหรือประโยคที่พูดตรงกับระดับเสียงใดซึ่งระดับเสียงต่ำสุดที่ผู้ฝึกคนนั้นจะสามารถเปล่งเสียงได้จะอยู่ต่ำกว่าระดับเสียงพูดตามปกติประมาณ 4 เสียงและถ้าระดับเสียงนั้นอยู่ตรงกับช่วงเสียงชนิดใด ก็จัดผู้ฝึกคนนั้นเข้าส่วนนั้น

2. ให้ผู้ฝึกหญิงเปล่งเสียง “G” (เสียง “โซ” ที่คาบเส้นที่สองสตาฟลายน์ที่ใช้ “G clef” เป็นกุญแจประจำหลัก) และผู้ฝึกชายเปล่งเสียง “G ต่ำ” (เสียง “โซ” ที่อยู่ในช่องที่สี่บนสตาฟลายน์ที่ใช้ “F clef” เป็นกุญแจประจำหลัก) แล้วให้เปล่งลำดับเสียงลงไปหาเสียงต่ำ เสียงของใครลงต่ำได้ถึงระดับใดก็ให้จัดเขาเข้าส่วนของช่วงเสียงที่มีระดับเสียงต่ำสุดตามนั้น เช่น ผู้ฝึกคนใดที่ลงต่ำได้ถึงเสียง F ต่ำก็จัดให้อยู่ในส่วนของเสียงอัลโตหรือผู้ใดลงต่ำได้ถึงเสียง A^b ต่ำก็จัดให้อยู่ในส่วนของเสียงบาริโทน เป็นต้น ตรงกันข้ามหากผู้ฝึกมาสามารถเปล่งลำดับเสียงจากเสียง G ขึ้นไปหาเสียงสูงตามลำดับ ผู้ฝึกที่ขึ้นได้ถึงเสียง G สูงอีกหนึ่งช่วงทศวรรษจะอยู่ในส่วนเสียงโซปราโน หากผู้ฝึกขึ้นได้ถึงเสียง F สูงก็จะจัดให้อยู่ในส่วนของเสียงเทเนอร์

3. นำทำนองเพลงที่ผู้ฝึกคุ้นเคยมาให้ผู้ฝึกแต่ละคนทดลองขับร้องในบันไดเสียงต่างๆ เพื่อคัดแยกเข้าส่วนที่เหมาะสม เช่น ทำนองเพลงสรรเสริญพระบารมี ปกติจะอยู่ในบันไดเสียง F ผู้ใดขับร้องในบันไดเสียง F ได้สะดวกควรจะจัดให้อยู่ในส่วนของเสียง โซปราโนและเทเนอร์ และผู้ที่สามารถขับร้องในบันไดเสียงต่ำลงไปอีกสี่บันไดคือ C ได้สะดวกก็ควรจะจัดอยู่ในส่วนของเบสและอัลโต

4. วางตำแหน่งให้นักร้องทุกคนสามารถเห็นสัญญาณการเน้นจังหวะจากมือหรือ คทาของผู้อำนวยเพลง (Conductor) ได้

5. วางตำแหน่งให้ผู้อำนวยเพลงสามารถมองเห็นใบหน้าของนักร้องทุกคน

6. ให้นักร้องทุกคนสามารถได้ยินเสียงเปียโนคลอ (ถ้ามี) และเสียงร้องของนักร้องส่วนอื่น ๆ ได้ชัดเจน

7. ให้ผู้ฟังและผู้ชมสามารถมองเห็นใบหน้าและปากของนักร้องทุกคน และได้ยินเสียงของทุกคนจากทุกส่วนได้อย่างชัดเจน

8. ให้เสียงขับร้องทุกส่วนผสมกลมกลืนอย่างมีสมดุล หลักเกณฑ์ในการจัดวางตำแหน่งของนักร้องประสานเสียง กระทำโดยให้นักร้องเสียงดังอยู่ด้านหลังหรือระหว่างกลางของนักร้องเสียงเบา ส่วนเดียวกันทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยนักร้องเสียงเบา จากนั้นจัดวางนักร้องที่มีเสียงกลมกล่อมและขับร้องได้อย่างถูกต้องแม่นยำอยู่แนวหน้า เพราะจะทำให้เสียงขับร้องที่ไพเราะกลมกล่อมและแม่นยำได้ยินไปถึงผู้ฟังก่อนเสียงขับร้องจากแถวหลังที่อาจจะมึนหรือไม่กลมกล่อมอยู่ข้าง ซึ่งกลายเป็น “เงา” ของเสียงจากแถวหน้า แล้วจัดวางเป็นรูปปิรามิด เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลของเสียงขับร้อง คือเสียงต่ำจะเป็นเสียงที่ดีที่สุดและเสียงแหลมเป็นเสียงที่เบาที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขับร้องประสานเสียง

วารงคณิต นันทนาสิทธิ์ (2549) ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนคูริยางค์เหล่าทัพ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนคูริยางค์เหล่าทัพ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นสู่ความเป็นเลิศทางด้านดนตรี ด้านคุณสมบัติผู้เรียน ควรกำหนดคุณสมบัติเดียวกันทั้ง 3 เหล่าทัพ ด้านโครงสร้างหลักสูตร 3 ปี มีหมวดวิชาทหารและวิชาเลือกเสรีอยู่ในหลักสูตร ครู อาจารย์ และผู้บังคับบัญชา มีระดับความคิดเห็นด้วยมากต่อการดำเนินการที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ด้านการจัดการเรียนรู้ มีระดับความเห็นปานกลางต่อการดำเนินงาน ของ โรงเรียนคูริยางค์เหล่าทัพ

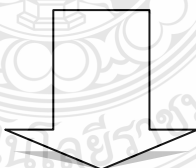
สุพจน์ ยุคลธลวงส์ (2550) ได้พัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับรายวิชาพื้นฐานดนตรีชาติพันธุ์วิทยา เพื่อพัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต เพื่อติดตามความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเตรียมความพร้อม ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมสำหรับรายวิชาพื้นฐานดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ประกอบด้วย 10 หน่วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตพบว่า ผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.05 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี นิสิตมีการพัฒนาด้านทักษะเฉลี่ยร้อยละ 87.00 และมีนิสิตพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เฉลี่ยร้อยละ 90.00 และการติดตามผลความคิดเห็นนิสิตต่อกิจกรรม พบว่าเนื้อหา หน่วยกิจกรรมการสอน โดยอาจารย์ที่เลี้ยงมีประโยชน์ตรงต่อความต้องการของนิสิตในการใช้กิจกรรมเตรียมความพร้อมแสดงให้เห็นว่าสามารถทำให้หน่วยกิจกรรมพัฒนาขึ้นใช้เป็นกิจกรรมความพร้อมสำหรับรายวิชาพื้นฐานดนตรีชาติพันธุ์วิทยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่วิธีการพัฒนาหลักสูตรใน
หลายรูปแบบ ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

**การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร**

- ศึกษาปัญหาความต้องการและความจำเป็น
- ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- รวบรวมองค์ความรู้การขับร้องประสานเสียง
- คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติที่กำหนด
- สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อวางแนวทางการจัดการเรียนรู้
- การคัดเลือกเนื้อหา – จัดลำดับเนื้อหาสาระ
- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ + การคัดเลือกเนื้อหา = คำอธิบายรายวิชา-แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับร่าง
- วิพากษ์หลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
- ปรับปรุงหลักสูตรแก้ไขตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
- นำหลักสูตรกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนตรวจสอบความถูกต้อง
เพื่อเป็นหลักสูตรนำร่องต่อไป

**หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
การขับร้องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร**

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับเคลื่อนประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมองค์ความรู้จากตำราวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดสถาบันต่างๆดังนี้

- หอสมุดแห่งชาติ
- หอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุด มศว. ประสานมิตร
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี

1.2 สัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยวิธีการเจาะลึก เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับเคลื่อนประสานเสียง เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ การขับเคลื่อนประสานเสียงและการออกแบบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับเคลื่อนประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร โดยมีกรอบการสัมภาษณ์ดังนี้

- วิชาการขับเคลื่อนประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนควรเรียนทฤษฎีอะไรบ้าง

- วิชาการขับเคลื่อนประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนควรฝึกทักษะปฏิบัติอะไรบ้าง

- วิชาการขับเคลื่อนประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนควรฝึกแบบฝึกหัดอะไรบ้าง

- วิชาการขับเคลื่อนประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรเรียนทฤษฎีอะไรบ้าง

-วิชาการขับร้องประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรฝึกทักษะปฏิบัติอะไรบ้าง

-วิชาการขับร้องประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรฝึกแบบฝึกหัดอะไรบ้าง

-วิชาการขับร้องประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนควรเรียนทฤษฎีอะไรบ้าง

-วิชาการขับร้องประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนควรฝึกทักษะปฏิบัติอะไรบ้าง

-วิชาการขับร้องประสานเสียง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนควรฝึกแบบฝึกหัดอะไรบ้าง

- คำแนะนำเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

- กำหนดจุดมุ่งหมาย

- คัดเลือกเนื้อหา การรวบรวมองค์ความรู้จากตำราเอกสารวิชาการและข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

- จัดลำดับเนื้อหาสาระ

2.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

- แนวทางการออกแบบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร

2.3 ออกแบบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร

-คำอธิบายรายวิชา

-จุดประสงค์การเรียนรู้

-โครงสร้างรายวิชา

-แผนการจัดการเรียนรู้ร่อง 1 รายวิชา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบข้อมูล

3.1 ตรวจสอบคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนำร่อง โดยผู้ทรงคุณวุฒิและนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนำร่อง ที่แก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การขับร้อง ประสานเสียงจากสถาบันต่างๆ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายและมีความสำคัญในการวางแผนทางการจัดวางโครงสร้างหลักสูตร ดังรายชื่อต่อไปนี้

- คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญยะรัตตะเวช ศิลปินแห่งชาติสาขากาการแสดงและการขับร้อง ประสานเสียง เพียงท่านเดียวในประเทศไทยในขณะนี้

- อาจารย์ พรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้จัดการ/อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนดนตรี Crescendo สาขาเซ็นทรัลลาดพร้าวและหัวหน้าวิชาการ อาจารย์พิเศษ วิชาการขับร้องประสานเสียงคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต

- อาจารย์ วณิ ลัดดาภิรมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง วิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพ กรมศิลปากร

- นายแพทย์กิตติพร ตันตระกูลโรจน์ นายกสมาคมขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย คนปัจจุบัน และผู้อำนวยการวง The Bangkok voices

- อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเดี่ยว และการประสานเสียง GMM แกรมมี่ และสมาชิกวง The Bangkok voices

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างโดยวิธีการเจาะลึก การสร้างเครื่องมือการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักการและกระบวนการการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 ศึกษาเอกสารตำรา วิชาการข้อร้องประสานเสียงและ วิธีฝึกปฏิบัติ
- 1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ กึ่งมีโครงสร้างโดยวิธีการเจาะลึก จำนวน 10 ข้อ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- 1.4 นำแบบสัมภาษณ์ กึ่งมีโครงสร้าง โดยวิธีการเจาะลึก มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างโดยวิธีการเจาะลึก เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการข้อร้องประสานเสียง ทั้ง 5 ท่านซึ่งผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเสียงสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ
2. รวบรวมเสียงจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญๆ
3. นำเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์มาออกแบบคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างของหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนำร่อง
4. นำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การข้อร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนพร้อมอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกันวิพากษ์หลักสูตร
5. นำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การข้อร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยากรุงเทพมหานคร มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจาก ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้อง
6. หลังจากแก้ไขแล้ว นำหลักสูตรที่ปรับแก้ให้ทางผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
2. วิพากษ์โครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขบร่องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการขบร่องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเรียงเรียง และจัดหมวดหมู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การขั้ร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านการขั้ร้องประสานเสียง ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากการศึกษาค้นคว้าจาก ตำราวิชาการและเอกสารตลอดจนคู่มือต่างๆ โดยสรุปเป็นหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขั้ร้องประสานเสียง จาก สมาคมขั้ร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน

ตอนที่ 3 สรุปองค์ความรู้ด้านการขั้ร้องประสานเสียง ซึ่งสังเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 นำมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับเนื้อหา

ตอนที่ 4 คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับนำร่อง 1 รายวิชา

ตอนที่ 5 ตรวจสอบหลักสูตรด้วยการวิพากษ์หลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่าน พร้อมบทสรุปผลการวิพากษ์และข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 6 หลักสูตรฉบับแก้ไข โดยคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลตามคำแนะนำจากการวิพากษ์หลักสูตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านการขับร้องประสานเสียง ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากการศึกษาค้นคว้าจากตำราวิชาการและเอกสารตลอดจนคู่มือต่างๆ โดยสรุปเป็นหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย ดังนี้

ทฤษฎีความรู้พื้นฐานด้านการขับร้อง ได้แก่

- ความหมายของการขับร้องประสานเสียง
- ประเภทของการขับร้องประสานเสียง
- การแบ่งระดับเสียงในการขับร้องประสานเสียง
- อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ
 - กล่องเสียง
 - เส้นเสียง
 - กระบังลม
- การบำรุงรักษาเสียง
- คุณสมบัติของนักร้องประสานเสียง

ทักษะปฏิบัติและเทคนิคด้านการขับร้องประสานเสียง ได้แก่

- การวางท่าทางในขณะขับร้อง
- การควบคุมลมหายใจ
- การเปิดช่องคอเพื่อเปล่งเสียง
- การฝึกเคลื่อนไหวลิ้น
- การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง
- การฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำภาษา
- การฝึกขับร้องสเกลเสียง
- การฝึกขับร้องทำนอง
- การฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ
- การฝึกขับร้องเนื้อร้องและทำนอง
- เทคนิคพิเศษในการขับร้องเพลง

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง จากสมาคมขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน

สรุปการถอดบทสัมภาษณ์ คุณหญิง มาลัยวัลย์ บุญญรัตเวช
ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเริ่มต้นจากทฤษฎี การฝึกเสียงให้ถูกต้อง ทฤษฎีพื้นฐานการขับร้อง ประเภทการขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัย: “...เริ่มต้นการขับร้องประสานเสียง ควรเริ่มต้นจากทฤษฎีอะไรคะ”

คุณหญิง: “...อ้อ ก็ต้องเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ทฤษฎีพื้นฐาน การขับร้อง เช่น การอ้าปาก การหายใจ อย่างนี้เป็นต้นนะคะ.”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มจากการอ่านโน้ต อ่านจังหวะ การร้องเพลงง่ายๆ (แนวเดี่ยว)

ผู้วิจัย: “...ด้านทักษะปฏิบัติ ครูแนะนำเป็นอะไรได้บ้างคะ ..”

คุณหญิง: “...อืมม ! ก็หัดอ่านโน้ต อ่านจังหวะ จุดที่สำคัญคือจะเข้ากับวงได้ การร้องเพลง แนวเดี่ยว หรือสองแนวแบบง่ายๆ ร้องต้องไม่เพี้ยน จะได้ไม่เสียการขับร้องนะคะ”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกหัดแบบง่ายๆ เช่นเพลง แมงมุมลาย 2 แนว

ผู้วิจัย: “ ความยาก-ง่าย ของเพลงในแต่ละระดับชั้น มีเพลงที่จะกำหนดลงไปมั๊ยคะ”

คุณหญิง: “..เอ้อ!.. พวกแบบฝึกหัดง่ายๆอ่ะนะ เช่น ... ! แมงมุมลาย 2 แนว ก็ได้มั๊ยคะ ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้านทฤษฎี การได้เรียนรู้เทคนิควิธีการวอร์มเสียง การหายใจในเพลง การออกกำลังกาย การปฏิบัติตน

ผู้วิจัย: “...ทฤษฎีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

คุณหญิง: “... โอเค.. ก็เช่น การได้เรียนรู้เทคนิควิธีการวอร์มเสียงหรือ พวกการหายใจในเพลง หรือ การออกกำลังกายดูแลตัวเอง รู้จักปฏิบัติตนอย่างไรบ้างนะคะ.. ”

ด้านปฏิบัติ

มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า การวางท่าทางการยืน การหายใจเข้า การหายใจออก ทำจนเป็นปกติและธรรมชาติ

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

คุณหญิง: “.... โอเค ..ทำอื่น หรือ การวางท่าทาง ที่ควรเน้นนะ เพราะส่งผลในเรื่องการหายใจ – เข้า – ออก แบบการหายใจและท่าทางต้องทำให้เป็นธรรมชาติเลยนะคะ ”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง ดอกไม้ให้คุณ เรียบเรียงโดย คุณหอม กิตติพร ตันตระกูลโรจน์

ผู้วิจัย: “ ครูช่วยแนะนำแบบฝึกในระดับชั้นนี้ ว่าควรฝึกร้องเพลงอะไรบ้างคะครู”

คุณหญิง: “ เอ่อ.. เอาแบบเป็นแนวประสานก็ได้นะคะ แต่ไม่ต้องเครียด อิม... ! เช่นดอกไม้ให้คุณก็ได้คะ ก็ใช้ได้เหมือนกันนะ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ ควรเรียนทฤษฎี ด้านทฤษฎีควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดอารมณ์เพลง การเข้าถึงอารมณ์เพลง

ผู้วิจัย: “...ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

คุณหญิง: “...ตอนนี้หรือคะ .. นักเรียนควรหน้าจะได้เข้าถึงอารมณ์ของบทเพลง รวมทั้งเข้าใจวิธีการเข้าถึงบทเพลง ก็ต้องเรียนรู้ความหมายของเพลง ต้องมีสมาธิในการทำ ความเข้าใจให้มากขึ้นคะ”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า การร้องตั้ง-เบา ได้อย่างนุ่มนวลหรือชัดเจน การควบคุม ช่วงเสียงให้ต่อเนื่องเชื่อมโยงและกลมกลืน

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

คุณหญิง: “...คะ ทักษะในระดับนี้สำคัญมาก นักเรียนต้องค่อนข้างจะพร้อมมากๆ เพราะเป็นเด็กโตแล้ว ก็ควรได้ฝึกการร้อง ตั้ง-เบา อย่างต่อเนื่อง. รู้จักตั้งเป็น – เบาเป็น นุ่มนวลเป็น ควบคุมให้เสียงไปตามอารมณ์ของบทเพลงให้ได้และเป็นธรรมชาติจะดีมากคะ..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง สายฝน เรียบเรียงเสียงประสาน โดย คุณหมอ กิตติพร ตันตระรุ่งโรจน์

ผู้วิจัย: “แบบฝึกในระดับชั้นนี้ ควรฝึกร้องเพลงอะไรคะครู”

คุณหญิง: “ อ้อคะ .. ควรเป็น 3 แนวแบบเพราะๆแล้วนะคะ สายฝนก็ดีนะคะ ของคุณหมอทำไว้ก็นำมาใช้ได้ เพราะเลขที่เดียว ..”

สรุปการถอดบทสัมภาษณ์ นายแพทย์ กิตติพร ตันตระกูลโรจน์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการออกเสียง การกำเนิดเสียง ขากรรไกร กล่องเสียง

ผู้วิจัย: “ครูคะ...เริ่มต้นการขับร้องประสานเสียง ควรเริ่มต้นจากทฤษฎีอะไรคะ”

คุณหมอ: “การเริ่มต้นขับร้องประสานเสียง...ก็เหมือนกับที่ครูสอนหมิว อบรมหมิวนั่นแหละ คือเราต้องเริ่มตั้งแต่ การกำเนิดของเสียง กล่องเสียงเป็นยังไง ให้เค้าเข้าใจที่มาของเสียงไง..”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มจากการฝึกออกเสียง เปล่งเสียง การฝึกกรูปร่างปาก

ผู้วิจัย: “...ครูคะ ด้านทักษะผู้ฝึกอะไรบ้างคะ ..”

คุณหมอ: “...ทักษะปฏิบัติหรือ..ก็ไม่พ้นเรื่องการเปล่งเสียง การฝึกกรูปร่างปากให้ถูกต้อง การฝึกออกเสียง ประมาณนี้นะ..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกหัดแบบง่ายๆ ประเภทเพลง ราวด์

ผู้วิจัย: “ครูช่วยแนะนำแบบฝึกสำหรับ ม.4 ค่ะ..”

คุณหมอ: “..เพลงอะไรก็ได้ง่ายๆ เสียงเดียว ไม่ซับซ้อน หรือพวกแบบฝึกเพลง ราวด์ หนะ..”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรเรียนรู้ทฤษฎี ประเภทของการประสานเสียงต่างๆ การแยกพาทการประสานเสียง

ผู้วิจัย: “...ในระดับ ม.5 นักเรียนควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

คุณหมอ: “..ก็ควรเป็น เอ่อ ประเภทการของการขับร้องประสานเสียง มีกี่ประเภท อะไรบ้าง รู้จักการแยกพาทการขับร้องประสานเสียง ประมาณนี้ละ..”

ด้านปฏิบัติ

มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรฝึกเรื่องการร้องร่วมกัน ร้องและฟังพร้อมกัน การฝึกกลมหายใจ และการเปล่งเสียงหนัก-เบา

ผู้วิจัย: “ครูคะ...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรปฏิบัติอะไรได้บ้างคะ ..”

คุณหมอ: “..เอ่อ...อันนี้ที่สำคัญนะ เรื่องการร้องร่วมกัน การร้องรวมวง เพราะต้องรู้จักฟังกัน และต้องฝึกกลมหายใจ การร้องให้รู้จักช่วงหนัก ช่วงเบาของเสียง ของเพลงนะ เข้าใจมั๊ย....”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง 2 แนว หรือ 3 แนวอย่างง่าย ให้เลือกตามความเหมาะสม

ผู้วิจัย: “ ครูช่วยแนะนำแบบฝึกในระดับชั้นนี้ ว่าควรฝึกร้องเพลงอะไรได้บ้างคะครู ”

คุณหมอ: “ เลือกได้เลย...ตามที่หม่อมเห็นสมควร เอาแบบง่ายๆ 2 แนว หรือ 3 แนว ประมาณนี้..”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มเรียนทฤษฎี การร้องประสานเสียงอย่างมีความสุข ร้องอย่างต่อเนื่อง และกลมกลืน

ผู้วิจัย: “ครูคะ....ทฤษฎีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ ”

คุณหมอ: “..ม.6 หรือ..โตแล้วนะ .. โดยธรรมชาติปกติ คำก็จะเก่งแล้ว คือเค้ารู้เรื่องกว่า ม.4 นะ ควรน่าจะได้เรียนรู้อะไรที่ลึกซึ้ง เช่น อารมณ์เพลง ความซาบซึ้งในเพลง การตีหรือแปลความหมายในเพลง รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้กลมกลืน อะไรประมาณนี้นะ ”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรฝึกปฏิบัติความแม่นยำระหว่างเสียงร้องกับทำนองให้ตรงกัน และการฝึกกลมกลืนให้ยาวต่อเนื่อง

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

คุณหมอ: “...จำได้เลย..ทิ้งไม่ได้เลยก็คือเรื่องเสียงที่ย่ำให้เพี้ยน ต้องตรงคีย์ ตรงทำนอง การฝึกกลมกลืนให้ยาวๆนะ จะได้เปรียบ ต้องฝึกต่อเนื่อง และต้องทำได้ทุกคนนะ จะดีมาก..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง ประสานเสียง 2-3 แนว ไม่ซับซ้อน เลือกตามความเหมาะสมและปรับเปลี่ยนได้

ผู้วิจัย: “แบบฝึกในระดับชั้นนี้ ควรฝึกร้องเพลงอะไรดีครู ”

คุณหมอ: “...เพลง 2-3 แนวก็ได้ เลือกเอาตามความชอบและเหมาะสม ถ้านักเรียนไม่ชอบก็เปลี่ยนได้ ตามใจเค้าหน่อย..”

สรุปการถอดบทสัมภาษณ์ อาจารย์ วณี ลัดดาภรณ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเริ่มจากภาษามือ แอนด์ซาย สัญลักษณ์มือ บรรทัด 5 เส้น

ผู้วิจัย: “...เริ่มต้นการขับร้องประสานเสียง ควรเริ่มต้นจากทฤษฎีอะไรคะ”

อาจารย์วณี: “...เริ่มแรกเลยนะคะ ควรให้เค้าได้รู้จักภาษามือ แอนด์ซาย เป็นอันดับแรก รวมถึง บรรทัด 5 เส้นด้วย”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มจากการฝึกออกเสียง เปล่งเสียง ออกเสียงให้ตรงกับภาษามือ แอนด์ซาย

ผู้วิจัย: “...ด้านทักษะปฏิบัติ ครูแนะนำเป็นอะไรได้บ้างคะ ..”

อาจารย์วณี: “...ก็นี่แหละค่ะ ฝึกภาษามือให้เค้า ให้เค้าเข้าใจภาษามือ ทำให้ได้ แล้วก็เปล่งเสียง ร้องให้ตรงกับภาษามือนะคะ”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกหัดแบบง่ายๆ เช่น เพลง หนูมาลี

ผู้วิจัย: “ ความยาก-ง่าย ของเพลงในแต่ละระดับชั้น มีเพลงที่จะกำหนดลงไปมัยคะ”

อาจารย์วณี: “..เอาแบบง่ายๆนะคะ เช่น เพลง หนูมาลี ให้เค้าทำภาษามือไปด้วย ร้องโน้ตไปด้วย เค้าจะได้เข้าใจมากขึ้น”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรฝึกให้นักเรียนอ่านโน้ต รู้จักโน้ต และจังหวะต่างๆ สัญลักษณ์ต่างๆ

ผู้วิจัย: “...ทฤษฎีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

อาจารย์วุฒิ: “..ก็มีหลายอย่างนะคะ เช่น การรู้จักตัวโน้ต จังหวะต่างๆ เรื่องของการอ่านโน้ตและสัญลักษณ์ที่ต้องเจอในบทเพลง อย่างนี้เป็นต้นนะคะ..”

ด้านปฏิบัติ

มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรฝึกเรื่องการหายใจ การออกเสียง และทักษะการฟัง

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรได้บ้างคะ ..”

อาจารย์วุฒิ: “...ในระดับนี้นะคะ ควรมีทักษะเรื่องที่เป็นเกี่ยวกับการฝึกฟังเยอะๆ ควรอ่านโน้ตได้แล้ว ร้องตรงเสียง และมีความเข้าใจในระดับหนึ่งได้แล้วนะคะ....”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง สามัคคีชุมนุม และเพลงประเภท ราวด์

ผู้วิจัย: “ครูช่วยแนะนำแบบฝึกในระดับชั้นนี้ ว่าควรฝึกเรื่องเพลงอะไรได้บ้างคะครู ”

อาจารย์วุฒิ: “ ได้ค่ะ ..เราอย่าไปเครียด อย่าเลือกเพลงยาก เดี่ยวนักเรียนเครียด เอาเป็นประเภท เพลงราวด์ต่างๆ หรือเพลงสามัคคีชุมนุม ง่ายต่อการเข้าใจนะคะ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มเรียนทฤษฎี การรู้จักผ่อนคลายความตึงเครียด ขณะขับร้อง การรู้จักการร้องเสียง ดัง-เบา

ผู้วิจัย: “...ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ ”

อาจารย์วณี: “..ได้ค่ะ.. ระดับนี้ต้องฝึกซึ่งบ้างแล้ว ต้องรู้จักคลายความเครียด คลายความรู้สึก ตื่นเต้น รู้จักดัง – เบา เข้าถึงอารมณ์เพลงได้แล้วนะคะ ”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรฝึกปฏิบัติการขับร้องให้เกิดความกังวาน รู้จักเปิดช่องคอ เปิดเสียง การฝึกทำให้เสียงกลม

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

อาจารย์วณี: “...อืมม .. ค่ะ ก็พวกประเภทว่าจะทำยังไงให้ร้องเพลงไพเราะเกิดความกังวาน ก็คือ ต้องฝึกการเปิดเสียง การเปิดช่องคอ ฝึกควบคุมให้เสียงกังวานนะคะ สำคัญมาก จะทำให้เค้าร้องเพลงได้อย่างไพเราะขึ้น ”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง อืมอุ่น 2 แนว

ผู้วิจัย: “ แบบฝึกในระดับชั้นนี้ ควรฝึกร้องเพลงอะไรคะครู ”

อาจารย์วณี: “ อ้อ .. อืมอุ่น 2 แนว ก็เหมาะค่ะ นักเรียน ม.6 ร้องได้อย่างสบายมากเลยคะ ”

**สรุปประเด็นการถอดบทสัมภาษณ์ อาจารย์ พรเทพ วิษุชัยชาญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง**

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเริ่มต้นจากทักษะการขับร้องพื้นฐาน

ผู้วิจัย: “...เริ่มต้นการขับร้องประสานเสียง ควรเริ่มต้นจากทฤษฎีอะไรคะ”

อาจารย์พรเทพ: “...เริ่มต้นจากอะไรหรือ ..? สามารถแบ่งออกเป็น สองประเภทนะ คือ 1.เรื่องของทักษะการร้องพื้นฐาน 2.การร้องรวมวง...”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า การร้องรวมวง หรือปฏิบัติรวมวง การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการร้อง ออกเสียงเสียง การฝึกลมหายใจ

ผู้วิจัย: “...ด้านทักษะปฏิบัติ ครูแนะนำเป็นอะไรได้บ้างคะ ”

อาจารย์พรเทพ: “...VOCALIZATION เปิดปาก เช่น ฝึกอักษร มา-เม-มิ-โม-มุ
“เพื่อวิธีการร้องออกเสียงจะได้ชัดๆ แบบฝึกหัดเกี่ยวกับหายใจร้องยาวๆลมหายใจจะดี ร้องเพลงประโยคยาวๆ ได้ต่อเนื่องมากขึ้น ”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลงง่ายๆ โดยยกตัวอย่างเพลง วี แชล โอเวอร์คัม

ผู้วิจัย: “ ความยาก-ง่าย ของเพลงในแต่ละระดับชั้น มีเพลงที่จะกำหนดลงไปมั้ยคะ”

อาจารย์พรเทพ: “ ถ้ายังไม่เริ่มอะไร...ก็อาจจะเริ่มจาก วี แชล โอเวอร์คัม จะทำให้ฝึกอยู่ในคอร์ดเสียงไม่เป๋ไป..เป๋มา ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ควรเริ่มต้นทฤษฎีจากการขับร้องพื้นฐาน เทคนิค การขับร้องด้านทฤษฎี การฝึกอ่านโน้ต รู้จักตัวโน้ต

ผู้วิจัย: “...ทฤษฎีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

อาจารย์พรเทพ: “...จริงแล้ว..ในแต่ละคลาส จะแบ่งเป็นการเรียนทฤษฎีไปด้วย ควบคู่กับการเรียนปฏิบัตินะ ที่นี้ทฤษฎีพื้นฐานที่ชั้นนี้ควรได้รู้แล้ว น่าจะเป็นพวก การขับร้องพื้นฐาน อันนี้ต้องเรียนทุกชั้นปี พวกเทคนิคการขับร้อง แล้วก็การฝึกอ่านโน้ตอย่างนี้ การรู้จักกับตัวโน้ต ประมาณนี้.. ”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการร้อง ออกเสียงเสียงอักขระต่างๆ ตัววรรณยุกต์ โดยเฉพาะภาษาไทย การฝึกผ่อนลมหายใจ

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

อาจารย์พรเทพ: “...VOCALIZATION ในแต่ละคลาส มันมีความสำคัญนะ.. เหมือนเป็นพื้นฐานอยู่แล้วในชั่วโมงเรียน เพราะว่าเราไม่สามารถสอนนักเรียนทีละคนได้ ดังนั้นต้อง..มันเป็นการวอร์มเสียงรวมกัน เป็นการสอนร้องเพลงแบบโดยรวม...”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง โนนานา โนนีส พาชม (แคนนอน)

ผู้วิจัย: “ ครูช่วยแนะนำแบบฝึกในระดับชั้นนี้ ว่าควรฝึกร้องเพลงอะไรได้บ้างคะครู”

อาจารย์พรเทพ: “ ก็อาจจะเป็น...เพลง โนนานา โนนีส พาชม (แคนนอน) นักเรียนจะได้ร้องเสียงในแนวตัวเองได้แม่นๆ เดี่ยวก็จะลงตัวเอง โดยที่ไม่ไปลายตัวเองแหละ ประมาณนั้น ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ ควรเรียนทฤษฎี เทคนิคการรู้จักทำเสียงก้องกังวาน การควบคุมทิศทางของเสียง การেলাเสียงให้ไพเราะ

ผู้วิจัย: “...ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ”

อาจารย์พรเทพ: “...ในระดับชั้นนี้..มีความรู้มาพอสมควร ความรู้ทางทฤษฎีมีการสะสมมาพอสมควรแล้วหะ..ควรให้เค้าได้รู้เทคนิคด้านการেলাเสียงให้ไพเราะ การรู้จักทำเสียงให้กังวานมีพลัง ทำนองนี้ ”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการวอร์มเสียง

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรบ้างคะ ..”

อาจารย์พรเทพ: “...VOCALIZATION ในแต่ละคลาส มันมีความสำคัญนะ.. เหมือนเป็นพื้นฐานอยู่แล้วในชั่วโมงเรียน เพราะว่าเราไม่สามารถสอนนักเรียนทีละคนได้ ดังนั้นต้อง..มันเป็นการวอร์มเสียงรวมกัน เป็นการสอนร้องเพลงแบบโดยรวม...”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลง บัวขาว เรียบเรียงเสียงประสาน โดยคุณหญิง มาลัยวัลย์ บุญยะรัตเวช

ผู้วิจัย: “แบบฝึกในระดับชั้นนี้ ควรฝึกร้องเพลงอะไรคะครู”

อาจารย์พรเทพ: “ ตอนนี้วิชาแก่กล้าบ้างแล้ว ยกขึ้นมาอีกชั้น ... เป็นบัวขาว สองแนวของคุณหญิง ก็ดีนะ เอ้อๆ...จะได้ทำให้มีสมาธิ ใจเย็นๆ กัน และฟังกันมากขึ้น ”

สรุปการถอดบทสัมภาษณ์ อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรเริ่มเรียนทฤษฎีเรื่อง การกำเนิดเสียง ที่มาของเสียง ลักษณะเส้นเสียง ตำแหน่งกระบังลม อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ

ผู้วิจัย: “...เริ่มต้นการขับร้องประสานเสียง ควรเริ่มต้นจากทฤษฎีอะไรคะ”

อ.ปิยวัฒน์: “...ครับ..ก็นี้เลย เริ่มตั้งแต่การที่ต้องรู้ว่า เสียงมันเกิดขึ้นยังไง มันมาจากไหน เส้นเสียงเป็นยังไง กระบังลมอยู่ตรงไหน รวมถึงพวกอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจด้วยนะ ครับ ทฤษฎีพวกนี้ใช้เวลาอยู่เหมือนกัน เพราะเนื้อหาเยอะครับ..”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มจากการปฏิบัติเรื่อง การหายใจ การเก็บลม การ อ้าปาก การเปล่งเสียง การออกเสียง รูปปาก ทำขึ้น และการเปิดคอ

ผู้วิจัย: “...แล้วด้านทักษะปฏิบัติ ควรปฏิบัติอะไรบ้างคะครู..”

อ.ปิยวัฒน์: “...ก็ต้องเริ่มฝึกกันตั้งแต่ การหายใจเข้าทางไหน ออกยังไง การอ้าปากต้องกว้าง ขนาดไหน ลักษณะยังไง รูปปากแบบไหน เวลาขึ้นต้องขึ้นลักษณะใด แล้วก็ฝึก เปิดคอ เอาทั้งหมดนี้เลยครับ..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกหัด เพลง ประเภท พาทเดี่ยว หรือประเภท แคนนอน

ผู้วิจัย: “..แบบฝึกควรเลือกเพลงอะไรดีคะครู..”

อ.ปิยวัฒน์: “...ครับ..เอาเพลงแบบพาทเดี่ยว หรือแบบประมาณ แคนนอน นะครับ ไม่ต้อง ซ้ำเรียดครับ เลือกเอาเลย ”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำด้านการเรียนทฤษฎีว่า ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรเรียนเรื่องให้ประเภทการขับร้องประสานเสียง การอ่านโน้ต รู้จักโน้ต จังหวะต่างๆ

ผู้วิจัย: “...ครูคะ...แล้วทฤษฎีในระดับ ม. 5 ควรเรียนเรื่องใดบ้างคะ..”

อ.ปิยวัฒน์: “..เอ่อ..ครับ ในระดับนี้ควรได้รู้เทคนิค การวอร์มเสียงนะครับ รวมทั้งประเภทการขับร้องประสานเสียงด้วย แล้วก็การอ่านโน้ตและจังหวะนะครับ..”

ด้านปฏิบัติ

มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่าในการฝึกทักษะปฏิบัติว่า ควรฝึกเรื่องการการร้องรวมวง ฝึกทักษะการฟัง และการยืนในขณะที่ขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัย: “...นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรได้ทักษะปฏิบัติอะไรได้บ้างคะ ..”

อ.ปิยวัฒน์: “...ครับ..เรื่องการฝึกร้องร่วมกันในวงนะครับ ..ฝึกบ่อยๆ ฝึกอย่างต่อเนื่อง แล้วฝึกให้เค้าฟังกันให้มาก หรือแม้กระทั่งการยืน ยืนแบบขับร้องประสานเสียงขึ้นอย่างไรให้ดูดีเป็นธรรมชาติและสง่างาม ..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึกเพลงประสานเสียง 2 – 4 แนว อย่างง่าย เลือกตามความเหมาะสม

ผู้วิจัย: “ ในระดับนี้..ควรเลือกฝึกเพลงอะไรดีคะ.. ”

อ.ปิยวัฒน์: “...เลือกเอาได้เลยครับครู อาจจะ 2 แนว หรือ 3 แนวก็ได้ หรือ 4 แนวแบบง่ายๆก็มีนะครับ ครูหม่อมพิจารณาได้ตามความเหมาะสมเลยครับ ลองเลือกดู..”

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎี

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนควรเรียนทฤษฎี เรื่อง การถ่ายทอดอารมณ์ การเข้าถึงอารมณ์เพลง ความลึกซึ้งในอารมณ์เพลง ประเภทต่างๆ

ผู้วิจัย: “...ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรเรียนรู้ทฤษฎีอะไรบ้างคะ ”

อ.ปิยวัฒน์: “..โห..อันนี้ ม. 6 แล้วเนอะ ต้องลึกซึ้งหน่อย เค้าควรเรียนรู้เกี่ยวกับพวกอารมณ์เพลง นะครับ พวกการเข้าใจ เข้าถึงความหมายของบทเพลง ประมาณนี้ครับ...”

ด้านปฏิบัติ

ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรฝึกปฏิบัติเทคนิคการร้องหนัก-เบา ค่อย-ดัง การเชื่อมโยงเสียงอย่างต่อเนื่อง ฝึกลมหายใจยาวต่อเนื่อง

ผู้วิจัย: “...ครูคะ..ในการฝึกทักษะปฏิบัติ ระดับนี้ควรฝึกอะไรคะครู...”

อ.ปิยวัฒน์: “...เอ่อ..ระดับนี้คือ โตะแล้วครับ ม. 6 แล้ว ต้องร้องได้เพราะแล้วหละ ต้องเทคนิค แพรวพราวแล้ว หมายถึง ร้องยากๆ ได้แล้ว การร้องนี้ต้องฝึกพวก เทคนิคการร้องดัง-เบา เวลาค่อย เวลาหนัก ฝึกพวกความกลมกลื่นของเสียงนะครับ ลมหายใจต้อง ต่อเนื่องดี ลื่นเลยแหละ..”

ด้านแบบฝึกหัด

ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแบบฝึก เพลง บัวขาว เรียบเรียงเสียงประสานโดย คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญญรัตเวช

ผู้วิจัย: “...อืม...ครูช่วยแนะนำเพลงที่จะเป็นแบบฝึก ให้นักเรียนระดับนี้ร้องสักเพลงคะ ”

อ.ปิยวัฒน์: “...นี่เลยครับ..บัวขาว ของคุณหญิงก็ได้ ..โตะแล้ว..ร้องเพลงยากได้แล้วหละ..ต้องใช้ เทคนิคหน่อย เค้าจะได้ฝึกด้วยครับ..”

ตารางสรุปผลเปรียบเทียบ ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการขับร้องประสานเสียง

ข้อมูลพื้นฐานด้านการขับร้องประสานเสียง ที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ข้อมูลพื้นฐานด้านทฤษฎี	ข้อมูลพื้นฐานทักษะปฏิบัติ	ข้อมูลแบบฝึกหัด
คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญญรัตน์เวช	การอ้าปาก การหายใจ	การอ่านโน้ต การอ่านจังหวะ ฝึกร้องเพลงแนวเดี่ยว	เพลง แมงมุมตาย 2 แนว
คุณหมอกิตติพร ตันตระรุ่งโรจน์	ระบบการออกเสียง การกำเนิดเสียง ขากรรไกร กล่องเสียง	การฝึกออกเสียง เปล่งเสียง เสียง การฝึกรูปปาก	ประเภทเพลง ราวด์
อาจารย์ วณิ ลัดดาภรณ์	ภาษามือ แขนด์ชาย สัญลักษณ์มือ บรรทัด 5 เส้น	การฝึกออกเสียง เปล่งเสียง ออกเสียงให้ ตรงกับภาษามือ แขนด์ชาย	เพลง หนูมาลี
อาจารย์พรเทพ วิษณุชัยชาญ	ทักษะการขับร้อง พื้นฐาน	การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการร้อง ออกเสียง การฝึกกลมหายใจ	เพลง วี แชล โอ เวอร์คัม
อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา	การกำเนิดเสียง ที่มาของเสียง ลักษณะเส้นเสียง ตำแหน่งกระบังลม อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับ การหายใจ	การหายใจ การเก็บลม การอ้าปาก การเปล่งเสียง การออกเสียง รูปปาก ทำขึ้น และการเปิดคอ	ประเภท พาทเดี่ยว หรือประเภท แคนนอน

ข้อมูลพื้นฐานด้านการขับร้องประสานเสียง ที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ข้อมูลพื้นฐานด้านทฤษฎี	ข้อมูลพื้นฐานทักษะปฏิบัติ	ข้อมูลแบบฝึกหัด
คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญญรัตน์เวช	เทคนิควิธีการวอร์มเสียง การหายใจในเพลง การออกกำลังกาย การปฏิบัติตน	การวางท่าทางการยืน การหายใจเข้า การหายใจออก อย่างเป็นธรรมชาติ	เพลงดอกไม้ให้คุณ
คุณหมอกิตติพร ตันตระรุ่งโรจน์	ประเภทของการประสานเสียงต่างๆ การแยกพาทนาการประสานเสียง	การร้องร่วมกัน ร้องและฟัง การฝึกกลมหายใจและการเปล่งเสียงหนักเบา	เพลง 2 แนว หรือ 3 แนวอย่างง่าย
อาจารย์วัฒน์ ศักดิ์ดากลม	อ่าน โน้ต รู้จัก โน้ต และ จังหวะ ต่างๆ สัญลักษณ์ต่างๆ	เรื่องการหายใจ การออกเสียง และทักษะการฟัง	เพลงสามัคคีชุมนุม และประเภทเพลง ราวด์
อาจารย์พรเทพ วิชชุชัยชาญ	เทคนิคการขับร้องด้านทฤษฎี การฝึกอ่าน โน้ต รู้จักตัวโน้ต	การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการร้องออกเสียงเสียง อักษรต่างๆตัววรรณยุกต์ การฝึกผ่อนลมหายใจ	เพลง โนนาน โนนีส พาชม (แคนนอน)
อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา	ประเภทการขับร้อง ประสานเสียง การอ่าน โน้ต รู้จัก โน้ต และจังหวะ	เรื่องการร้องรวมวง ฝึกทักษะการฟัง การยืนในขณะที่ขับร้อง ประสานเสียง	ประสานเสียง 2 – 4 แนว อย่างง่าย

ข้อมูลพื้นฐานด้านการขับร้องประสานเสียง ที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ข้อมูลพื้นฐานด้านทฤษฎี	ข้อมูลพื้นฐานทักษะปฏิบัติ	ข้อมูลแบบฝึกหัด
คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญญรัตน์เวช	ถ่ายทอคารมณัเพลง การเข้าถึงอารมณ์เพลง	การร้องตั้ง-เบา การควบคุมช่วงเสียง การต่อเนื่องและเชื่อมโยง	เพลง สายฝน 3 แนว
คุณหมอกิตติพร ตันตระรุ่งโรจน์	การร้องประสานเสียง อย่างมีความสุข ร้องอย่างต่อเนื่อง และกลมกลืน	ความแม่นยำระหว่างเสียง ร้องกับทำนองให้ตรงกัน การฝึกกลมหายใจให้ยาว ต่อเนื่อง	ประสานเสียง 2-3 แนว ไม่ซับซ้อน
อาจารย์ วณิ ลัดดาภรณ์	การรู้จักผ่อน คลาย ความตึงเครียดขณะขับ ร้อง การรู้จักการร้องเสียง ตั้ง-เบา	ปฏิบัติการขับร้องให้เกิด ความกังวาน เปิดช่องคอ - เปิดเสียง การฝึกทำให้เสียงกลม	เพลง อิมฮุ่น 2 แนว
อาจารย์พรเทพ วิชชุชัยชาญ	เทคนิคเสียง ก้อง กังวาน ควบคุมทิศทาง ของเสียง การেলা เสียงให้ไพเราะ	การฝึกเปล่งเสียง VOCALIZATION วิธีการวอร์มเสียง	เพลงบัวขาว 2 แนว
อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา	การถ่ายทออารมณ์ การเข้าถึงอารมณ์เพลง ความลึกซึ้งในอารมณ์ เพลงประเภทต่างๆ	เทคนิคการร้องหนัก-เบา ค้อย-ดัง การเชื่อมโยง เสียงอย่างต่อเนื่อง การ ฝึกกลมหายใจยาวต่อเนื่อง	เพลงบัวขาว เรียบ เรียงเสียงประสาน โดย คุณหญิง มาลัยวัลย์ บุญญรัตน์เวช

ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมจัดเรียงเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

1. ในการเรียนการสอนวิชาการขับร้องประสานเสียง ไม่ว่าจะเริ่มต้นในระดับใดก็ตาม ควรเริ่มต้นจากการเรียนขั้นพื้นฐาน คือการออกเสียงที่ถูกต้อง รูปปากที่ถูกต้อง หลักการร้องที่ถูกต้อง แต่ถ้าเป็นโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดี ควรเรียนตั้งแต่มัธยมต้นดีที่สุด

2. จากการร้องที่ถูกต้องแล้วนั้น การวางท่าทางที่ดีและถูกต้องในการขับร้องประสานเสียงก็มีความสำคัญเป็นอย่างที่ส่งผลต่อการขับร้องประสานเสียง ทั้งยังเป็นพื้นฐานที่ดีด้านสรีระที่ทำให้การออกเสียงสะดวกที่สวยงามเป็นธรรมชาติ

3. การฝึกควบคุมลมหายใจ เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการขับร้องประสานเสียง เพราะเมื่อมีการฝึกควบคุมลมหายใจดี จะทำให้นักร้องประสานเสียงมีการหายใจในการร้องเพลงอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นอัตโนมัติโดยไม่ติดขัด ทั้งยังส่งผลให้การร้องเพลงประโยคยาวๆ ไม่ขาดช่วงด้วยอารมณ์เพลงที่ต่อเนื่อง

4. การฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำ มีผลต่อการร้องเพลงให้ชัดเจนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเพลงไทย ควรฝึกเสียงพยัญชนะบ่อยๆ รวมถึงสระด้วย

5. การฝึกนักเรียน ควรเริ่มฝึกจากเพลงง่ายๆ สั้นๆ ทำนองไม่ซับซ้อน และเพิ่มระดับความยากขึ้นตามระดับชั้น และประสบการณ์ของนักเรียนตามลำดับชั้น ซึ่งครูผู้สอนสามารถคัดเลือกเพลงที่นำมาเป็นแบบฝึกหัด ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแนะนำ เป็นต้น

6. การวอร์มเสียงมีความสำคัญและจำเป็น เป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ระบบของร่างกายผู้เรียนได้ปรับและเตรียมเสียงให้พร้อมก่อนการขับร้องประสานเสียงจริงๆ

7. นักร้องประสานเสียง นอกจากควรมีการเตรียมตัวในแต่ละคนซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนควรรับผิดชอบแล้ว การรวมวง การฝึกซ้อมขับร้องร่วมกันในวงในทีมเป็นสิ่งที่ต้องทำ หากไม่มีการร้องร่วมกันแล้ว ก็ไม่สามารถเรียกว่าการขับร้องประสานเสียงได้เลย

8. นักเรียนทุกระดับชั้น ควรมีเพลงที่ฝึกเพลงเดียวกัน เพื่อที่จะสามารถหาโอกาสรวมวงทุกระดับชั้นเป็นการทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง และเมื่อรวมวงใหญ่ทำให้นักเรียนฝึกสมาธิ ควบคุมสติ อารมณ์ ความอดทน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้เป็นอย่างดี

9. การฝึกการขับร้องประสานเสียงผู้สอนและผู้เรียนควรมีอารมณ์แจ่มใส

10. รักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพเสียงเสมอๆ ระวังช่วงนักเรียนชายเสียงแตก

ตอนที่ 3 สรุปองค์ความรู้ด้านการขับร้องประสานเสียง ซึ่งสังเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2 นำมาผนวกกัน และจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับเนื้อหาให้เป็นลำดับขั้นตอนใหม่ดังนี้

ทฤษฎีความรู้พื้นฐานด้านการขับร้อง ได้แก่

- ความหมายของการขับร้องประสานเสียง
- ประวัติความเป็นมา
- ประเภทของการขับร้อง
- ประเภทของการขับร้องประสานเสียง
- การแบ่งระดับเสียงในการขับร้องประสานเสียง
- อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ
- กล่องเสียง
- ขากรรไกร
- เส้นเสียง
- กระบังลม
- ภาษามือ แขนค้ำชาย (สัญลักษณ์มือ)
- บรรทัด 5 เส้น
- โน้ต
- จังหวะ
- การถ่ายทอดอารมณ์
- การแปลความหมายของบทเพลง
- การบำรุงรักษาเสียง
- การออกกำลังกาย
- คุณสมบัติของนักร้องประสานเสียง

ทักษะปฏิบัติและเทคนิคด้านการขับร้องประสานเสียง ได้แก่

- การวางท่าทางในขณะที่ขับร้อง
 - การยืนร้อง
 - การนั่งร้อง
- การควบคุมลมหายใจ
 - การเก็บลม
- การเปิดช่องคอเพื่อเปล่งเสียง
 - การেলাเสียงให้กลม
- การฝึกเคลื่อนไหวลิ้น
- การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง
 - การควบคุมทิศทางของเสียง
- การฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำภาษา
 - การฝึกพยัญชนะ
 - สระ
- การฝึกความก้องกังวานของเสียง
 - การสั้นเสียง
- การฝึกขับร้องสเกลเสียง
- เทคนิคการวอร์มเสียง
- การฝึกขับร้องทำนอง
- การฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ
- การฝึกขับร้องเนื้อร้องและทำนอง
- เทคนิคพิเศษในการขับร้องเพลง
 - การผ่อนคลายความตึงเครียดขณะขับร้อง
 - ท่าทางการยืน(POSTURE)

ตอนที่ 4 คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับนำร่อง 1 รายวิชา ซึ่งผลข้อมูลจาก ตอนที่ 3 ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปและจัดหมวดหมู่เรียงลำดับข้อมูลเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชา เพื่อออกแบบคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ด้านทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ กำเนิดเสียง แหล่งกำเนิดเสียง อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับเสียง
สัญลักษณ์มือ ภาษามือ (แขนด์ซ้าย)

ทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกกลมหายใจ การฝึกออกเสียง ท่าทางการยืน (POSTURE)
แบบฝึกหัด ได้แก่ ประเภทเพลงราวด์ เพลงที่เป็นแนวเดียว หรือสองแนวอย่างง่าย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ด้านทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ เทคนิคการขับร้องประสานเสียง การตีความหมายบทเพลง
อารมณ์เพลง

ทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกร้องสระ พยัญชนะ การฝึกวิธีการตีความของบทเพลง
แบบฝึกหัด ได้แก่ ประเภทเพลงขับร้องประสานเสียง 3-4 แนว ความยากปานกลาง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ เทคนิคการสร้างพลังเสียง การสร้างเสียงก้องกังวาน

ทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกร้องสระ พยัญชนะ การฝึกวิธีการตีความของบทเพลง

แบบฝึกหัด ได้แก่ ประเภทเพลงขับร้องประสานเสียง 3-4 แนว ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาขั้บร็องประสานเสียง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6
 เวลา 40 ชั่วโมง

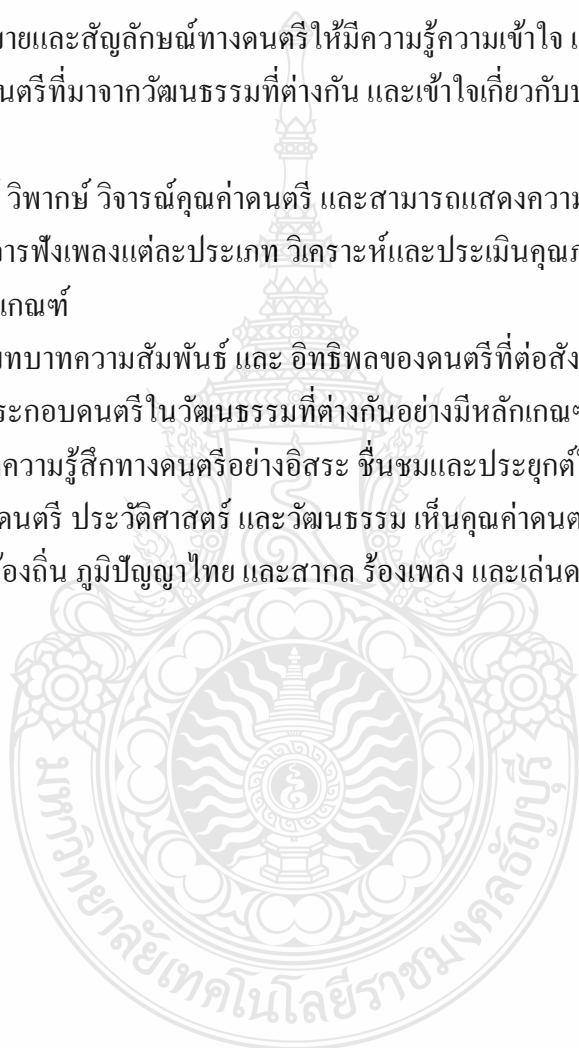
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
 รหัสวิชา ศ
 จำนวน 1.0 หน่วยกิต

เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเปรียบเทียบเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน และเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของวงดนตรีไทย และวงดนตรีสากล

วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่าดนตรี และสามารถแสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบอารมณ์ ความรู้สึกในการฟังเพลงแต่ละประเภท วิเคราะห์และประเมินคุณภาพงานเพลงหรืองานดนตรีที่ฟังอย่างมีหลักเกณฑ์

อธิบายบทบาทความสัมพันธ์ และ อิทธิพลของดนตรีที่ต่อสังคมไทย พร้อมทั้งระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างมีหลักเกณฑ์

ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี

**โครงสร้างหลักสูตรรายวิชา ขั้บร้องประสานเสียง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1**

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ พื้นฐานด้าน การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5	การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทาง อารมณ์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม การศึกษาเรียนรู้ลักษณะของการขับร้อง เพื่อให้สามารถออกเสียง ร้องโน้ตสากล และเป็นพื้นฐานนำไปสู่การปฏิบัติการขับ ร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	
2	การวางท่า ทางและการ หายใจเพื่อ การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ศ 2.2 ม.4-6/2 ม.4-6/4	การร้องเพลงได้ไพเราะให้อารมณ์ ความรู้สึกเกิดสุนทรียภาพนั้น เกิดจากการ วางท่าทางและการหายใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ สำคัญ ที่จะช่วยให้สามารถนำความรู้ไป ใช้ในการปฏิบัติการขับร้องได้อย่างถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดอารมณ์และ สุนทรียภาพทางการร้องเพลงได้อย่างมี ความสุข	4	
3	การเปล่ง เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4	การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษา หลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิดทักษะ และประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้องเพลงได้ อย่างถูกต้องหลักวิธี และเป็นพื้นฐานในการขับ ร้องอย่างเป็นธรรมชาติ	4	

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ประวัติ ความ เป็นมาและ ประเภท ของการขับ ร้อง ประสาน เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ศ 2.2 ม.4-6/3	การศึกษารับร้องประสานเสียง ต้อง เข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประเภทของการขับร้องประสานเสียง แบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้ สามารถเปรียบเทียบการร้องประสานเสียง ที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน ได้ และ สามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้	4	
5	เทคนิคการ ขับร้อง ประสาน เสียงและ การฝึก โสต ประสาท	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	นักร้องประสานเสียงควรฝึกเทคนิคและ โสตประสาทเป็นประจำ เพื่อพัฒนา คุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการถ่ายทอดบท เพลงอย่างมีคุณภาพ	4	
6	เพลงชาติ ไทยและ เพลง สรรเสริญ พระบารมี	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการ ขับร้อง หมั่นฝึกขับร้อง สามารถนำ หลักการขับร้องมาใช้ขับร้องเพลงปลุกใจ และบทเพลงประเภทต่างๆ โดยถ่ายทอด อารมณ์และความหมายของบทเพลงอย่าง เข้าใจและซาบซึ้ง	4	

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ปฏิบัติการ ฝึกขับร้อง ประสาน เสียงเพลงวิ หกเหิรลม 2 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการ ประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่ง ควรเริ่มจากเพลงที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อนและ ง่ายต่อการออกเสียง นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดอารมณ์อย่างมีความสุข	4	
8	ปฏิบัติการ ฝึกขับร้อง ประสาน เสียงเพลง แมงมุม 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียง โดยลักษณะ สากลทั่วไปแล้ว ควรมีการประสานเสียง 4 แนว ซึ่งนักเรียนขับร้องประสานเสียง จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรร้องประสานเสียง 4 แนวได้อย่างกลมกลืน	4	
9	ปฏิบัติการ ขับร้อง ประสาน เสียงเพลง Happy Birthday 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องเพลงประสานเสียงนั้น ควรฝึก ขับร้องเพลงที่เป็นภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งจะ ช่วยให้เกิดทักษะในการออกอักขระแบบ เปิด และเพลง Happy Birthday นักเรียน สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างเหมาะสม	4	
10	สอบปฏิบัติ การขับร้อง ประสาน เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	ตามหลักการปฏิบัติการขับร้องประสาน เสียงสากลทั่วไป ผู้ร้องสามารถขับร้อง และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจน นำเทคนิคในการขับร้องแสดงออกโดยการ ขับร้องประสานเสียงอย่างกลมกลืน	4	

ตารางโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาการขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
เวลา 40 ชั่วโมง จำนวน 1 หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน / กระบวนการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานด้านการขับร้อง	1. ความสำคัญของร้องเพลง	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. การร้องเพลงประเภทต่างๆ	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การวางท่าทางและการหายใจเพื่อการขับร้อง	1. การวางท่าทางในขณะที่ขับร้อง	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2
	2. การฝึกควบคุมลมหายใจ	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเปล่งเสียง	1. อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2 แหล่งกำเนิดเสียง	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน / กระบวนการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติความเป็นมาและประเภทของการขับร้องประสานเสียง	1. ประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. ประเภทของการขับร้องประสานเสียง	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เทคนิคการขับร้องประสานเสียงและความก้องกังวานของเสียง	1. การขยายซี่โครง 2. การหายใจเข้า	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	3. การหายใจออก 4. การสร้างเสียงก้องกังวาน	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	1. หลักการร้องเพลงสากล	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. หลักการออกเสียง	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงและเพลงวิหกเหิร์ม 2 แนว	1. เพลงวิหกเหิร์ม 2. แนว	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. เพลงวิหกเหิร์ม 2. แนว	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการ การเรียนรู้	วิธีสอน / กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว	1. เพลงแมงมุม 4 แนว	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม 2. วิธีสอน โดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. เพลงแมงมุม 4 แนว	3. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลง Happy Birthday 4 แนว	1. เพลง Happy Birthday 4 แนว	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
	2. เพลง Happy Birthday 4 แนว	2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง	1. นักเรียนเลือกเพลงมาสอบเองตามถนัด เป็นเพลงที่มีโนบทรเขียน	1 วิธีสอน โดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ 2 วิธีสอน โดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2
		1 วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ 2 วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2

แนวทางหลักสูตรรายวิชา ขั้บร้องประสานเสียง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

ลำดับ- บท	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ พื้นฐานด้าน การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5	การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทาง อารมณ์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของ สังคม การศึกษาเรียนรู้ลักษณะของการ ขับร้อง เพื่อให้สามารถออกเสียง ร้อง โน้ตสากล และเป็นพื้นฐานนำไปสู่การ ปฏิบัติการขับร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	
2	การวางท่า ทางและการ หายใจเพื่อ การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ศ 2.2 ม.4-6/2 ม.4-6/4	การร้องเพลงได้ไพเราะให้อารมณ์ ความรู้สึกเกิดสุนทรียภาพนั้น เกิดจาก การวางท่าทางและการหายใจ ซึ่งเป็น พื้นฐานที่สำคัญ ที่จะช่วยให้สามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการขับร้องได้ อย่างถูกวิธีและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ และสุนทรียภาพทางการร้องเพลงได้ อย่างมีความสุข	4	
3	การเปล่ง เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4	การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษา หลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิด ทักษะและประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้อง เพลงได้อย่างถูกหลักวิธี และเป็นพื้นฐาน ในการขับร้องอย่างเป็นธรรมชาติ	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ประวัติความเป็นมาและประเภทของการขับร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ศ 2.2 ม.4-6/3	การศึกษาการขับร้องประสานเสียง ต้องเข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประเภทของการขับร้องประสานเสียง แบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบการร้องประสานเสียงที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ และสามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้	4	
5	เทคนิคการขับร้องประสานเสียงและการฝึกสโตนประสาท	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	นักร้องประสานเสียงควรรู้เทคนิคและสโตนประสาทเป็นประจำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการถ่ายทอดบทเพลงอย่างมีคุณภาพ	4	
6	เพลงเรารู้	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการขับร้อง หมั่นฝึกขับร้องสามารถนำหลักการขับร้องมาใช้ขับร้องเพลงปลุกใจ และบทเพลงประเภทต่างๆ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความหมายของบทเพลงอย่างเข้าใจและซาบซึ้ง	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลงแสงเดือน ของเรา 2 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการ ประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่งควรเริ่มจากเพลงที่เรียบง่ายไม่ ซับซ้อนและง่ายต่อการออกเสียง นักเรียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์อย่าง มีความสุข	2	
8	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลงหนึ่งใน ร้อย 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียง โดยลักษณะ สากลทั่วไปแล้ว ควรมีการประสาน เสียง 4 แนว ซึ่งนักเรียนขับร้อง ประสานเสียงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรร้อง ประสานเสียง 4 แนว ได้อย่างกลมกลืน และไพเราะ	4	
9	ปฏิบัติการขับร้อง ประสานเสียงเพลง เพลงแสงส่องไทย 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องเพลงประสานเสียงนั้น ควร ฝึกขับร้องเพลงสระและพยัญชนะให้ ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะในการ ออกอักขระแบบเปิด และเพลง แสง ส่องไทย นักเรียนสามารถนำไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4	
10	สอบปฏิบัติ การขับ ร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	ตามหลักการปฏิบัติการขับร้อง ประสานเสียงสากลทั่วไป ผู้ร้อง สามารถขับร้องและถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนนำเทคนิคในการ ขับร้องแสดงออกโดยการขับร้อง ประสานเสียงอย่างกลมกลืนในกลุ่ม การขับร้องประสานเสียง	4	

แนวทางหลักสูตรรายวิชา ขับร้องประสานเสียง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ พื้นฐานด้าน การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5	การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ เป็น วัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม การศึกษาเรียนรู้ ลักษณะของการขับร้อง เพื่อให้สามารถออกเสียง ร้องโน้ตสากล และเป็นพื้นฐานนำไปสู่การ ปฏิบัติการขับร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	
2	การวางท่า ทางและการ หายใจเพื่อ การขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ศ 2.2 ม.4-6/2 ม.4-6/4	การร้องเพลง ได้ไพเราะให้อารมณ์ความรู้สึกเกิด สุนทรียภาพนั้น เกิดจากการวางท่าทางและการ หายใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะช่วยให้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการขับร้องได้ อย่างถูกวิธีและสามารถถ่ายทอดอารมณ์และ สุนทรียภาพทางการร้องเพลงได้อย่างมีความสุข	4	
3	การเปล่ง เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4	การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษาหลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิดทักษะและ ประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้องเพลงได้อย่างถูกหลัก วิธี และเป็นพื้นฐานในการขับร้องอย่างเป็น ธรรมชาติ	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ประวัติความเป็นมา และประเภทของการ ขับร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ศ 2.2 ม.4-6/3	การศึกษาการขับร้องประสานเสียง ต้อง เข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประเภทของการขับร้องประสานเสียง แบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้ สามารถเปรียบเทียบการร้องประสานเสียง ที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ และ สามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้	4	
5	เทคนิคการขับร้อง ประสานเสียงและ การฝึกสอดประสาน	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	นักร้องประสานเสียงควรฝึกเทคนิคและ สอดประสานเป็นประจำ เพื่อพัฒนา คุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการถ่ายทอดบท เพลงอย่างมีคุณภาพ	4	
6	เพลง บ้านเรา	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการ ขับร้อง หมั่นฝึกขับร้อง สามารถนำ หลักการขับร้องมาใช้ขับร้องเพลงประเภท ต่างๆ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความหมาย ของบทเพลงอย่างเข้าใจและซาบซึ้ง	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลงบัวขาว 2 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการ ประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่ง ควรเริ่มจากเพลงที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน และง่ายต่อการออกเสียง นักเรียน สามารถถ่ายทอดอารมณ์อย่างมีความสุข	2	
8	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลง พระคุณ ที่สาม 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียง โดยลักษณะ สากลทั่วไปแล้ว ควรมีการประสานเสียง 4 แนว ซึ่งนักเรียนขับร้องประสานเสียง จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรร้องประสานเสียง 4 แนว ได้อย่างกลมกลืนและไพเราะ	4	
9	ปฏิบัติการขับร้อง ประสานเสียงเพลง สรรเสริญพระบารมี เพลง 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องเพลงประสานเสียงนั้น ควรฝึก ขับร้องเพลงสรรและพญูษณะให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะในการออกอักขระ แบบเปิด และ นักเรียนสามารถนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	4	
10	สอบปฏิบัติ การขับ ร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	ตามหลักการปฏิบัติการขับร้องประสาน เสียงสากลทั่วไป ผู้ร้องสามารถขับร้อง และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจน นำเทคนิคในการขับร้องแสดงออกโดย การขับร้องประสานเสียงอย่างกลมกลืน ในกลุ่มการขับร้องประสานเสียง	4	

แนวทางหลักสูตรรายวิชา ขั้บร้องประสานเสียง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ พื้นฐาน ด้านการ ขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5	การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม การศึกษา เรียนรู้ลักษณะของการขับร้อง เพื่อให้สามารถ ออกเสียง ร้องโน้ตสากล และเป็นพื้นฐาน นำไปสู่การปฏิบัติการขับร้องได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4	
2	การวางท่า ทางและ การหายใจ เพื่อการ ขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ศ 2.2 ม.4-6/2 ม.4-6/4	การร้องเพลงได้ไพเราะให้อารมณ์ความรู้สึกเกิด สุนทรีย์ภาพนั้น เกิดจากการวางท่าทางและการ หายใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะช่วยให้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการขับร้อง ได้อย่างถูกวิธีและสามารถถ่ายทอดอารมณ์และ สุนทรีย์ภาพทางการร้องเพลงได้อย่างมีความสุข	4	
3	การเปล่ง เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4	การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษาหลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิดทักษะและ ประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้องเพลงได้อย่างถูก หลักวิธี และเป็นพื้นฐานในการขับร้องอย่างเป็น ธรรมชาติ	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ประวัติความเป็นมาและประเภทของการขับร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ศ 2.2 ม.4-6/3	การศึกษาการขับร้องประสานเสียง ต้องเข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการประเภทของการขับร้องประสานเสียงแบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบการร้องประสานเสียงที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ และสามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้	4	
5	เทคนิคการขับร้องประสานเสียงและการฝึกสอดประสาน	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	นักร้องประสานเสียงควรฝึกเทคนิคและสอดประสานเป็นประจำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการถ่ายทอดบทเพลงอย่างมีคุณภาพ	4	
6	เพลงอิมพ็ูน	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการขับร้อง หมั่นฝึกขับร้อง สามารถนำหลักการขับร้องมาใช้ขับร้องเพลงประเภทต่างๆ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความหมายของบทเพลงอย่างเข้าใจและซาบซึ้ง	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ปฏิบัติการฝึก ขับร้องประสาน เสียงเพลงหยาด เพชร 2 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการ ประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่ง ควรเริ่มจากเพลงที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อนและ ง่ายต่อการออกเสียง นักเรียนสามารถ ถ่ายทอดอารมณ์อย่างมีความสุข	2	
8	ปฏิบัติการฝึก ขับร้องประสาน เสียงเพลง หนึ่ง ในร้อย 3 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียง โดยลักษณะ สากลทั่วไปแล้ว ควรมีการประสานเสียง 3 แนว ซึ่งนักเรียนขับร้องประสานเสียง จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรร้องประสานเสียง 3 แนวได้อย่างกลมกลืนและไพเราะ	4	
9	ปฏิบัติการขับ ร้องประสาน เสียงเพลงแสง ส่องไทย 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องเพลงประสานเสียงนั้น ควรฝึก ขับร้องเพลงสระและพยัญชนะให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะในการออกอักขระ แบบเปิด และ นักเรียนสามารถนำไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4	
10	สอบปฏิบัติ การขับร้อง ประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	ตามหลักการปฏิบัติการขับร้องประสาน เสียงสากลทั่วไป ผู้ร้องสามารถขับร้องและ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนนำ เทคนิคในการขับร้องแสดงออกโดยการขับ ร้องประสานเสียงอย่างกลมกลืนในกลุ่ม การขับร้องประสานเสียง	4	

แนวทางหลักสูตรรายวิชา ขับร้องประสานเสียง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ พื้นฐาน ด้านการ ขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5	การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม การศึกษา เรียนรู้ลักษณะของการขับร้อง เพื่อให้สามารถ ออกเสียง ร้องโน้ตสากล และเป็นพื้นฐาน นำไปสู่การปฏิบัติการขับร้องได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4	
2	การวางท่า ทางและ การหายใจ เพื่อการ ขับร้อง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ศ 2.2 ม.4-6/2 ม.4-6/4	การร้องเพลง ได้ไพเราะให้อารมณ์ความรู้สึกเกิด สุนทรียภาพนั้น เกิดจากการวางท่าทางและการ หายใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะช่วยให้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการขับร้อง ได้อย่างถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดอารมณ์และ สุนทรียภาพทางการร้องเพลงได้อย่างมีความสุข	4	
3	การเปล่ง เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4	การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษาหลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิดทักษะและ ประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้องเพลงได้อย่างถูก หลักวิธี และเป็นพื้นฐานในการขับร้องอย่างเป็น ธรรมชาติ	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	ประวัติความเป็นมาและประเภทของการขับร้องประสานเสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ศ 2.2 ม.4-6/3	การศึกษาการขับร้องประสานเสียงต้องเข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประเภทของการขับร้องประสานเสียง แบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบการร้องประสานเสียงที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ และสามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้	4	
5	เทคนิคการขับร้องประสานเสียงและการฝึกสอดประสาน	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	นักร้องประสานเสียงควรรฝึกเทคนิคและสอดประสานเป็นประจำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการถ่ายทอดบทเพลงอย่างมีคุณภาพ	4	
6	เพลง โกลัรูง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการขับร้อง หมั่นฝึกขับร้อง สามารถนำหลักการขับร้องมาใช้ขับร้องเพลงประเภทต่างๆ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความหมายของบทเพลงอย่างเข้าใจและซาบซึ้ง	4	

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
7	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลงบัวขาว 2 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการ ประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่งควรเริ่มจากเพลงที่เรียบง่ายไม่ ซับซ้อนและง่ายต่อการออกเสียง นักเรียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ อย่างมีความสุข	2	
8	ปฏิบัติการฝึกขับ ร้องประสาน เสียงเพลง สรรเสริญพระ บารมี 4 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องประสานเสียง โดย ลักษณะสากลทั่วไปแล้ว ควรมีการ ประสานเสียง 4 แนว ซึ่งนักเรียน ขับร้องประสานเสียงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ควรร้องประสานเสียง 4 แนว ได้อย่าง กลมกลืนและไพเราะ	4	
9	ปฏิบัติการขับร้อง ประสาน เสียงเพลงจับมือ กันไว้ 3 แนว	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	การขับร้องเพลงประสานเสียงนั้น ควรฝึกขับร้องเพลงสระและ พยัญชนะให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิด ทักษะในการออกอักขระแบบเปิด และ นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4	
10	สอบปฏิบัติ การ ขับร้องประสาน เสียง	ศ 2.1 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/8	ตามหลักการปฏิบัติการขับร้อง ประสานเสียงสากลทั่วไป ผู้ร้อง สามารถขับร้องและถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนนำเทคนิคในการ ขับร้องแสดงออกโดยการขับร้อง ประสานเสียงอย่างกลมกลืนในกลุ่ม การขับร้องประสานเสียง	4	

แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับร่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ความรู้พื้นฐานด้านการขับร้อง

รายวิชา ขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการ
แสดงออก และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การร้องเพลง เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม การศึกษา
เรียนรู้ลักษณะของการขับร้อง เพื่อให้สามารถออกเสียง ร้องโน้ตสากล และเป็นพื้นฐานนำไปสู่การ
ปฏิบัติการขับร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสำคัญของการร้องเพลง
 - ใบความรู้
- 2) การร้องเพลงประเภทต่างๆ
 - ใบความรู้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. การแสดงความคิดเห็นเรื่อง ความสำคัญของการร้องเพลง (ชิ้นงานที่ 1.1)
2. การแสดงการเปรียบเทียบการร้องเพลงประเภทต่างๆ (ชิ้นงานที่ 1.2)

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสำคัญของการร้องเพลง
- 2) ใบงานที่ 1.2 เรื่อง การร้องเพลงประเภทต่างๆ
- 3) สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

7.3 การประเมินหลังเรียน

-

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ประเมินการแสดงความคิดเห็น เรื่องความสำคัญในการร้องเพลง
- 2) ประเมินการเปรียบเทียบการร้องเพลงประเภทต่างๆ

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ชิ้นงานที่ 1.1

แบบประเมินการแสดงความคิดเห็น

เรื่อง ความสำคัญในการร้องเพลง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ประเด็นการ แสดงความคิดเห็น	แสดงความคิดเห็นได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกประเด็น	แสดงความคิดเห็นได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกประเด็น เป็น ส่วนใหญ่	แสดงความคิดเห็น ได้ถูกต้อง เกือบครบ ทุกประเด็น	แสดงความคิดเห็น ไม่ตรงตามประเด็น ที่กำหนด
2. การแสดงผล ประกอบ	มีเหตุผลประกอบการ แสดงความคิดเห็นได้ ชัดเจน สมเหตุสมผล ครบถ้วนทุกประเด็น	มีเหตุผลประกอบการ แสดงความคิดเห็นได้ ชัดเจน สมเหตุสมผล เป็นส่วนใหญ่	มีเหตุผล ประกอบการแสดง ความคิดเห็นได้แต่ ไม่ค่อยชัดเจน ไม่สมเหตุสมผล	ไม่มีเหตุผล ประกอบการแสดง ความคิดเห็น
3. การนำเสนอ ผลงาน	นำเสนอผลงานมีความ น่าสนใจ แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ สามารถดึงดูดความ สนใจได้เป็นอย่างดี	นำเสนอผลงานมีความ น่าสนใจ แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ สามารถดึงดูดความ สนใจได้บ้างช่วง	นำเสนอผลงานมี ความคล้ายคลึงกับ แบบทั่วไป สามารถ ดึงดูดความสนใจได้ บางช่วง	นำเสนอผลงานไม่มี ความน่าสนใจ และ ดึงดูดความสนใจ ได้น้อยมาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวมยอด) ชิ้นงานที่ 1.2
แบบประเมินการเปรียบเทียบการร้องเพลงประเภทต่างๆ

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบาย ลักษณะ ความสำคัญของการ ร้องเพลง	อธิบายลักษณะของ ความสำคัญของการร้อง เพลงได้ถูกต้อง ครบถ้วน	อธิบายลักษณะของ ความสำคัญของการร้อง เพลง ได้ถูกต้องส่วน ใหญ่	อธิบายลักษณะของ ความสำคัญของการร้อง เพลงได้ถูกต้องเป็น บางส่วน	อธิบายลักษณะของ ความสำคัญของการ ร้องเพลงได้ถูกต้อง เป็นส่วนน้อยหรือ ไม่ได้เลย
2. การเปรียบเทียบ การร้องเพลง ประเภทต่างๆ	เปรียบเทียบการร้อง เพลงประเภทต่างๆได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	เปรียบเทียบการร้อง เพลงประเภทต่างๆได้ ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	เปรียบเทียบการร้อง เพลงประเภทต่างๆได้ ได้ถูกต้อง เป็น บางส่วน	เปรียบเทียบการร้อง เพลงประเภทต่างๆ ได้เป็นส่วนน้อยหรือ ไม่ได้เลย
3. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาได้สละสลวย เข้าใจ ชวนติดตาม	ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน	ใช้ภาษาไม่ค่อย เหมาะสม ไม่น่าอ่าน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	ความสำคัญเกี่ยวกับการร้องเพลง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยการเน้นกระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการร้องเพลงเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ
2. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็น เรื่องความสำคัญของการร้องเพลงเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ
3. ครูตรวจคำตอบด้วยตนเอง หรือให้นักเรียนผลัดกันตรวจคำตอบ โดยมีแนวเฉลยคำตอบ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปความสำคัญเกี่ยวกับการร้องเพลง

กิจกรรมที่ 2	การร้องเพลงประเภทต่างๆ	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนรู้ถึงการร้องเพลงประเภทต่างๆ
2. ครูให้นักเรียนเขียนอธิบาย เรื่องการร้องเพลงประเภทต่างๆ
3. ครูตรวจคำตอบด้วยตนเอง หรือให้นักเรียนผลัดกันตรวจคำตอบ โดยมีแนวเฉลยคำตอบ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปการร้องเพลงประเภทต่างๆ

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือการขับร้องประสานเสียง
- 2) ใบความรู้
- 3) ใบงาน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

การวางท่าทางและการหายใจ

รายวิชาการขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการ
แสดงออก และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การร้องเพลงได้ไพเราะให้อารมณ์ความรู้สึกเกิดสุนทรียภาพนั้น เกิดจากการวางท่าทางและการหายใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการขับร้องได้อย่างถูกวิธีและสามารถถ่ายทอดอารมณ์และสุนทรียภาพทางการร้องเพลงได้อย่างมีความสุข

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การวางท่าทาง
 - เอกสารความรู้
- 2) การหายใจเพื่อการขับร้อง
 - เอกสารความรู้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. ทดสอบปฏิบัติการวางท่าทาง
2. ทดสอบการปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้อง

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- นักเรียนปฏิบัติการวางท่าทางก่อนการเรียนที่ละคน
- นักเรียนปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องก่อนการเรียนที่ละคน

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การตอบคำถามในชั้นเรียน
- 2) การซักถามข้อสงสัยในชั้นเรียน
- 3) สังเกตการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 4) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

- นักเรียนสอบปฏิบัติหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ประเมินปฏิบัติการวางท่าทางหลังการเรียนที่ละคน
- 2) ประเมินปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องที่ละคน

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ชิ้นงานที่ 2.1

แบบประเมินปฏิบัติการวางท่าทาง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวางท่าทาง	วางท่าทาง ได้ถูกต้องครบถ้วน ทั้งหน้า-ตัว-ขา	วางท่าทาง ได้ถูกต้อง 2 อย่าง	วางท่าทาง ได้ถูกต้อง 1 อย่าง	วางท่าทาง ไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13 - 16	ดีมาก
9 - 12	ดี
5 - 8	พอใช้
1 - 4	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ชิ้นงานที่ 2.2

แบบประเมินการหายใจเพื่อการขับร้อง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การหายใจเพื่อการขับร้อง	ปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องได้ถูกต้องชัดเจน	ปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

⑧ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	การวางท่าทาง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยการเน้นกระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูสาธิตให้นักเรียนการวางท่าทางที่ถูกต้องในการร้องเพลง
2. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการวางท่าทางที่ถูกต้องในการร้องเพลง
3. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการวางท่าทางที่ถูกต้องในการร้องเพลง

กิจกรรมที่ 2	การหายใจเพื่อการขับร้อง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอน โดยการเน้นกระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูสาธิตและอธิบายให้นักเรียนดูเรื่องการหายใจเพื่อการขับร้อง
2. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเรื่องการหายใจเพื่อการขับร้อง
3. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการเรื่องการหายใจเพื่อการขับร้อง
4. ครูขออาสาสมัครออกมาสรุปเรื่องการหายใจเพื่อการขับร้อง โดยครูสรุปปิดอีกครั้งหนึ่ง

- ◆ นักเรียนสอบปฏิบัติการหายใจเพื่อการขับร้องที่ละคนหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

๑) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) เอกสารความรู้ที่ครูแจก

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

รายวิชาการขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

การเปล่งเสียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการ
แสดงออก และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติการขับร้องนั้นจะต้องศึกษาหลักการ และฝึกการเปล่งเสียงให้เกิดทักษะและ
ประสบการณ์ เพื่อจะได้ร้องเพลงได้อย่างถูกต้องหลักวิธี และเป็นพื้นฐานในการขับร้องอย่างเป็น
ธรรมชาติ

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง
- แหล่งกำเนิดเสียง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. การแสดงความคิดเห็นเรื่อง อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง (ชิ้นงานที่ 1.1)
2. การตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดเสียง (ชิ้นงานที่ 1.2)

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การทำกิจกรรมในชั้นเรียน
- 2) การให้ความร่วมมือฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) การแสดงความคิดเห็นเรื่อง อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง (ชิ้นงานที่ 1.1)
- 2) การตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดเสียง (ชิ้นงานที่ 1.2)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. เรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง	บอกและอธิบายเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องได้ถูกต้องชัดเจน	บอกและอธิบายเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	บอกและอธิบายเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องได้ถูกต้องเป็นส่วน	บอกและอธิบายเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13 - 16	ดีมาก
9 - 12	ดี
5 - 8	พอใช้
1 - 4	ปรับปรุง

⑧ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูบอกและอธิบายให้นักเรียนทราบถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง
2. ครูซักถามนักเรียนถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง

กิจกรรมที่ 2	แหล่งกำเนิดเสียง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยการเน้นกระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูเล่าและอธิบายให้นักเรียนทราบถึงแหล่งกำเนิดเสียง
2. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนนักเรียนถึงแหล่งกำเนิดเสียง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องแหล่งกำเนิดเสียง

◆ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

๑) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) เอกสารความรู้ที่ครูแจก
- 2) ใบงาน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

รายวิชาการขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

ประวัติและประเภท
ของการขับร้องประสานเสียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการ
แสดงออก และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาการขับร้องประสานเสียง ต้องเข้าใจประวัติความเป็นมา พัฒนาการ ประเภทของ
การขับร้องประสานเสียง แบบฉบับ และแบบสมัยนิยม เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบการร้องประสาน
เสียงที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ และสามารถร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่ายได้

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง
- 2) ประเภทของการขับร้องประสานเสียง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. บอกละอธิบายประวัติความเป็นมาของการขบร้องประสานเสียง (ชิ้นงานที่ 4.1)
2. บอกละอธิบายประเภทของการขบร้องประสานเสียง (ชิ้นงานที่ 4.2)

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการขบร้องประสานเสียง
- 2) ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประเภทของการขบร้องประสานเสียง
- 3) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 4) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

-

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ประเมินใบงานที่ 1.1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของการขบร้องประสานเสียง
- 2) ประเมินใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประเภทของการขบร้องประสานเสียง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ชิ้นงานที่ 4.1
แบบประเมินเรื่องประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การบอกประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียง	บอกและอธิบายเรื่องประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจน	บอกและอธิบายเรื่องประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียงได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	บอกและอธิบายเรื่องประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียงได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	บอกและอธิบายเรื่องประวัติความเป็นมาของการขั้บร้องประสานเสียงได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ชิ้นงานที่ 4.2
แบบประเมินเรื่องประเภทของการขั้บร้องประสานเสียง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ความถูกต้อง ของประเภทของ การขบร้องประสาน เสียง	บอกและอธิบาย เรื่องของประเภท ของการขบร้อง ประสานเสียง ได้ถูกต้อง ชัดเจน	บอกและอธิบาย เรื่องของประเภท ของการขบร้อง ประสานเสียง ได้ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่	บอกและอธิบายเรื่อง ของประเภทของการ ขบร้องประสานเสียง ได้ถูกต้องเป็น บางส่วน	บอกและอธิบาย เรื่องของประเภท ของการขบร้อง ประสานเสียง ได้ถูกต้องเป็นส่วน น้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

⑧ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	ประวัติความเป็นมาของการขบร้องประสานเสียง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก	

1. ครูบอกและอธิบายให้นักเรียนทราบถึงประวัติความเป็นมาของการขบร้องประสานเสียง

2. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนถึงประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง

กิจกรรมที่ 2	ประเภทของการขับร้องประสานเสียง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก	

1. ครูบอกและอธิบายให้นักเรียนทราบถึงประเภทของการขับร้องประสานเสียง
 2. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนถึงประเภทของการขับร้องประสานเสียง
 3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องประเภทของการขับร้องประสานเสียง
- ◆ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้ที่ครูแจก
- 2) ใบงาน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

เทคนิคการขับร้องประสานเสียง
และความกังวานของเสียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นักร้องประสานเสียงควรฝึกเทคนิคการขับร้องประสานเสียงเป็นประจำ โดยเฉพาะเรื่องการทำ
ให้เสียงก้องกังวาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการขับร้องรายบุคคลและทั้งกลุ่ม ซึ่งจะได้นำความรู้ไปใช้ในการ
ถ่ายทำทอคบทเพลงอย่างมีคุณภาพ

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การขยายซี โครรง
- 2) การหายใจเข้า
- 3) การหายใจออก
- 4) การสร้างเสียงก้องกังวาน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. การปฏิบัติการขยายซี่โครง
2. การปฏิบัติการหายใจเข้า
3. การปฏิบัติการหายใจออก
4. การปฏิบัติสร้างเสียงก้องกังวาน

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การปฏิบัติการขยายซี่โครง
- 2) การปฏิบัติการหายใจเข้า
- 3) การปฏิบัติการหายใจออก
- 4) การปฏิบัติสร้างเสียงก้องกังวาน
- 5) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

- 1) สอบการปฏิบัติการขยายซี่โครง
- 2) สอบการปฏิบัติการหายใจเข้า
- 3) สอบการปฏิบัติการหายใจออก

4) สอบการปฏิบัติสร้างเสียงก้องกังวาน

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

-

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียง

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียง	ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียงได้ถูกต้องชัดเจน	ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียงได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียงถูกต้อง เป็นบางส่วน	ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องประสานเสียงเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินการสร้างเสียงก้องกังวาน

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัติ การสร้างเสียงก้องกังวาน	ปฏิบัติ การสร้างเสียงก้องกังวาน ได้ถูกต้อง ชัดเจน	ปฏิบัติ การสร้างเสียงก้องกังวาน ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติ การสร้างเสียงก้องกังวาน ได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ปฏิบัติ การสร้างเสียงก้องกังวาน ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	เทคนิคการขบร้องประสานเสียง	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

1. ครูสาธิตการขยายซี่โครงให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
2. ครูสาธิตการหายใจเข้าให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
3. ครูสาธิตการหายใจออกให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
4. ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดที่ละชั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

กิจกรรมที่ 2	การสร้างเสียงก้องกังวาน	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- ◆ นักเรียนสอบปฏิบัติหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้
- 2) เอกสารวิชาการ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

เพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การร้องเพลงจะต้องเข้าใจพื้นฐานในการขับร้อง หมั่นฝึกขับร้อง สามารถนำหลักการขับร้อง
มาใช้ขับร้องเพลงปลุกใจ และบทเพลงประเภทต่างๆ โดยถ่ายทอดอารมณ์และความหมายของบทเพลง
อย่างเข้าใจและซาบซึ้ง

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เพลงชาติ
- เพลงสรรเสริญพระบารมี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 6.1 ปฏิบัติการร้องเพลงชาติ
- 6.2 ปฏิบัติการร้องเพลงสรรพระบารมี

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การปฏิบัติการขับร้องเพลงชาติ
- 2) การปฏิบัติการขับร้องเพลงชาติ
- 3) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 4) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

สอบปฏิบัติการขับร้องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

-

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินปฏิบัติการขับร้องเพลงชาติ

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัติร้องเพลงชาติ	ปฏิบัติร้องเพลงชาติได้ถูกต้องชัดเจน	ปฏิบัติร้องเพลงชาติได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติร้องเพลงชาติถูกต้องเป็นบางส่วน	ปฏิบัติร้องเพลงชาติเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินปฏิบัติขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัติร้องเพลง สรรเสริญพระ บารมี	ปฏิบัติร้องเพลง สรรเสริญพระ บารมีได้ถูกต้อง ชัดเจน	ปฏิบัติร้องเพลง สรรเสริญพระบารมี ได้ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่	ปฏิบัติร้องเพลง สรรเสริญพระบารมี ได้ถูกต้องเป็น บางส่วน	ปฏิบัติร้องเพลง สรรเสริญพระบารมี ได้ถูกต้องเป็นส่วน น้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

⑧ กิจกรรมการเรียนรู้

ปฏิบัติร้องเพลงชาติ		
กิจกรรมที่ 1	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	เวลา 2 ชั่วโมง

- 1 ครูสาธิตการร้องเพลงชาติให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 2 ครูสุรุปชั้นตอนทั้งหมดทีละชั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

กิจกรรมที่ 2	เพลงสรรเสริญพระบารมี	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- 1 ครูสาธิตการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 2 ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดทีละขั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

◆ นักเรียนสอบปฏิบัติหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

๑) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้
- 2) เอกสารวิชาการ
- 3) ซีดี

๑.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหกเหิรลม

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การขับร้องประสานเสียงนั้น มีการประสานเสียง ตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่งควรเริ่มจากเพลงที่
เรียบง่ายไม่ซับซ้อนและง่ายต่อการออกเสียง นักเรียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์อย่างมีความสุข

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหกเหิรลม

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ **ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)**

1. การปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหคเหิรลม

⑦ **การวัดและการประเมินผล**

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหคเหิรลม แนวที่กำหนด
- 2) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

- 1) สอบการปฏิบัติการขยายซี่โครง
- 2) สอบการปฏิบัติการหายใจเข้า
- 3) สอบการปฏิบัติการหายใจออก
- 4) สอบการปฏิบัติสร้างเสียงก้องกังวาล

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหกเหิรลม 2

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1.ปฏิบัติร้องเพลงวิหกเหิรลมตามแนวของตนอย่างถูกต้อง	ปฏิบัติร้องเพลงวิหกเหิรลมตามแนวของตนได้ถูกต้อง ชัดเจน	ปฏิบัติร้องเพลงวิหกเหิรลมตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติร้องเพลงวิหกเหิรลมตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ปฏิบัติร้องเพลงวิหกเหิรลมตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงวิหคเหิรลม 2 แนว	เวลา 2 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- 1 ครูสาธิตการร้องเพลงวิหคเหิรลม แนว 1 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 2 ครูสาธิตการร้องเพลงวิหคเหิรลม แนว 2 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 3 ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดทีละขั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

- ◆ นักเรียนสอบปฏิบัติหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้ โน้ตเพลง
- 2) เอกสารวิชาการ
- 3) ซีดี
- 4) เปียโน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง

เพลง แมงมุม 4 แนว

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การขับร้องประสานเสียง โดยลักษณะสากลทั่วไปแล้ว ควรมีการประสานเสียง 4 แนว ซึ่ง
นักเรียนขับร้องประสานเสียงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ควรร้องประสานเสียง 4 แนวได้อย่างกลมกลืน

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ **ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)**

1. การปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว

⑦ **การวัดและการประเมินผล**

7.1 **การประเมินก่อนเรียน**

-

7.2 **การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

- 1) การปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว(แนวที่กำหนด)
- 2) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 **การประเมินหลังเรียน**

- 1) สอบการปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว

7.4 **การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)**

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ปฏิบัติร้องเพลงแมงมุม ตามแนวของตนเองอย่างถูกต้อง	ปฏิบัติร้องเพลงแมงมุม ตามแนวของตนเองได้ถูกต้องชัดเจน	ปฏิบัติร้องเพลงแมงมุม ตามแนวของตนเองได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติร้องเพลงแมงมุม ตามแนวของตนเองได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ปฏิบัติร้องเพลงแมงมุม ตามแนวของตนเองได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	ปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงแมงมุม 4 แนว	เวลา 4 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- 1 ครูสาธิตการร้องเพลงแมงมุม แนว 1 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 2 ครูสาธิตการร้องเพลงแมงมุม แนว 2 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 3 ครูสาธิตการร้องเพลงแมงมุม แนว 3 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 4 ครูสาธิตการร้องเพลงแมงมุม แนว 4 ให้นักเรียนดูและฟังเป็นแบบอย่างแล้วทีละประโยคให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม
- 5 ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดที่ละขั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

- ◆ นักเรียนสอบปฏิบัติหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้
- 2) เอกสารวิชาการ
- 3) ซีดี
- 4) เปียโน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

สอบปฏิบัติรวม

การขับร้องประสานเสียง

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ตามหลักการปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงสากลทั่วไป ผู้ร้องสามารถขับร้องและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนนำเทคนิคในการขับร้องแสดงออกโดยการขับร้องประสานเสียงอย่างกลมกลืนในกลุ่มการขับร้องประสานเสียง

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. สอบการปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การสอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน
- 2) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

-

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินสอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของตนอย่างถูกต้อง	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของตนได้ถูกต้อง ชัดเจน	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียนตามแนวของตนได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	สอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน	เวลา 4 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- 1 ครูสาธิตให้นักเรียนจับกลุ่มให้ครบตามจำนวนเสียงที่นักเรียนเลือกเพลงมาสอบ แล้วออกมาสอบทีละกลุ่ม
- 2 ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดที่ละชั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

◆ นักเรียนสอบปฏิบัติ

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้โน้ตเพลง
- 2) เอกสารวิชาการ
- 3) ซีดี
- 4) เปียโน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

รายวิชาขับร้องประสานเสียง
มัธยมศึกษาปีที่ 4

สอบปฏิบัติรวมวง
การขับร้องประสานเสียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

① มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ศ 2.1 ม.4-6/4 อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลในอัตราจังหวะต่างๆ
ม.4-6/5 ร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก
และคุณภาพของการแสดง

② สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ตามหลักการปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงสากลทั่วไป ผู้ร้องสามารถขับร้องและ
ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนนำเทคนิคในการขับร้องแสดงออกโดยการขับร้องประสานเสียง
อย่างกลมกลืนในกลุ่มการขับร้องประสานเสียง

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

⑥ ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. สอบการปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน

⑦ การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

-

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การสอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงที่นักเรียนเลือกจากในบทเรียน
- 2) การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7.3 การประเมินหลังเรียน

-

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินสอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน

รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของตัวอย่างถูกต้อง	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน ตามแนวของคนที่ถูกต้องชัดเจน	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียนตามแนวของคนที่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียนตามแนวของคนได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	สอบปฏิบัติร้องเพลงการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียนตามแนวของคนที่ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ได้เลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
1 - 3	ปรับปรุง

๘ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1	สอบปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงเพลงในบทเรียน	เวลา 4 ชั่วโมง
	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	

- 1 ครูสาธิตให้นักเรียนจับกลุ่มให้ครบตามจำนวนเสียงที่นักเรียนเลือกเพลงมาสอบ แล้วออกมาสอบทีละกลุ่ม
- 2 ครูสรุปขั้นตอนทั้งหมดที่ละชั้นอีกหนึ่งรอบเป็นการสรุป

◆ นักเรียนสอบปฏิบัติ

๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) ใบความรู้โน้ตเพลง
- 2) เอกสารวิชาการ
- 3) ซีดี
- 4) เปียโน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต

ในการวิพากษ์โครงสร้างหลักสูตรฉบับร่างร่วมกันของผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเป็นบทสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการวิพากษ์โครงสร้างหลักสูตรฉบับร่างเป็น 2 ประเด็น คือ

1) ประเด็นการปรับแก้ไข 2) ประเด็นเพิ่มเติม ดังบทสรุปต่อไปนี้

1) ประเด็นการปรับแก้ไข

1. ขอบเขตของเนื้อหา โดยจำเป็นต้องยึดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพราะเป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
2. การกำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละระดับ ควรมีความยืดหยุ่น ตามสถานการณ์และศักยภาพของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
3. กิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติเพราะเป็นวิชานี้เน้นปฏิบัติ ดังนั้นการวัดและประเมินผลควรประเมินให้ตรงกับการปฏิบัติจริงเพื่อผู้เรียนเกิดทักษะจริงๆ
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการแบ่งกลุ่มเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก
5. ตรวจสอบเรื่องการเรียงลำดับเนื้อหาทฤษฎีให้เป็นขั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนจะมีความเข้าใจเป็นลำดับขั้น จะทำให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจกระบวนการขั้นตอนของการขับร้องประสานเสียง ที่ทำที่ไปและทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพตระหนักรู้ชัดเจนยิ่งขึ้น
6. แก้ไขรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่
7. หัวข้อ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด ให้เลือกเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

2) ประเด็นเพิ่มเติม ได้แก่

1. เพิ่มผลการเรียนรู้ แทนมาตรฐานและตัวชี้วัด เป็นผลการเรียนรู้ทั้งหมดของ 1 รายวิชา โดยเขียนคู่มากับคำอธิบายรายวิชา จำนวน 6 รายวิชา ได้แก่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

2. เพิ่มชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป ลงไปในแผนการจัดการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
3. เขียนคำอธิบายรายวิชา แยกออกเป็น 6 รายวิชา
4. การเขียนคำอธิบายรายวิชานั้น ต้องบรรยายออกมาให้เป็นในลักษณะเนื้อหาของ ประสานเสียงอย่างเดียวโดยเฉพาะ ไม่เอาสาระอื่นมาเขียนด้วย มุ่งไปที่การจับร้อง ประสานเสียงโดยตรง

ตอนที่ 6 หลักสูตรฉบับแก้ไข โดยคำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ฉบับปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลตามคำแนะนำจากการวิพากษ์ หลักสูตร ประกอบไปด้วย

- คำอธิบายรายวิชา 6 รายวิชา และผลการเรียนรู้
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
- โครงสร้างรายวิชา 6 รายวิชา
- แผนการจัดการเรียนรู้ 1 รายวิชา (ฉบับนำร่อง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ๓32261

ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียง ความหมายของการขับร้องประสานเสียง ประวัติความเป็นมา อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ ตลอดจนภาษามือ แสนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ) และฝึกทักษะปฏิบัติ การฝึกกลมหายใจ การออกเสียง พร้อมกับแบบฝึกหัดเพลงขับร้องประสานเสียง ประเภทเพลง ราวด์ หรือ แคนนอน อย่างง่าย

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ด้วยสติปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้

1. บอกความหมายของการขับร้องประสานเสียง
2. เล่าประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง
3. ระบุอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ
4. อธิบายภาษามือ แสนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)
5. ปฏิบัติทักษะ การฝึกกลมหายใจ
6. ปฏิบัติทักษะ การออกเสียง
7. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลง ราวด์ หรือ แคนนอน ได้อย่างชัดเจน และไพเราะ

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ศ32262

ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียง ประเภทของการขับร้อง การแบ่งระดับเสียง ในการขับร้องประสานเสียง ทักษะการเก็บลมหายใจ ท่าทางการยืน (POSTURE) ขณะขับร้อง ท่าทางการนั่งร้อง พร้อมกับแบบฝึกหัดเพลงขับร้องประสานเสียง ประเภทเพลง ราวด์ หรือ แคนนอน ประสานเสียง 2 แนว อย่างง่าย

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติ ในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างเป็น ขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม โดยการและสั่งสมประสบการณ์ความรู้ อย่างมีคุณภาพ

ผลการเรียนรู้

1. บอกประเภทของการขับร้อง
2. อธิบายการแบ่งระดับเสียงในการขับร้องประสานเสียง
3. ปฏิบัติทักษะท่าทางการยืน (POSTURE) ขณะขับร้อง
4. ปฏิบัติทักษะท่าทางการนั่งร้อง
5. ปฏิบัติทักษะ การเก็บลมหายใจ
6. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลง ราวด์ หรือ แคนนอน และ เพลงประสานเสียง 2 แนว ได้อย่างราบรื่นและไพเราะ

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ศ32263

ศึกษาทฤษฎีการขับร้องประสานเสียงเรื่อง บรรทัด 5 เส้น โน้ต จังหวะ การเปิดช่องคอ เพื่อเปล่งเสียงการกล่าเสียงให้กลม การฝึกเคลื่อนไหวลิ้น พร้อมกับแบบฝึกหัดเพลงขับร้องประสานเสียง ประเภทเพลงประสานเสียง 2 แนว และ 3 แนว อย่างง่าย

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม โดยการและตั้งสมประสงค์ ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้

1. ระบุส่วนประกอบของบรรทัด 5 เส้น
2. อ่าน โน้ต และ จังหวะ ของแบบหัดการขับร้องประสานเสียง
3. บอกวิธีการการเปิดช่องคอ
4. อธิบายการเปล่งเสียงและการกล่าเสียงให้กลม
5. ปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวลิ้น
6. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลงประสานเสียง 2 แนว และ 3 แนว ตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและไพเราะ

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ๓32264

ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่งและปฏิบัติทักษะการควบคุมทิศทางของเสียง การฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำภาษา การฝึกพยัญชนะสระ ขับร้องเพลงประสานเสียง 2 แนว และ 3 แนว แบบมีโครงสร้างซับซ้อนปานกลาง

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม โดยการหมั่นฝึกฝนขับร้องและสั่งสมประสบการณ์ความรู้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

ผลการเรียนรู้

1. บอกวิธีการถ่ายทอดอารมณ์เพลง
2. อธิบายการใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง
3. ระบุการควบคุมทิศทางของเสียง
4. ปฏิบัติทักษะการฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำภาษา
5. ปฏิบัติทักษะการฝึกพยัญชนะสระ
6. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลงประสานเสียง 2 แนว และ 3 แนว แบบมีโครงสร้างซับซ้อนปานกลาง ได้อย่างถูกต้องและกลมกลืน

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ศ32265

ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียง การแปลความหมายของบทเพลง การบำรุงรักษาเสียง การฝึกความถี่ของเสียง การสั่นเสียง การฝึกขับร้องสเกลเสียง เทคนิคการวอร์มเสียง พร้อมกับแบบฝึกหัดเพลงขับร้องประสานเสียง ประเภทเพลง 3 แนว และ 4 แนว โครงสร้างซับซ้อน

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลัก โดยการหมั่นฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องและตั้งสมประสงค์ความรู้อย่างมีคุณภาพ

ผลการเรียนรู้

1. บอกการแปลความหมายของบทเพลง
2. อธิบายวิธีการบำรุงรักษาเสียง
3. ปฏิบัติทักษะการฝึกความถี่ของเสียง
4. ปฏิบัติทักษะการสั่นเสียง
5. ปฏิบัติทักษะการฝึกขับร้องสเกลเสียง
6. ปฏิบัติทักษะ เทคนิคการวอร์มเสียง
7. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลง 3 แนว และ 4 แนว โครงสร้างซับซ้อน ได้อย่างซาบซึ้งถูกต้องและกลมกลืน

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ศ32266

ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานการขับร้องประสานเสียง การออกกำลังกาย คุณสมบัติของนักร้องประสานเสียง การฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ การฝึกขับร้องเนื้อร้องและทำนอง การผ่อนคลายความตึงเครียดขณะขับร้อง พร้อมกับปฏิบัติแบบฝึกหัดเพลงขับร้องประสานเสียง 3 แนว และ 4 แนว แบบมีโครงสร้างซับซ้อน

โดยเน้นกระบวนการทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง ซึ่งใช้ข้อมูลจากการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง ฝึกทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจกระบวนการทักษะการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลัก โดยการหมั่นฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องและตั้งสมประสงค์ความรู้ อย่างมีคุณภาพ

ผลการเรียนรู้

1. บอกวิธีการออกกำลังกาย เพื่อการขับร้องประสานเสียง
2. อธิบายคุณสมบัติของนักร้องประสานเสียง
3. ปฏิบัติทักษะการฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ
4. ปฏิบัติทักษะการฝึกขับร้องเนื้อร้องและทำนอง
5. ปฏิบัติทักษะ การผ่อนคลายความตึงเครียดขณะขับร้อง
6. ขับร้องเพลงแบบฝึกหัด ขับร้องประสานเสียงประเภทเพลง 3 แนว และ 4 แนว
โครงสร้างซับซ้อน ได้อย่างซาบซึ้งถูกต้องและกลมกลืน

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ศ32261

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความหมายของ การขับร้อง ประสานเสียง และประวัติ ความเป็นมา ของการขับร้อง ประสานเสียง	1-2	ความหมายของการขับร้อง ประสานเสียง ความรู้ในเรื่อง ประวัติความเป็นมาของการขับ ร้องประสานเสียงและสิ่งที่เป็น คุณค่าทางวัฒนธรรม	4	10
2	อวัยวะที่ เกี่ยวข้องกับ การหายใจ	3	อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ -กล่องเสียง -ขากรรไกร -เส้นเสียง -กระบังลม	4	10
3	ภาษามือ แฮนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)	4	ความหมายภาษามือ แฮนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)	4	10
4	การฝึกกลม หายใจ	5	การฝึกกลมหายใจ -ลักษณะการหายใจในการร้อง เพลง -การหายใจเข้า -การหายใจออก	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	การออกเสียง	6	วิธีการออกเสียง การเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำ ภาษา	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลงหนูมาลี	7	แบบฝึกเพลง หนูมาลี	4	20
7	แบบฝึกหัด เพลงแมงมุม ลาย 2 แนว	7	แบบฝึกเพลง แมงมุมลาย 2 แนว	4	20
8	สอบทักษะ ปฏิบัติ	7	แบบฝึกเพลง หนูมาลี และสัญลักษณ์มือ แมงมุมลาย 2 แนว	6	10

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ศ32262

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ประเภทของ การขับร้อง	1	ประเภทของการขับร้อง -การขับร้องเดี่ยว -การขับร้องหมู่ -การขับร้องประสานเสียง	4	10
2	การแบ่งระดับ เสียงในการขับ ร้องประสาน เสียง	2	การแบ่งระดับเสียงในการขับ ร้องประสานเสียง -ผู้หญิงเสียงสูง (โซปราโน) -ผู้หญิงเสียงต่ำ (อัลโต) -ผู้ชายเสียงสูง (เทนเนอร์) -ผู้ชายเสียงต่ำ (เบส)	4	10
3	ทักษะการเก็บ ลมหายใจ	3	ทักษะการเก็บลมหายใจ -วิธีขั้นตอนในการฝึกทักษะ ปฏิบัติ	4	10
4	ท่าทางการยืน (POSTURE) ขณะขับร้อง ท่าทางการนั่ง ร้อง	4-5	ท่าทางการยืน (POSTURE) -วิธีขั้นตอนในการฝึกทักษะ ปฏิบัติ ท่าทางการยืนขณะร้อง ท่าทางการนั่งร้อง -วิธีขั้นตอนในการฝึกทักษะ ปฏิบัติ ท่าทางการนั่งขณะร้อง	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	แบบฝึกหัด เพลง จำใจผลไม้	6	แบบฝึกเพลง จำใจผลไม้ (เพลงแนวเดี่ยว)	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลง เสียงใคร	6	แบบฝึกเพลง เสียงใคร (แคนนอน)	4	20
7	แบบฝึกหัด เพลง วี แซล โอ เวอร์คัม	6	แบบฝึกเพลง วี แซล โอเวอร์คัม (2 แนว อย่างง่าย)	4	20
8	สอบทักษะ ปฏิบัติตามแบบ ฝึกที่กำหนด	6	สอบทักษะปฏิบัติตามแบบฝึกที่ กำหนด	6	10

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ศ32263

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	บรรทัด 5 เส้น อ่าน โน้ต และ จังหวะ	1-2	-ความหมายของบรรทัด 5 เส้น -ลักษณะบรรทัด 5 เส้น -โน้ตสากล -ความหมายของจังหวะ -จังหวะประเภทต่างๆ	4	10
2	วิธีการการเปิด ช่องคอ	3	หลักการเปิดช่องคอ -ความหมายของการเปิดช่องคอ -ลักษณะการเปิดช่องคอ -วิธีปฏิบัติการเปิดช่องคอ -ฝึกปฏิบัติการเปิดช่องคอ	4	10
3	การเปล่งเสียง และการেলা เสียงให้กลม	4	-วิธีการเปล่งเสียง -วิธีการেলাเสียงให้ไพเราะ	4	10
4	ทักษะ ปฏิบัติการ เคลื่อนไหวลิ้น	5	ทักษะปฏิบัติการเคลื่อนไหวลิ้น -การขยับปาก -การขยับริมฝีปาก -การเคลื่อนไหวลิ้น -แบบฝึกหัด	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	แบบฝึกหัด เพลง รัก	6	แบบฝึกเพลง รัก	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลง จับมือไว้	6	แบบฝึกเพลง จับมือไว้	4	20
7	แบบฝึกหัด เพลง อิมฮุ่น	6	แบบฝึกเพลง อิมฮุ่น (2 แนว)	4	20
8	สอบทักษะ ปฏิบัติตามแบบ ฝึกที่กำหนด	6	สอบทักษะปฏิบัติ ตามแบบฝึกที่กำหนด	6	10

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ศ32264

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การถ่ายทอด อารมณ์เพลง	1	การถ่ายทอดอารมณ์เพลง -สีหน้า -แววตา -ท่าทาง	4	10
2	การใช้เสียงให้ ถูกตำแหน่ง	2	การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง (Voice Register) -ระดับเสียงต่ำ (Chest Tone) -ระดับเสียงกลาง (Mouth and Throat Tones) -ระดับเสียงสูง (Head Tones)	4	10
3	ทักษะการ ควบคุมทิศทาง ของเสียง	3	ทักษะปฏิบัติการควบคุมทิศทาง ของเสียง -การ โฟกัสเสียง -การ โปรเจกเสียง	4	10
4	การเปล่งเสียง เป็นถ้อยคำ ภาษา การฝึกออก เสียงพยัญชนะ และสระ	4-5	-การร้องเสียงต่อเนื่อง แบบฝึกหัด -การร้องเสียงสั้น แบบฝึกหัด -การฝึกออกเสียงพยัญชนะ -การออกเสียงสระ	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	แบบฝึกหัด เพลง โนนาน โน บีส พาชม	6	แบบฝึกเพลง โนนา โนบีส พาชม	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลง สามัคคี ชุมนุม (ราวด์)	6	แบบฝึกเพลง สามัคคีชุมนุม (ราวด์)	4	20
7	แบบฝึกหัด เพลง It is a Small World	6	แบบฝึกเพลง It is a Small World	4	20
8	สอบทักษะ ปฏิบัติตามแบบ ฝึกที่กำหนด	6	สอบทักษะปฏิบัติตามแบบฝึกที่ กำหนด	6	10

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 รหัส ศ32265

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การแปล ความหมายของ บทเพลง	1	การแปลความหมายของบทเพลง -การตีความบทเพลง -หลักสำคัญของการตีความบท เพลง -วิธีการคิดเพื่อใส่อารมณ์เพลง	4	10
2	การบำรุงรักษา เสียง	2	การบำรุงรักษาเสียง -สุขภาพ -อาหาร -การดูแลตนเอง	4	10
3	การฝึกความ ก้องกังวานของ เสียง การสั้นเสียง	3-4	-การฝึกความก้องกังวานของ เสียง -การสั้นเสียง	4	10
4	การฝึกขับร้อง สเกลเสียง เทคนิคการ วอร์มเสียง	5-6	การฝึกขับร้องสเกลเสียง -แบบฝึกหัด เทคนิคการวอร์มเสียง -แบบฝึกหัด	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	แบบฝึกหัด เพลง รัก	7	แบบฝึกเพลง เพลง รัก	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลง สายฝน	7	แบบฝึกเพลง เพลง สายฝน	4	20
7	แบบฝึกหัด เพลง ลมหนาว	7	แบบฝึกเพลง เพลง ลมหนาว	4	20
8	สอบทักษะ ปฏิบัติตามแบบ ฝึกที่กำหนด	7	สอบทักษะปฏิบัติตามแบบฝึกที่ กำหนด	6	10

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม การขับร้องประสานเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 รหัส ศ32266

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การออกกำลัง กายเพื่อการร้อง เพลง	1	-การฝึกยืดกล้ามเนื้อ -การฝึกกล้ามเนื้อท้อง -การฝึกความแข็งแรงของขาและ สะโพก -การฝึกความแข็งแรงของขาด้วย การกระโดด	4	10
2	คุณสมบัติของ นักร้อง ประสานเสียง	2	คุณสมบัติของ นักร้องประสานเสียง -ด้านความรับผิดชอบส่วนตัว -ด้านความรับผิดชอบส่วนรวม -ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ฟัง	4	10
3	การฝึกขับร้อง ตามเสียง ต้นแบบ	3	การฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ -วิธีการฟัง -วิธีการฝึกขับร้อง	4	10
4	การฝึกขับร้อง เนื้อร้องและ ทำนอง	4	การฝึกขับร้องเนื้อร้อง และทำนอง -วิธีการฝึกขับร้องเนื้อร้อง -วิธีการฝึกขับร้องทำนอง	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	ผลการ เรียนรู้	สาระสำคัญ (สาระเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	การผ่อนคลาย ความตึงเครียด	5	-แบบฝึกหัดลดความตึงเครียด -การฝึกซ้อมเพื่อความผ่อนคลาย	4	10
6	แบบฝึกหัด เพลง บัวขาว	6	แบบฝึกเพลง บัวขาว 4 แนว	8	30
7	สอบทักษะ ปฏิบัติตามแบบ ฝึกที่กำหนด	6	สอบทักษะปฏิบัติตามแบบฝึกที่ กำหนด	4	20

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน ความหมายและประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้ความหมายของการขับร้องประสานเสียง
- 1.2 เข้าใจประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของการขับร้องประสานเสียง
- 2.2 ประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับการร้องเพลงในยุคปัจจุบัน

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงความหมายของการขับร้องประสานเสียง
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบและครูสรุปให้นักเรียนอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูอธิบายเล่าถึงประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียง อย่างเป็นขั้นตอน โดยเรียงลำดับเนื้อหาของยุคสมัยต่างๆ ในแต่ละยุคสมัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติ ความเป็นมาให้นักเรียนฟัง
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามเป็นกรณีตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาสาระความหมายการขับร้องประสานเสียงและประวัติความเป็นมาของการขับร้องประสานเสียงอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายสรุปเนื้อหาเป็นประเด็นหลัก เพื่อง่ายต่อการลำดับความเข้าใจ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน *อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ*

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้จักอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ ในการขับร้องประสานเสียง
- 1.2 เข้าใจระบบการหายใจในการขับร้องประสานเสียง
- 1.3 นักเรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของอวัยวะทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับระบบการหายใจในชีวิตมนุษย์

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงความสำคัญของระบบการหายใจ
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบถึงความสำคัญของการหายใจ
- 2 ครูอธิบายเล่าถึงอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบการหายใจ อย่างเป็นขั้นตอน โดยเรียงลำดับเนื้อหาของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ ให้นักเรียนฟังตามลำดับ
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามเป็นกรณีตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาสาระเรื่องอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายสรุปเนื้อหาเป็นประเด็นหลัก เพื่อง่ายต่อการลำดับความเข้าใจ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน ภาษามือ แอนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้ความหมายของภาษามือแอนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนในการทำภาษามือ แอนด์ซาย (สัญลักษณ์มือ)

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของภาษามือ
- 2.2 (สัญลักษณ์มือ)

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาในการสื่อสาร

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงความหมายของภาษามือ
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบและครูสรุปความหมายของภาษามือให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตภาษามือ และให้นักเรียนดูรูป(สัญลักษณ์มือ) อย่างเป็นขั้นตอน โดยให้นักเรียนลองฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆกัน ทีละขั้นๆ
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามเป็นกรณีตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา(สัญลักษณ์มือ)อีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปเนื้อหา(สัญลักษณ์มือ) โดยการลำดับเนื้อหาทีละขั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน การฝึกกลมหายใจ

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ การฝึกกลมหายใจ
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 การฝึกกลมหายใจ

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญในการร้องเพลงคือ ลมหายใจ

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการฝึกกลมหายใจ
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการฝึกกลมหายใจอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูอธิบายพร้อมกับสาธิตขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ โดยให้ทุกคนฝึกปฏิบัติพร้อมๆ กันทีละชั้น โดยมีครูดูแลและแก้ไขแนะนำอย่างใกล้ชิด จนจบกระบวนการ
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายการตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการฝึกกลมหายใจอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ โดยการลำดับเนื้อหาทีละชั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน การฝึกกลมหายใจ

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ การฝึกกลมหายใจ
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 การฝึกกลมหายใจ

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญในการร้องเพลงคือ ลมหายใจ

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการฝึกกลมหายใจ
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการฝึกกลมหายใจอีกครั้งหนึ่ง
- 2 ครูอธิบายพร้อมกับสาธิตขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ โดยให้ทุกคนฝึกปฏิบัติพร้อมๆ กันทีละชั้น โดยมีครูดูแลและแก้ไขแนะนำอย่างใกล้ชิด จนจบกระบวนการ
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายการตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการฝึกกลมหายใจอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนการฝึกกลมหายใจ โดยการลำดับเนื้อหาทีละชั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน การออกเสียง

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ ออกเสียง
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนการออกเสียง

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 การฝึกการออกเสียง

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญในการฝึกออกเสียงร้องเพลง

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงความจำเป็นในการออกเสียงร้องเพลง
 - 1.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความจำเป็นในการออกเสียง
- 2 ครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการฝึกออกเสียง โดยให้ทุกคนฝึกปฏิบัติพร้อมๆ กันทีละชั้น โดยมีครูดูแลและแก้ไขแนะนำอย่างใกล้ชิด จนจบกระบวนการ
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายการตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการฝึกออกเสียงอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนการฝึกออกเสียง โดยการลำดับเนื้อหาทีละชั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน แบบฝึกหัด เพลง หนูมาลี

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ ร้องเพลงหนูมาลี
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนการฝึกร้องเพลง หนูมาลี

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 แบบฝึกหัดเพลง หนูมาลี

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาทฤษฎีที่เรียนตั้งแต่ครั้งแรกว่า นำความรู้ที่เรียนมา มาฝึกปฏิบัติในแบบฝึก เพลงหนูมาลี

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงลักษณะของแบบฝึก เพลงหนูมาลี
 - 1.1 ครูซักถามและให้นักเรียนช่วยกันสรุปอธิบายลักษณะของเพลงหนูมาลี
- 2 ครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการร้องเพลงหนูมาลี โดยให้ทุกคนฝึกปฏิบัติพร้อมๆกันทีละวรรค โดยมีครูดูแลและแก้ไขแนะนำอย่างใกล้ชิด จนจบกระบวนการขั้นตอนแบบฝึกเพลง หนูมาลี
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายกรณีตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการฝึกร้องเพลงหนูมาลีอีกครั้ง เพื่อทวนความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนฝึกร้องเพลงหนูมาลี โดยลำดับเนื้อหาทีละขั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน แบบฝึกหัด เพลง แมงมุมลาย 2 แนว

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ ร้องเพลง แมงมุมลาย 2 แนว
- 1.2 เข้าใจขั้นตอน ปฏิบัติ การฝึกเพลง แมงมุมลาย 2 แนว

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 แบบฝึกหัดเพลง แมงมุมลาย 2 แนว

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับวิธีการขั้นตอนภาพรวมในแบบฝึกหัด เพลงแมงมุมลาย

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงลักษณะของแบบฝึก เพลงแมงมุมลาย
 - 1.1 ครูซักถามและนักเรียนช่วยกันสรุปอธิบายลักษณะของเพลงแมงมุมลาย
- 2 ครูอธิบายพร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนการร้องเพลงแมงมุมลาย 2 แนว โดยให้ทุกคน ฝึกปฏิบัติพร้อมๆกันทีละวรรค และแบ่งออกเป็นกลุ่ม โดยมีครูดูแลและแก้ไข แนะนำ อย่างใกล้ชิด จนจบ กระบวนการขั้นตอนแบบฝึกเพลงแมงมุมลาย 2 แนว
- 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเป็นระยะ และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายการ ตามสมควร
- 4 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการฝึกร้องเพลงแมงมุมลายอีกครั้ง เพื่อทวน ความเข้าใจ

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนฝึกร้องเพลงแมงมุมลายอีกครั้ง โดยลำดับเนื้อหา ทีละขั้นๆ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

วิชาขับร้องประสานเสียง (สาระเพิ่มเติม)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1

รหัส ศ32261

จำนวน 4 ชั่วโมง

ชื่อแผน สอบทักษะปฏิบัติ

1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้วิธีการ การสอบทักษะปฏิบัติ
- 1.2 เข้าใจขั้นตอนกระบวนการสอบทักษะปฏิบัติ

2 สาระการเรียนรู้

- 2.1 สอบทักษะปฏิบัติ

3 กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ ครูสนทนาเกี่ยวกับวิธีการขั้นตอนภาพรวมในการสอบทักษะปฏิบัติ

ขั้นสอน

- 1 ครูอธิบายถึงความสำคัญในการสอบทักษะปฏิบัติ
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีเวลาเตรียมตัวและฝึกซ้อมก่อนการสอบทักษะปฏิบัติจริง
- 3 ครูเริ่มให้นักเรียนทยอยสอบทักษะปฏิบัติทีละคน จนเสร็จสิ้นกระบวนการสอบทุกคน
- 4 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และตอบคำถามและแก้ไขเป็นรายการณี่ตามสมควร

ขั้นสรุป

- 1 ครูอธิบายและสาธิตสรุปขั้นตอนทักษะปฏิบัติที่ถูกต้องให้นักเรียนดูอีกครั้ง
- 2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และตอบคำถามนักเรียนเป็นการสรุป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา การขับร้องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การได้มาซึ่งหลักสูตรรายวิชาการขับร้องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติ ซึ่งเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง จากการค้นคว้า เอกสาร ตำราและข้อมูลทางวิชาการ ประกอบกับการได้รับคำแนะนำข้อมูลพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ได้แนะแนวทางมานั้น มีความสำคัญที่เป็นรากฐานที่ถูกต้อง และเป็นขั้นตอนในการปฏิบัตินำไปสู่การพัฒนาในรายวิชาขับร้องประสานเสียง 2 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านข้อมูลของทฤษฎีการขับร้องประสานเสียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ข้อมูลพื้นฐานของหลักการขับร้องประสานเสียง การเรียงลำดับเนื้อหาค้นตอนทางทฤษฎีนั้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาการขับร้องประสานเสียงอย่างยิ่ง โดยมีขั้นตอนในการเรียงลำดับและจัดเรียงหมวดหมู่ดังนี้

พื้นฐานด้านทฤษฎีการขับร้องประสานเสียง

ทฤษฎีการขับร้องประสานเสียงได้แก่ ความหมายของการขับร้องประสานเสียง ประเภทของการขับร้องประสานเสียง การแบ่งระดับเสียงในการขับร้องประสานเสียง อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องแหล่งกำเนิดเสียง

2. ด้านทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง

นอกจากข้อมูลด้านทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาการขับร้องประสานเสียงแล้วนั้น และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือ ทักษะการปฏิบัติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการประสานเสียง แล้วนำมาเรียบเรียงจัดหมวดหมู่ ประกอบกับการค้นคว้าเอกสารตำราวิชาการและคู่มือต่างๆ สามารถวิเคราะห์เป็นทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงดังต่อไปนี้

ทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียง

ทักษะปฏิบัติการขับร้องประสานเสียงมีดังนี้ การเปิดช่องคอเพื่อเปล่งเสียง การฝึกเคลื่อนไหวลิ้น การใช้เสียงให้ถูกตำแหน่ง (Voice Register) การฝึกควบคุมฐานและกรณ์เพื่อเปล่งเสียงพยางค์ การฝึกเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำภาษา การฝึกขับร้องสเกลเสียง การฝึกขับร้องทำนอง การฝึกขับร้องตามเสียงต้นแบบ การฝึกขับร้องเนื้อร้อง และทำนอง เทคนิคพิเศษในการขับร้องเพลง

อภิปรายผล

จากการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา การขับร้องประสานเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์กรความรู้การขับร้องประสานเสียง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล องค์กรความรู้การขับร้องประสานเสียง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือด้านทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติ การขับร้องประสานเสียงนั้นมีความจะเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะการขับร้องประสานเสียงนั้นเป็นการเน้นและอาศัยทักษะและการฝึกฝนเป็นหลัก การขับร้องประสานเสียงให้มีคุณภาพสูงนั้นล้วนแล้วแต่เกิดจากการหมั่นฝึกฝนตั้งแต่ขั้นพื้นฐานของการฝึก อ้าปาก ออกเสียง ตลาดจนแบบฝึกหัดและขั้นตอนต่างๆที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ละฝึกฝน ในขณะเดียวกันความรู้ทางด้านทฤษฎีก็เป็นสิ่งจำเป็นและขาดหายไปไม่ได้ ด้วยทฤษฎีต่างๆของการขับร้องประสานเสียงนอกจากจะทราบที่มาที่ไปของประวัติต่างๆแล้ว ยังมีต้นกำเนิดของเสียงมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ถึงคุณค่าและความพิเศษที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน และยังมีวิธีที่สามารถควบคุมธรรมชาติที่อยู่ในตัวเรา และสามารถดึงออกมาใช้ตามที่เราได้อยู่ได้ดีอีกด้วย

2. ข้อมูลบทสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องประสานเสียง จากสมาคมขับร้องประสานเสียง แห่งประเทศไทยพบว่า การขับร้องประสานเสียงนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมากๆ เพราะ

การขับร้องประสานเสียงต้องอาศัยเสียงมนุษย์ การร้องเพลงคนเดียวนั้นไม่ยุ่งยากนัก แต่การที่เราต้องร้องกับคนจำนวนหมื่นๆ นั้นแปลว่า นักร้องทุกคนต้องหมั่นฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ทั้งรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม โดยเฉพาะหากเป็นวิชาการขับร้องประสานเสียงด้วยแล้วนั้น เป็นการดีที่ผู้เรียนจะได้โอกาสในการฝึกสมาธิ รับผิดชอบต่อส่วนรวม ต่อตนเอง และฝึกความอดทน อดกลั้น มีวินัย

ซึ่งการฝึกขับร้องประสานเสียงนั้น หลังจากเรียนทฤษฎีพื้นฐานแล้ว การฝึกทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก ควรเริ่มฝึกจากเพลงที่ง่ายๆ ง่ายๆ สั้นๆ หรือเป็นบทเพลงที่คุ้นหู จะได้ง่ายต่อการจำ รวมไปถึงการฝึกกระบวนการหายใจต้องฝึกให้เกิดความเคยชิน จนสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ การกำหนดลมหายใจที่ดีจะส่งผลให้การขับร้องประสานเสียงดำเนินไปอย่างราบรื่นไม่ติดขัด ด้วยช่วงหายใจที่บางครั้งไม่ได้รับการฝึกฝนที่ดี หรือฝึกไม่มากพอ จะทำให้ลมหายใจสั้น ไม่สามารถร้องเพลงประโยคยาวๆ ได้อย่างราบรื่น ซึ่งมีผลในด้านสุนทรียภาพด้านดนตรีโดยตรง

การฝึกขับร้องประสานเสียงในระดับมัธยมนั้นหากได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ชั้น มัธยมต้นแล้วจะทำให้เกิดทักษะที่สั่งสม มีประสบการณ์ และมีการพัฒนาด้านการขับร้องประสานเสียงขึ้นเป็นลำดับ เป็นการส่งผลดีทั้งตัวผู้เรียนเอง และโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญและขาดไปไม่ได้ในการเรียนวิชาการขับร้องประสานเสียงนั้นก็คือ การรวมวงฝึกซ้อมกับกลุ่มใหญ่ จะเป็นการขับร้องประสานเสียงไม่ได้หากร้องคืออยู่คนเดียว ร้องเพราะอยู่คนเดียว ดังนั้นการรวมวงจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นกุญแจที่สำคัญที่ทำให้เกิดการขับร้องประสานเสียง เพราะการขับร้องประสานเสียง สมาชิกแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่อเสียงที่ตนร้องเอาไว้ ไม่เพีย ไม่ผิด และต้องร้องออกมาได้ด้วย ความกลมกลืน ราบรื่น จึงเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในการรวมวง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาขับร้องประสานเสียงให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้เรียนหากเวลาในการเรียนน้อย ไม่สามารถจับบทเรียนในคาบเรียนได้ควรมีการนัดชดเชยหรือฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน เพราะทักษะความชำนาญเกิดจากการทำซ้ำบ่อยๆ นั่นคือการหมั่นฝึกซ้อม
2. เพลงที่ใช้ฝึกซ้อมในแผนการสอนสามารถปรับเปลี่ยน หรือเลือกเพลงในระดับเดียวกันมาทดแทนกันได้ เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

3. ควรสนับสนุนส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเชิงบวก เพราะการร้องประสานเสียงเกี่ยวข้องกับเรื่องอารมณ์และความรู้สึก หากบรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

4. การนำสื่อภาพยนตร์ หรือการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้จะเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ อยากรู้ ใฝ่รู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งยังมองเห็นภาพและสัมผัสได้ทางหู ทางตา และความรู้สึกได้เป็นอย่างดี

5. การเรียนการสอนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ผู้สอนสามารถเลือกเพลงที่ยากขึ้นตามความสามารถ และศักยภาพของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

6. ในการเลือกเพลงที่เป็นแบบฝึกหัดนั้น ผู้สอนควรเลือกหลายๆเพลง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกที่จะเรียนเพลงที่ต้องการ จะเป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจและความภาคภูมิใจในตนเอง

7. ควรมีการเผยแพร่หลักสูตรและแนวทางในการดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้ ไปยังโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนหรือชุมนุมการขับร้องประสานเสียง โดยเฉพาะโรงเรียนที่ขาดแคลนดนตรีก็สามารถพัฒนาสุนทรีย์ของผู้เรียนได้โดยประหยัดงบประมาณ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักคุณค่าและศักยภาพในตนเองอีกด้วย

8. ควรมีการสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนต่างๆที่มีการเรียนการสอนการขับร้องประสานเสียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมนั้น ควรพัฒนาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ควรพัฒนาเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อตอบสนองและพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่และตรงตามความต้องการของผู้เรียนได้มากกว่าหลักสูตรแกนกลาง

3. ควรมีการติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. ถ่ายเอกสาร, มปป.

คมสันต์ วงศ์วรรณ. **ดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

จเร ตำอางศ์. **สมองดี ดนตรีทำได้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2550.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เฉลิมกิติ จักรพันธุ์. **คู่มือร้องเพลงรัก**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้ากรุ๊ป, 2545.

ณัชชา โสคติยานุรักษ์. **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ปิ่นศิริ ศิริปิ่น. **ร้องเพลง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ก.พล, 2551.

พิชัย ปรัชญานุสรณ์และคณะ. **ดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด, 2548.

พิชัย ปรัชญานุสรณ์และคณะ. **ดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด, 2547.

พิชัย ปรัชญานุสรณ์และคณะ. **ดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด, 2550.

ดุยฎี มีป้อมและคณะ. **ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.3**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2551.

ดวงใจ อมาตยกุล. **การขับร้องประสานเสียง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด, 2546.

ดวงใจ อมาตยกุล. **เพราะเพลง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท แซทไฟร์ พรินต์ติ้ง, 2546.

ดวงใจ อมาตยกุล. **วรรณคดีเพลงร้อง**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. **กิจกรรมดนตรีสำหรับครู**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. **พฤติกรรมการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. **สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

ชารัง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ครูสภา, 2532.

บุญส่ง วรวัฒน์ และคณะ. **ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด, 2550.

บุญส่ง วรวัฒน์ และคณะ. **ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.3**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด, 2550.

พິงจิตต์ สวามิภักดิ์. **การอำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

รัถกานุกส์. **พลังดนตรีชำระพลังสมอง**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทรัถกานุกส์ กรุ๊ป จำกัด, 2551.

โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร. แนวทาง (Guidelines) การจัดการเรียนการสอนสาระ
การเรียนรู้ความเป็นสากล สำหรับโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard
School). ถ่ายเอกสาร, 2554.

วารงคณิต นันทนาสิทธิ ร้อยเอกหญิง. ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนดูริยางค์
เหล่าทัพ . วิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2549.

วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

สุจริต เพียรชอบ. การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภา, 2520.

สุพจน์ ยุคลธวงส์. ได้พัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับรายวิชาพื้นฐานดนตรีชาติ
พันธุ์วิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรุษบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

สัจด์ อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2523.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับกรมศิลปากร. เอกสารประกอบการเชิง
ปฏิบัติการ การขับร้องประสานเสียงเบื้องต้น. ถ่ายเอกสาร, 2550.

อรวรรณ ขมวัฒนาและคณะ. ดนตรี ม.4-6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
จำกัด, 2553.

Beauchamp, G.A. 1981. **Curriculum Theory**. Itasca, Illinois: F.E. Peacock Publisher.

Ornstein, A. Cl and E. P. Hunkins, 1993. **Curriculum: Foundations, Principles and Issues**.
Boston: Allyn and Bacon.

Stufflebeam, D.L. 1977. Phi Delta Kappa nation study. **Educational Evaluation and
Decision Making**. Bloomington: The Free Press.

Taba, H. 1962. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.

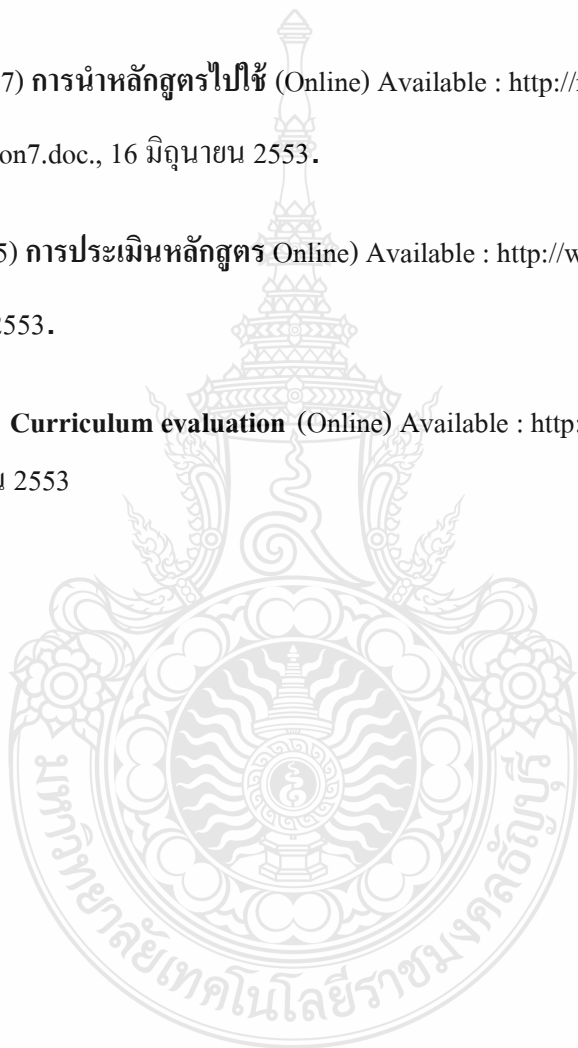
Tyler, R.W. 1949. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.

Internet

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) การนำหลักสูตรไปใช้ (Online) Available : <http://mail.rint.ac.th/~edu/vijai-urai/lesson7.doc>, 16 มิถุนายน 2553.

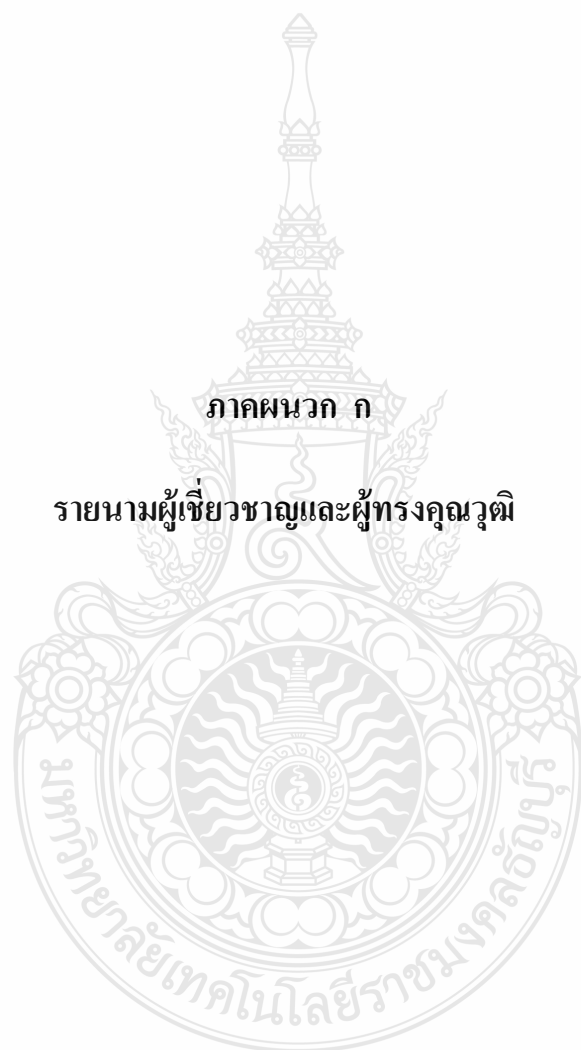
เอกวิทย์ ณ ถลาง (2525) การประเมินหลักสูตร (Online) Available : <http://www.riclib.nrct.go.th>, 17 มิถุนายน 2553.

Carter V. Good (1973) **Curriculum evaluation** (Online) Available : <http://www.learners.in.th>, 17 มิถุนายน 2553

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุญยรัตเวช

ศิลปินแห่งชาติ สาขาการขับร้องประสานเสียง
อุปนายกสมาคมการขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย

2. นายแพทย์ กิตติพร ตันตระกูลโรจน์

นายกสมาคมการขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย
คอนดักเตอร์ THE BANGKOK VOICE

3. อาจารย์ วณี ลัดดาภม

อาจารย์ 3 ระดับ 8 หัวหน้าภาควิชาคีตศิลป์สากล
วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ กรมศิลปากร

4. อาจารย์พรเทพ วิชชุชัยชาญ

ที่ปรึกษาและวิทยากรด้านการขับร้องประสานเสียง
โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร
กรรมการสมาคมการขับร้องประสานเสียงแห่งประเทศไทย

5. อาจารย์ปิยวัฒน์ ปันทนา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้อง GMM แกรมมี่
กรรมการและสมาชิกวง THE BANGKOK VOICE

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร. ไอรดา คล้ายสำฤทธิ์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษด้านการจัดทำหลักสูตร

2. อาจารย์อริสรา จีนเทศ

ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

3. อาจารย์พรเทพ วิชชุชัยชาญ

วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการขับเคลื่อนการขับเคลื่อนโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา
กรุงเทพมหานคร

4. อาจารย์สุชาดา พลสูงเนิน

อาจารย์และที่ปรึกษาด้านดนตรีและการขับเคลื่อนการขับเคลื่อนโรงเรียนมัธยม
สังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

5. อาจารย์ธราพงศ์ พรหมแจ้ง

อาจารย์และที่ปรึกษาด้านดนตรีและการขับเคลื่อนการขับเคลื่อนโรงเรียนมัธยม
สังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวเขมนิจ รัตนเคชาภิวัดน์
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2525
อยู่ตามบ้านเลขที่	100 ซอยพุดธิโพธิ์ ถนนประชาสงฆ์เคราะห์ เขตดินแดง แขวงดินแดง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร 99 หมู่ 16 ตำบล คูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การขับร้องประสานเสียง รายการศิลปินรุ่นเยาว์ พ.ศ. 2551 รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การขับร้องประสานเสียง รายการเก่งสร้างชาติ พ.ศ. 2552 รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การขับร้องประสานเสียง รายการสุดยอดเด็กไทย พ.ศ. 2553 รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การขับร้องประสานเสียง รายการสุดยอดเด็กไทยก้าวไกลสู่สากล พ.ศ. 2554 รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ การขับร้องประสานเสียง รายการเด็กไทยก้าวล้ำ ผู้ผู้นำอาเซียน รายการธนาคารอมสิน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ กรมศิลปากร
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี สาขาศิลปะการแสดง (ศศ.บ) คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี